

Натисніть тут, щоб

КУПИТИ КНИГУ НА САЙТІ

або

замовляйте по телефону:

(0352) 28-74-89, 51-11-41

(067) 350-18-70

(066) 727-17-62

УРСУЛА ЛЕ ГҀЇН

З ЧАРІВНИК 9
Земномор'я

Бібліотека світової літератури для дітей у 100 томах

Серія третя * * *

Література ХХ століття

Редакційна колегія
Бібліотеки світової літератури для дітей у 100 томах
"СВІТОВИД"

Андрухів Д.С.
Будний Б.Є.
Гоян Я.П.
Гримич В.Г.
Доценко Р.І.
Корунець І.В.
Наливайко Д.С.
Попович Є.О.
Сенюк О.Д.
Терех О.І.
Фесенко В.І
Щавурський Б.Б.

Бібліотека світової літератури для дітей у 100 томах
"СВІТОВИД"

Серія третя *** (Література ХХ ст.)

Берроуз Е. Тарзан.

Бредбері Р. Марсіанські хроніки. Оповідання.

Буличов Кір. Селище.

Веллс Г. Війна світів.

Гашек Я. Пригоди бравого вояка Швейка.

Грін О. Пурпурові вітрила.

Даррелл Дж. Моя сім'я та інші звірі.

Керролл Л. Алісині пригоди у Дивокраї.

Кіплінг Дж. Р. Книга джунглів.

Конан Дойл А. Пригоди Шерлока Холмса.

Конан Дойл А. Повернення Шерлока Холмса. Утрачений світ. Відкриття Раффлса Гоу.

Конрад Дж. Лорд Джім. Тайфун. Серце півдня.

Корчак Я. Король Матіуш Перший.

Крюс Д. Тім Талер.

Літературна казка ХХ століття.

Лондон Дж. Біле Ікло. Повісті. Оповідання.

Нестайко В. Тореадори з Васюківки. В країні сонячних зайчиків.

Нестлінгер К. Повісті.

О. Генрі. Новели.

Пригара М. Михайлик — джура козацький.

Сабатіні Р. Одісея капітана Блада. Хроніка капітана Блада.

Сетон-Томпсон Е. Тварини-герої.

Стельмах М. Гуси-лебеді летять. Щедрий вечір.

Стругацькі А. і Б. Пікнік на узбіччі. Малюк.

Стругацькі А. і Б. Понеділок починається в суботу. Хлопець із пекла.

Толкін Дж. Р. Р. Гоббіт.

Троєпольський Г. Білий Бім Чорне вухо.

Трублаїні М. Шхуна "Колумб". Лахтак.

Шолом-Алейхем. Пісня над піснями. Тев'є-молочар. Юнацький роман та твори інших всесвітньо відомих авторів.

УРСУЛА ЛЕ ГҀІН

ЧАРІВНИК ЗЕМНОМОР'Я

Фантастичний роман

Переклад з англійської

ТЕРНОПІЛЬ
"НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН"

ББК 84(7Спо)
Г93

Бібліотека світової літератури для дітей у 100 томах
“СВІТОВИД”
заснована 2004 року

Вступне слово *Ганни Осадчук*
Ілюстрації *Яни Гавриш, Володимира Гавриша, Олега Кіналя*

A WIZARD OF EARTHSEA
by Ursula K. Le Guin

All rights reserved.
Copyright © 1968 by Ursula K. Le Guin

Друкується з дозволу автора та її літературних агентів,
Virginia Kidd Agency (США)
і Агентства Олександра Корженевського (Росія).

Урсула Ле Гуїн
Г93 Чарівник Земномор'я: Фантастичний роман: Для серед. шк.
віку / Пер. з англ. А. Сагана. — Тернопіль: Навчальна книга—
Богдан, 2006. — 672 с.— (Бібліотека світової літератури для дітей
у 100 томах “Світовид”. Серія третя. Література ХХ століття.)

ISBN 966-692-283-5 (б-ка)
ISBN 966-692-809-4 (укр.)

ББК 84(7Спо)

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути використана чи відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора перекладу чи видавця.*

ISBN 966-692-283-5 (б-ка)
ISBN 966-692-809-4 (укр.)

© Видавництво
“Навчальна книга — Богдан”, б-ка,
макет, художнє оформлення, 2006
© Саган А., переклад, 2005

ЛЕ ГУЇН, ЧАРІВНИЦЯ ЗЕМНОМОР'Я

Світ існує, допоки у ньому є рівновага — світла і п'тьми, дихання і агонії, літнього і зимового рівнодення, ненависті та кохання. “У початку могому — кінець мій, у могому кінці — мій початок”, — казав свого часу К. Г. Юнг. Перш ніж вирушити у справжню мандрівку, назустріч істині та подвигам, людина повинна пізнати своє істинне ім'я, і вже тоді торувати чарівні стежинки химерної долі.

Наприкінці 60-х років минулого століття у США схвильовано заговорили про таку собі Урсулу Ле Гуїн. Любителі, фанати наукової фантастики і фентезі поспішали у книгарні, щоб особисто пересвідчитися у реальності нового феномену. Перед очима критиків і прихильників постала вірна послідовниця Дж. Р. Р. Толкіна, тонка поціновувачка і знавець міфологічного й лінгвістичного простору у дусі “Золотої гілки” Фрезера, технократична чаклунка, яка віддано дотримувалася принципів гуманізму та західного лібералізму, поетеса і віртуозна казкарка, романи якої просякнуті парадоксами діалектики і лукавою мудрістю даосизму.

“Справжня казка і справжнє життя починаються із порушення заборони — з небезпечного заклинання, зачинених дверей, зачарованої дороги”, — стверджувала молода письменниця. Можливо, цю формулу вона отримала у спадок, із рук батьків.

Урсула Ле Гуїн народилася 1929 року в сім'ї відомого антрополога, етнографа і лінгвіста Альфреда Луїса Крьобера (1876–1960) і письменниці Теодори Крьобер. Її батьки мешкали у Берклі, штат Каліфорнія. Тихе, розмірене життя, сліди чайок на мокрому піску, багатюща домашня бібліотека, — так минали дитинство і юність майбутньої авторки всесвітньо відомих романів про Земномор'я. Коли їй було дванадцять, як і всі звичайні діти, вона понад усе любила комікси та гумористичні оповідання. Якось, вже трохи старшою, Урсула раптом вирішила стати художником і розмалювала стіни у ванній. Батькам це не сподобалося, як і їй, зрештою.

Ніщо не захоплювало дівчину так, як читання — фантастика, історичні романи, дитяча література.

Закінчивши коледж Редкліф у Кембриджі (штат Масачусетс) і Колумбійський університет у Нью-Йорку, отримавши диплом філолога з відзнакою, Урсула із задоволенням взялася за викладацьку діяльність, — французька мова і література. Наслідуючи університетську традицію, дівчина стає успішним спеціалістом в галузі філології та західноєвропейського міфу.

У 1962 році вона пише перше оповідання “Квітень в Парижі”. “Спочатку, — згадує Урсула, — мене захопив лише фантастичний сюжет і пригоди. Потім я осягнула, що не належу до щасливого числа письменників, які працюють у різних жанрах. У мене, здається, не залишилося вибору. Часто визрілий задум сам проситься на папір, і мені нічого не залишається, як записати його”. Дуже швидко Урсулу починають друкувати, вона освоює жанр наукової фантастики. Згодом письменниця скаже: “Навіщо жінки і чоловіки пишуть? Можливо, їх щось непокоїть? Якась дрібниця чи вічні питання життя і смерті, про які можна міркувати до останнього подиху. Я усе життя вертілася у колесі наукової фантастики і дитячої казки. Кожен новий текст змушував мене переосмислити все, що я написала раніше. Найчастіше мені хотілося спалити деякі твори. Але, подолавши бажання, я переходила до наступного задуму.”

Один з її ранніх і найцікавіших творів — “Правило імен”. Дослідниця переконана, що для того, аби орієнтуватися і керувати стихіями, потрібно знати істинні імена навколишніх предметів. Істинне ім'я — це є істинна сутність, — чи дерева, чи людини, чи собаки. Брехливі ілюзії, підставні імена і назвиська приховують справжнє творіння Всевишнього. За версією Урсули, зараз тільки дракони пам'ятають, як звучить Істинна мова, де кожне мовлене вголос слово — магічне заклинання. Творцем є той, хто вимовив перше слово Творення. В експериментальній структурній лінгвістиці вважається, що релікти істинної мови можна знайти у давньому санскриті та івриті.

“Мистецтво — це не лише ремесло, але і містика, і містифікація. Якщо ти скульптор — ти ворожиш над каменем, якщо ти художник — над полотном. Матеріал стає медіумом. Слова — це мої медіуми”, — відповість вона одному журналу.

Лише мовчання творить справжнє слово,
Першопричина Світла — темна Тінь,
Життя — у Смерті, Смерть — у юнакові,
Що яструбом летить у височінь.

(“Техану”, *Створення Еї*)

На початку 70-х років ХХ століття Америка шаленіла — жанр фентезі та наукової фантастики досяг вершини своєї популярності. Прихильники творчості Урсули Ле Гуїн починають вимагати від преси подробиць життя відомої письменниці.

“Коли я опинився у неї в гостях, у маленькій затишній хатинці, — згадує кореспондент одного відомого журналу, — був розчарований. Біля мене сиділа не мудра чаклунка, яка припливла з невідомих країн, а ... людина. Вона говорила про даосизм у стародавньому Китаї, і ми разом спостерігали за дітлахами, які гралися за вікном

у сніжки. Я збагнув, що вона чує, бачить, відчуває, як звичайна людина, але дивним чином трансформує свої щоденні спостереження у свої романи”.

Та перш ніж Урсула Ле Гуїн відкрила світу свій єдиний і унікальний голос, письменниця довго дотримувалася загальних настроїв наукової фантастики — утопії. Близьке і далеке майбутнє, війна, міжгалактичний кодекс честі і дружба цивілізацій (“Хайнський” цикл, “Світ Роканнону” та ін.) — ось її ранні теми. “Що таке науково-фантастичне оповідання, утопія? Це, звісно, вигадка. Та критики і академіки не зможуть оцінити їхнього величезного соціального значення, — різко коментувала вона запитання журналіста. — Я пишу в цьому жанрі з усією відповідальністю перед суспільством, побоюючись наробити небезпечних помилок”.

Але якого б великого значення не надавала письменниця футуристичним оповіданням, та все ж найкращими її книгами стали романи із циклу “Чарівник Земномор’я”, де міф стає метафорою, яка дозволяє пояснити і подати цілісний образ Всесвіту. У 1972 році, коли з’явилися три частини “Чарівника Земномор’я”, в “Times” писали: “Це одна з найбільш актуальних і вічних книг, яку лише могла створити людська уява”.

Простір міфу — це і традиція, і утопія, і консерватизм, і революція одночасно. При цьому між фентезі та утопією є велика різниця. Герой утопії — не більш ніж носій ідеї, шарнір найновішої концепції. Фентезі — це вигадане минуле — той острів безчасся, де дозволено розглядати устрій і самих членів світобудови без страху запізнитися на останній зореліт.

У минулому, блискуче описаному Ле Гуїн, люди живуть у містах і селах, полюють, займаються землеробством, закохуються і бояться епіdemій. Час від часу в міста приходять війни або ж збуваються давні пророцтва і сказання про добрих чарівників.

На захід від заходу, там,
Потойбіч земель і морів,
Народ мій кружляє у танці,
У вихорі інших вітрів...

(“Техану”)

Магія — основа буття у вигаданому світі Земномор’я, бо магія — це точне знання істинного предмета. Десь за морем вивищуються гори, котрі співають під важкістю Світового Древа, у коренях якого покоїться царство п’їтми і відчаю. Суспільство, що рухається по осі часу, у протистоянні сил добра і зла, і шукає захисту від смерті чи то у відьом, чи то у могутніх чаклунів, чи то у грізних драконів і правителів.

У фентезі Ле Гуїн зводить своїх героїв зі страшними чудовиськами, озвірілими охоронцями проклятих підземель, користолюбними чаклунами і крижаною тінню. Улюблениця журі американських і всесвітніх премій “фентезі” і “дитячої книги” занурює читачів у похмурий і реалістичний простір боротьби між холодом мороку і жаром серцебиття. “Вісь світу”, “світова гора”, “храм”, “колона”, “вибраний” присутні у всіх частинах “Земномор’я” і багатьох казкових “дитячих” оповіданнях. Піднебесся строго ієрархічне. Лише такі одинаки, як головний герой земноморської тетралогії Гед, можуть знайти в собі сили пройти всі ступені — від Початку до Кінця. Небагатьом дано переконатися на власні очі, що немає ні початку, ні кінця. Гед спускається у Царство Смерті, туди, де стоять непорушні будинки і порожні села, нипають мовчазні, незворушні люди. “...Їхні тіла здавалися здоровими і міцними, вони були позбавлені страждань, кохання, позбавлені болю і — життя”. Але моторошну пільму обов’язково змінить яскравий ранок. Дійшовши до межі, посивілий чародій побачить білу смугу світла. Юна дівчина Ара (“Гробниці Атуану”), приречена на жадливу долю безіменної хранительки підземного лабіринту, наповненого чудовиськами і духами померлих, порушує заборону, знищує священні підземелля і біжить назустріч яскравому сонцю...

Як руки коханців, як шлях і кінець —
Сплелись у єдине і поруч лежать
Двоє в одному, життя і смерть.
Світло — ліва рука пільми,
Пільма — права рука світла.

(“Ліва рука пільми”)

Міф Ле Гуїн єдиний і взаємопов’язаний. Вона завиграшки поєднує гностичну теорію Заходу із двозначною східною притчею, неймовірним чином роблячи свої книги сучасними і мудрими. Символи жіночого і чоловічого начал — Інь і Янь, офірування, магичні танці і гімни, — все це певним чином лише сцена.

“Людина хотіла би побачити мету, до якої рухається, — казав Огюн Мовчазний, мудрий учитель Геда, — але вона не зможе її побачити, аж поки не повернеться назад, поки не повернеться до своїх витоків, не збереже пам’ять про них у своїй душі...” (“Чарівник Земномор’я”).

Герої творів Ле Гуїн охороняють і порушують заборони, йдучи за покликом серця. Жінки закохуються і виховують дітей. Ле Гуїн, сама дружина, матір трьох дітей, захопившись у 80-х роках феміністичним рухом, у романі “Техану” створює відповідний їй переконанням сильний і незалежний образ селянки Тенар. Убогий первісно-

общинний побут, описаний настільки майстерно, що можна пригадати, де саме на господарському подвір'ї стоять глиняні горщики, — прекрасна декорація для людського бунту.

“Спочатку я була пристрасно захоплена феміністичним рухом, — через кілька років після видання книги розповідь Урсула. — Але якось мені до рук потрапила “Антологія жіночої літератури”. Я прочитала її якнайважливіше і ... не знайшла там нічого, що б заслуговувало на увагу. Усе це можна було викинути на смітник. Я зрозуміла, що бунт і проблема людської свободи лежить за межами містечкового сексизму. Жінка і чоловічина дорослішають абсолютно порізно. Вони можуть сперечатися і ділити щось між собою. А справжня доля вибирає людину зовсім за іншим принципом”.

До шістдесятиріччя Урсула Ле Гуїн написала 16 романів, 4 збірки віршів, десятки дитячих книжок, більше сотні оповідань. Вона намагається ігнорувати пресу і рекламні кампанії видавництва. У глобальній мережі Інтернет розкидані сторінки прихильників, підробні інтерв'ю, комп'ютерні ігри, написані за мотивами кращих її сюжетів. Намальовані чарівники літають на вогнедишних драконах по монітору.

Здавалося б, легенда і вигадка ніяк не можуть проникнути в русло технічного прогресу і повноправно поселитися там, де врешті-решт перемагає науковий досвід, технологія. Але, схоже, цікавість людей, як і раніше, прагне до таємниць неможливого і потойбічного. А каламутні води минулого примушують смертного відчувати сакральну природу речей — на землі, у повітрі і навіть в комп'ютерній мережі.

“Якби ви могли вибрати, в яку епоху жити, то де би ви поселилися?” — запитав її представник польського фен-клубу. — “Тут і зараз. Майбутнє видається тривожним і безликим. Минуле краще пам'ятати, щоб воно не повторилося. Я повністю віддаюся сьогодні. Мене більше хвилює інше запитання, і воно найголовніше: чому все ж у людини немає можливості вільного вибору? А це вже зовсім інша тема, друзі”, — з усмішкою відповіла письменниця.

У Портленді, що у штаті Орегон, на вулиці, про яку журналісти вже дізналися, а тому втратили до неї палкий інтерес, живе сімдесятишестирічна письменниця і чаклунка Урсула Ле Гуїн. Вона прокидається рано-вранці і одразу ж, ледве перекусивши, береться до праці. У перервах вона слухає музику або читає хорошу книгу, — чи то “Війну і мир” Л. Толстого, чи “Сатирикон” Петронія. До неї, як і в часи її викладацької діяльності, заходять учні. Вона пригощає їх морозивом, каже, що не любить подорожувати, хіба що прогулюватись берегом океану, — як колись давно в дитинстві. Вона вислуховує зі строгою увагою їхні перші оповідання.

Потім, поки учні доїдають смачний яблучний пиріг, вона тихо, але владно повторює їм: “Пам’ятайте, що казка починається з непокори”. І якщо колись правителі всерйоз заборонять пропаганду чарів, то обов’язково закрутиться нове коло захоплюючих подорожей і перемог в ім’я істини і світла.

“Гед простягнув до неї руки, впустив палицю і міцно схопив її — ту чорну частину власного “я”, яка тягнулася йому назустріч. Світло і пільма зустрілися, з’єдналися, злилися воедино”. (“Чарівник Земномор’я”)

Ганна Осадчук

ЧАРІВНИК ЗЕМНОМОР'Я

*Братам Кліфтону, Теду, Карлу
присвячую*

“Лише мовчання творить справжнє слово,
Першопричина Світла — темна Тінь,
Життя — у Смерті, Смерть — у юнакові,
Що яструбом летить у височінь.”

Балада “Створення Еґ”

ВОЇНИ В ТУМАНІ

Острів Гонт — це скелястий клапоть землі, що горою піднімається над розтерзаним та пошматованим бурями Північно-Східним морем і тягнеться майже мильо. Гонт віддавна славиться чаклунами. Чимало гонтійців покинули рідні містечка, розкидані по високогір'ях, і порти, розташовані в темних і вузьких бухтах, та й подалися на службу до Володарів Архіпелагу. Деякі з них залишалися там магами чи ворожбитами. Інші мандрували островами Земномор'я у пошуках пригод. Кажуть, що найбільше доріг сходив і найбільшої слави зажив чоловік на прізвисько Яструб, котрому судилося стати Повелителем драконів та Архімагом. Про його життя розповідають балади “Гедові подвиги” та численні пісні. Однак ця розповідь про часи давніші, ніж його слава, і старіші, ніж присвячені йому пісні.

Він народився у відлюдному селищі Десять Вільх, яке загубилося високо у горах над Північною Долиною. Униз від нього східчастими схилами Долини збігають до моря лани та пасовища, а на вигинах річки Ар примостились інші села. І тільки ліс височить над Десятьма Вільхами, піднімаючись пасмами вгору, аж до голих засніжених скель.

Ім'я Д'юні, як його звали у дитинстві, дала йому мати. Ім'я та життя — це все, що вона залишила по собі, бо померла, коли хлопчику не виповнилося навіть року. Батько — сільський коваль, що знався й на спиждарстві¹, був похмурим мовчазним чоловіком. Шестеро старших братів Д'юні один за одним покинули дім, зайнявшись хто землеробством, хто — мореплавством, а хто й ковалював по інших містах Північної Долини. Отже, нікому було огорнути хлопця ласкою та теплом. Він зростав, наче дикий бур'ян, і вигнався у високого, меткого, галасливого та гордовитого хлопця із запальною вдачею. Разом із жменькою інших сільських дітей Д'юні випасав кіз на стрімких схилах над гірськими потічками, а змужнівши, роздмухував великий ковальський міх у кузні. Батько, за допомогою стусанів і різок, зробив собі із нього ковальчука.

Проте із Д'юні було мало користі. Він щоразу втівав і десь зникав, вештаючись лісовими хащами або купаючись у загатах холодної та швидкоплинної, як усі інші річки Гонту, Ари. Часто він долав скелясті схили та круті підйоми, видираючись на гірські вершини, що височили над лісами і звідки виднілося море — безмежний північний океан, де пишався найвеличніший із островів — Королівський.

У тому самому селищі мешкала сестра його покійної матері. Вона доглядала хлопчика, коли той був немовлям. Коли ж він підріс, то тітка перестала звертати на нього увагу. Проте вона справила неабиякий вплив на подальшу долю Д'юні. Коли хлопцеві виповнилося сім років, і той навіть гадки не мав про чари та магію, якими сповнений світ, Д'юні випадково побачив, як тітка, промовивши лише кілька незрозумілих слів, схожих на віршик, змусила козу слухняно зістрибнути із солом'яної стріхи на землю. Хлопця це дуже вразило, адже він ніколи не бачив, щоби слова мали таку владу.

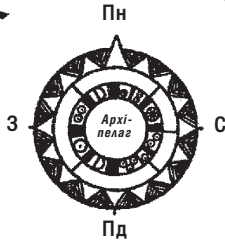
Наступного дня на луці біля Високого Урвища, випасаючи кіз, Д'юні спробував і собі, заради забавки, вигукнути віршик, почутий напередодні від тітки, навіть не здогадуючись, що він означає:

Нот хірт малк ман
Холк хан мерт хан!

Несподівано, без зайвої метушні, геть усі кози обступили його. Д'юні розсміявся і знову вигукнув віршик, що давав таку дивовижну владу. Тварини, з'юрмившись і штовхаючись, підійшли ще ближче, до живого пронизуючи хлопця поглядами жовтих очей із чорними

¹ Тобто: знався на бронзі.

Земно мор'я

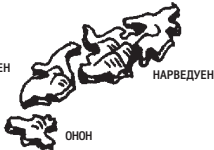
БОРС

РОМ

ХІЛЛЕ

ДЕРХЕМЕН

НАРВЕДУЕН

СЕЛДОР

ОНОН

ДРАКОНОВІ ПАСОВИЩА

УЛЛІ

УОДЕРО

РІСК

ЕТИЛЬ

ІНГАТ

ОНТУГО

ОНОН

ЗАХІДНІ ШИРОТИ

СІМЛІ

КАЛТУЕЛ

АРІНС

БЛИЖНІЙ КАЛТУЕЛ

ФАЛТУЕЛ

ОБ

ДЖЕСІДЖ

ОБЕХОЛ

ВЕЛОП

ДОВГА ДЮНА

ПІВДЕННІ ШИРОТИ

ЛОРБАНЕРІ

РУД

ДАЛЕКИЙ СОР

САРЕСК

НОРСТ

РОЗСИПИ

ЕБОСКІЛЬ

СЕМЕЛЬ

ПАЛЬН

ГМЕТ

БАСУ

ЕПАЛЬН

СЕПІШ

ТЕСК

ПЕНДОР

ДЕВ'ЯНОСТ ОСТРОВІВ

ЕНСМЕР

ПОДІ

ХОСК

ГІЗ

Твіль

РОУК

БАТОРТ

ОСКІЛЬ

Особливе море

Беринга

ЕНПАД

ТУП

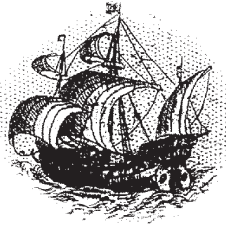
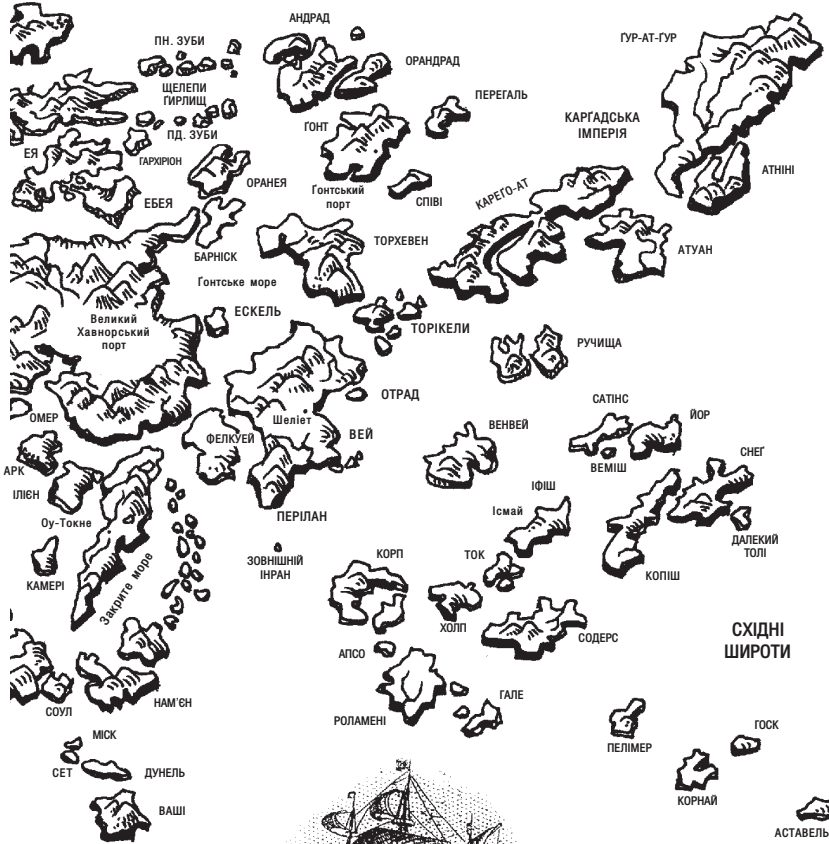
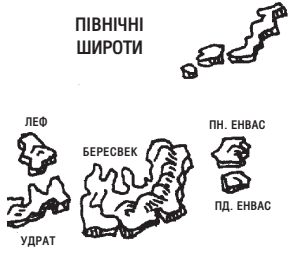
БШ

ЕБШ

ХАВНОР

ГІДЕН

ПІВНІЧНІ ШИРОТИ

прямокутними зіницями. Раптом його поймав жах від цих бездонних поглядів, міцних і гострих козячих рогів і дивовижної тиші навкруги. Він спробував звільнитися від цього наслання і дременув геть. Отара, тримаючись купи, побігла вслід. Так вони неслися, аж доки не примчали у село — тварини, збиті докупы, немовби їх міцно зв'язали, та хлопець, котрий волав не своїм голосом. Селяни повибігали з домівок, лаяли кіз і сміялися з Д'юні. Була серед них і тітка, однак вона не сміялась. Лише сказала щось тваринам, і ті, позбувшись чар, із меканням кинулися навтьоки.

— Пішли зі мною, — наказала жінка Д'юні.

Вона завела його у хатину, де жила самотою. Зазвичай жінка не дозволяла заходити сюди дітям, утім, вони і без того зі страхом обминали її домівку. Хатина була низькою, похмурою, і без вікон. Пахло тут засушеними травами, що звисали зі стелі — м'ятою, чебрецем, часником, деревієм, очеретом, царським слідом і дикою горобинкою. Тітка, схрестивши ноги, вмостилася біля вогнища. Крізь пасма чорного нечесаного волосся вона скося позирала на хлопця. Згодом запитала, що він сказав козам і чи розуміє значення тих слів. Розпитавши про все, тітка виявила, що хоча хлопець не має зеленого поняття про магію, проте у Д'юні є здібності, адже примудрився він якось зібрати кіз докупы і повести за собою.

Хоча хлопець був її небожем¹, але досі жінку зовсім не обходила його доля. Тепер вона подивилася на Д'юні іншими очима. Похвалила і сказала, що навчить заклинань, які сподобаються йому ще більше, наприклад, слів, що змушують слимака виповзати з мушлі, а сокола — спускатися з неба.

— Так, навчи мене цього! Навчи! — вигукнув хлопець, остаточно позбувшись страху, якого нагнали кози, і втішившись від похвали щодо його кмітливості.

— Але, — застерегла його чаклунка, — ніколи, ні перед ким не вимовляй тих слів, що я тебе навчу.

— Обіцяю!

Жінка усміхнулася з його запальності.

— От і добре. Але мені доведеться скріпити твою обіцянку. Ти мовчатимеш доти, доки я сама не вирішу зняти з тебе чари. Та навіть тоді, коли ти вже зможеш говорити, то все одно не скажеш зайвого. Не можна, щоб їх почув хтось чужий. Ми повинні тримати своє ремесло в таємниці.

¹ Небіж — син брата або сестри; племінник.

— Гарзд, — погодився Д'юні, який зовсім не збирався ділитися з кимось таємницею. Йому подобалося знати і вміти те, чого не знали і не вміли інші.

Д'юні мовчки сів. Тітка закинула назад своє волосся, скрутивши його паском від сукні. Потім знову всілася на підлозі, схрестивши ноги, і кинула у багаття кілька жмень листя. Дим заповнив тмяну хатину. Жінка заспівала, і в ній ніби ожив ще один голос, який то вищав, то нижчав, а пісня лилася та лилася, заповнюючи кімнату, аж доки Д'юні вже не знав — сон це чи реальність. Біля нього з червоними від диму очима сидів старий чорний пес чаклунки, який ніколи не гавкав. Нарешті тітка заговорила до Д'юні незнайомою мовою, і він повторював услід за нею окремі слова та фрази. І на нього зійшли чари, що відняли дар слова.

— Говори! — наказала тітка, перевіряючи силу закляття.

Хлопець не міг говорити, він тільки засміявся.

Чаклунка злякалася сили, що таїлась у хлопчику, бо то було найсильніше її закляття, а він, перебуваючи під його владою, тільки сміявся. Тітка хотіла не просто запанувати над мовленням чи мовчанням Д'юні, а й зробити його своїм помічником у чаклунському ремеслі. Вона похлопала на вогонь воду — і дим наповнив хатину. Коли він розвіявся, чаклунка дала хлопцеві напитися. Незабаром повітря очистилося і до Д'юні знову повернувся дар слова. Тепер чаклунка навчила його того істинного ймення, на яке лише і відгукувався сокіл.

Це був перший крок Д'юні на шляху магії, з якого він уже не зійде ніколи. Цей шлях приведе його до погоні за Тінню, яку він переслідуватиме на землі та в небі, сягаючи понурих кордонів Царства смерті. Проте зараз він робив лише перші кроки, і шлях той видавався безкінченою світлою дорогою.

Хлопець вимовив ім'я сокола, і дикий птах, почувши поклик, ринувся з висот і, наче ловчий сокіл якогось принца, сів на його зап'ясток. Тієї ж миті Д'юні захотілося знати якомога більше нових імен. Він попросив тітку назвати справжні імена яструба, скопи й орла. Згодом, щоби дізнатися слова влади над тваринами чи птахами, йому не раз доводилося робити те, до чого душа не лежала, але він слухняно виконував усе, про що просила тітка, вивчав усе, чого вона його навчала.

На Гонті побутують приказки: “Слабкий, як відьміні чари” та “Страшний, як відьміні чари”. Чаклунка з Десяти Вільх не служила чорним силам, не втручалася вона й у вищу магію і не укладала

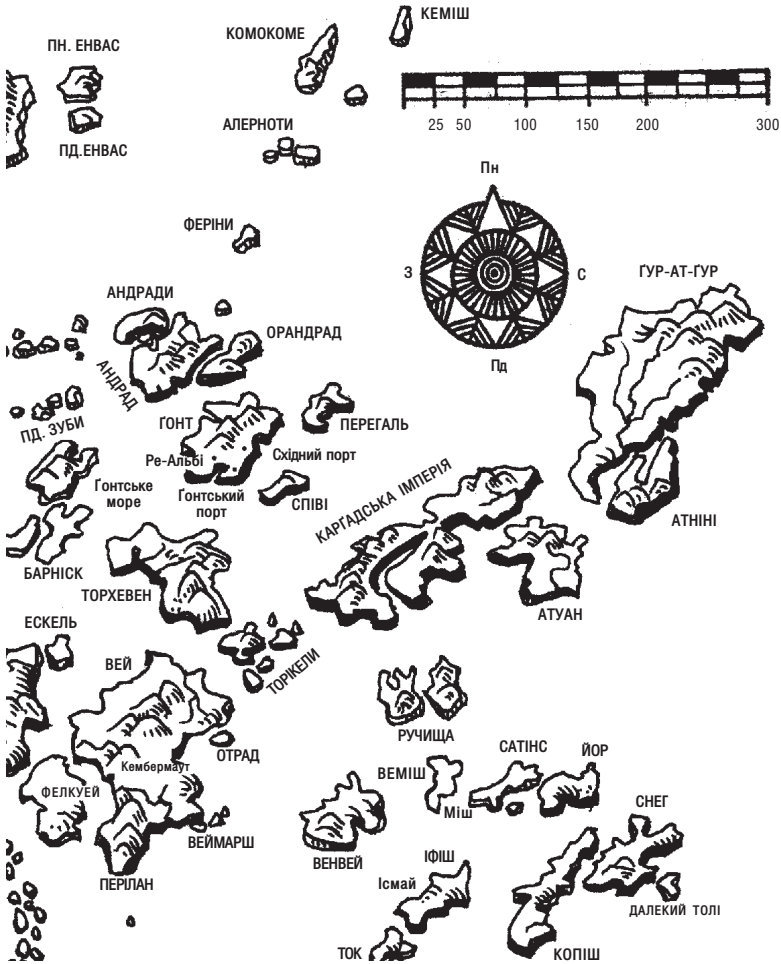
угод із Давніми, однак через своє невігластво часто досягала своїми чарами лихих і сумнівних результатів. Вона знала закляття на всі випадки, і постійно те й робила, що чаклувала та чарувала. Вона не мала уявлення про Рівновагу та Зразок, які відомі та яким служить кожен справжній маг і які дозволяють творити закляття лише тоді, коли того справді вимагають обставини. Чимало з її знань були не більше ніж маячнею та дурницями, до того ж, вона не відрізняла справжніх заклинань від фальшивих. Тітка знала таємницю багатьох прокльонів, тому насилати хвороби їй вдавалося значно легше, ніж їх лікувати. Як і будь-яка сільська чаклунка, вона могла приготувати любовне чар-зілля; однак були й зілля зовсім іншого призначення, які доводилося робити на догоду людським ревностям і ненависті. Проте вона ретельно приховувала цей бік чаклунства від свого учня, бо прагнула навчити хлопця чесного ремесла.

Спочатку захоплення Д'юні чаклунством зводилося до дитячої насолоди, яку він отримував від влади над птахами і звірами, від того, що розуміє цих істот. Утім, і раніше він відчував цю насолоду. Часто бачачи хлопця на високогірному пасовищі поряд з якимсь хижим птахом, діти прозивали Д'юні Яструбом, і прізвисько те залишилося з ним, замінивши з часом ім'я.

Тітка безнастанно розповідала Д'юні, які славу, багатство та необмежену владу над людьми має чародій. Тому хлопця дедалі більше вабили знання, за допомогою яких він міг досягти цього. Д'юні вирізнявся кмітливістю і ловив усе на льоту. Тітка не могла ним нахвалитися, а сільські діти починали його побоюватися. Д'юні вже й сам повірив у свою майбутню велич. Отак із чаклункою він вивчав чарівні слова та закляття, аж поки йому не виповнилося дванадцять років. Тітка передала хлопцеві вже чималу частку знань — не багато, але достатньо для сільської чаклунки, і аж задосить як для дванадцятирічного хлопчини. Він уже знав усі таємниці, секрети та цілющі властивості трав. Тітка навчила його привороту, як зцілювати тіло і душу, лікувати хвороби. Вона проспівала йому всі пісні, які сама колись почула від сліпих трубадурів; розповіла легенди та міфи про Великі Подвиги давнини; навчила всіх слів Істинної Мови, які колись дізналася від своєї наставниці. Від заклиначів погоди та мандрівних жонглерів, які подорожували Східним Лісом та містечками Північної Долини, хлопець навчився всіляких фокусів та створенню ілюзій.

У ті часи Каргадське королівство було могутньою державою. Вона складалася з чотирьох великих островів, які лежать між Північними

і Східними широтами: Карето-Ат, Атуан, Гур-ат-Гур і Атніні. Мова, якою там розмовляли, не була схожа на жодну мову Архіпелагу чи інших земель; а населяли ці землі дикі люди — білошкірі, жорстокі та ласі до крові й запаху спалених міст. Якось вони налетіли великою армадою суден із червоними вітрилами на острів Торікели, а потім — на укріплений Торхевен. Тривожна звістка про зловісну подію, минаючи острови, досягла північного узбережжя Гонту, проте володарі острова, заклопотані лише власним збагаченням, майже не звернули уваги на страждання інших. Згодом карги пограбували та спустошили острів Співі, а його мешканців перетворили у рабів. Дотепер Співі лежить пустокою посеред моря.

Охоплені жагою завоювань, карги ордою посунули на Гонт, і їхній флот із тридцяти великих галер зайшов у Східний порт. Здолавши опір міщан, карги захопили і спалили місто. Після цього, залишивши кораблі під охороною у гирлі Ари, вони рушили у Долину, залишаючи за собою мертву пустелю, знищуючи людей і худобу. Розсипавшись на зграї, карги грабували скрізь, де тільки бажали. Біженці із тих місць рознесли страшну новину по гірських селищах. А невдовзі мешканці Десяти Вільх побачили на власні очі, як дим заволік небо на сході. Перед очима тих, хто вночі піднявся на Високе Урвище, постала задимлена та помережана червоними смугами вогню Долина: то палали ниви, не дочекавшись жнив, тліли руйновища селянських хатин, комор і стаєнь, горіли сади, де на палаючих гілках спікалися плоди.

Деякі селяни тікали у балки і ховалися в лісі, інші готувалися до двобою з ворогом, щоби захистити свої оселі, а треті не робили нічого, лише лементували. Тітка була поміж тих, хто рятувався втечею, і тепер вона самотувала у печері на схилі Капердінг, накладаючи закляття на вхід до неї. Батько Д'юні, коваль, залишився у селищі, не бажаючи покидати кузню та плавильню, де пропрацював п'ятдесят років. Усю ніч він провів за роботою, перековуючи весь наявний метал на наконечники для списів. Односельці допомагали йому, прив'язуючи вістря до держаків мотик і грабель. Часу на пробивання отворів для міцного кріплення не було. У селі не водилося іншої зброї, крім мисливських луків і коротких ножів: горяни з Гонту не відзначалися войовничістю, тому їх знали не як воїнів, а як козокрадів, морських піратів і чаклунів.

Настав світанок. Як це часто траплялося осінніми ранками в горах, землю огорнув густий білий туман. Побіля будинків і хатинок, розкиданих по заплутаних вуличках Десяти Вільх, стояли селяни і чекали, тримаючи наготові мисливські луки та щойно виготовлені списи, не знаючи, далеко карги чи близько. Вони мовчки вдвигались у туман, який ховав обриси предметів, відстань та небезпеку.

Був тут і Д'юні. Хлопець усю ніч працював за ковальським міхом, піднімаючи й опускаючи величезні рукави з козячої шерсті, що нагнітали у вогонь повітря. Руки так боліли і тремтіли від цієї роботи, що він заледве втримував списа. На серці було мультко від думок, що він, такий ще юний, може загинути, пронизаний каргським списом; що його можуть забрати у потойбічні землі, а він так і не спроможеться на власне ім'я, не стане мужчиною. Він навіть не здогадувався, яким би чином допомогти односельцям, і, поглянувши

Населяли ці землі дикі люди — білошкірі, жорстокі та ласі до крові й запаху спалених міст

на свої худючі руки, вкриті краплями холодного туману, прийшов у відчай від власного безсилля, бо знав свою силу. Нею треба було тільки правильно скористатися, тому він перебирав усі закляття, які могли би знадобитися йому і землякам у бою з ворогом, або хоча обнадіяти. Проте для магії одного лише бажання мало — потрібне було ще й уміння.

Туман розвіювався у променях самотнього сонця, що вибилося в zenit у блакитній безодні неба. Наостанок заклубочившись великими пасмами і довгими завитками, він зовсім зник — і селяни побачили загін каргів, що долав схил. З обладунків на воїнах були бронзові шоломи та лати, товсті шкіряні нагрудники і щити з дерева та бронзи, зі зброї — мечі та довгі каргські списи. Розтягнувшись уздовж стрімкого берега Ари безладною опереною та брязкітливою шерогою, вони вже наблизились так, що можна було розгледіти їхні білі обличчя і почути слова говірки, коли вони перемовлялися між собою. Цей загін, що був лише частинкою завойовницької ватаги, налічував близько сотні каргів. Не так уже й мало супроти вісімнадцяти сільських чоловіків та одного юнака.

І саме в цей час небезпека наче розбудила знання Д'юні. Побачивши, як клапті туману перетинають стежку, по якій ідуть карги, хлопець пригадав закляття, що могло зараз стати у пригоді. Колись старий ворожбит із Долини, котрий шукав собі підмайстра, навчив його деяких речей. Одним із таких трюків було “плетиво туману”, яке наче збирало весь туман до купи. За допомогою цього закляття можна було виплести доволі короткочасне марево, що могло сховати їх від ворогів, а згодом, протримавшись якусь часинку, шезло би геть. Хоча Д'юні і не був майстром у магії, зате йому не бракувало рішучості та сили, які б дозволили підпорядкувати закляття своїм інтересам. Він швидко і голосно вказав межі рідного селища, вимовив закляття, додав ще захисне заклинання, а насамкінець — проказав слова, що продовжували дію чарів.

Як тільки Д'юні все це зробив, до нього ззаду підійшов батько та заліпив такого ляща, що той мало не гепнувся на землю:

— Тихо, дурню! Стули пельку і сховайся, якщо не можеш битися!

Д'юні звівся на ноги. Він уже чув каргів, які були десь поряд із величезним тисовим деревом на краю селища, біля двору кожум'яки. Чітко лунали голоси завойовників, брязчали їхні обладунки і зброя. Однак їх самих не було ще видно. Усе селище поринало в дедалі густіший туман, навколо потемнішало, і невдовзі важко було розгледіти навіть випростану перед собою руку.

— Я заховав нас, — похмуро сказав Д'юні, у якого боліла голова від батькового стусана, та й заклинання відібрало в нього сили. — Я протримаю цей туман стільки, скільки зможу. Забирайте всіх і ведіть їх угору до Високого Урвища.

Коваль витріщився на свого сина, котрий бовванів примарою у цьому таємничому вогкому тумані. Він намагався осмислити те, що йому сказав син. Урешті, усвідомивши почуте, кинувся бігти. Біг без зайвого галасу, бо знав у селищі кожну загорожу та кожен поворот. Він переказував усім, хто траплявся на шляху, щоб вони тікали і хоронилися десь у надійних прихистках. Та от крізь сірий туман проблиснув червоний відсвіт. Це карги підпалювали солончуху стріху чиеїс хати. Вони ще перебували на околиці села, чекаючи, поки туман розійдеться і відкриє їм шлях.

Кожум'яка, а це його хатину підпалили карги, послав декількох хлопчаків, щоби вони пошастали перед носом у каргів, насміхаючись та глузуючи з них, а потім знову зникли у тумані, наче дим. Тим часом старші чоловіки, скрадаючись попідтинню та перебігаючи між хатами, зібралися на іншому краю села. Вони несподівано засипали градом стріл чужинців, котрі збилися тісною купою. Один із каргів, скорчившись, упав, наскрізь пробитий списом, що навіть не вихолонув після кузні. На інших також посипалася злива стріл, і карги просто оскаженіли. Зайди кинулися, було, вперед, щоби порубати, посікти своїх нікчемних нападників, проте не знайшли нікого. Лише сповнений голосів туман клубочився навкруги та подекуди проступали дома і хатинки. Карги йшли навмання, орієнтуючись на звуки, штрикаючи перед собою позазубрюваними та закривавленими списками. Вони з галасом проминули вуличку, так і не втямивши, де знаходяться. Селяни порозбігалися хто куди, залишивши зайд далеко позаду. Проте не всі виявилися спритними. Декілька чоловіків забарились, тому наразилися на ворогів. Карги протикали їх списками та рубали мечами, вигукуючи бойові гасла, імена білих Богобратів Атуану:

Вулуах! Атуах!

Деякі воїни зупинялися, відчуваючи, що земля під ногами стає нерівною, інші ж продовжували просуватися, шукаючи примарне селище. Вони прямували на невиразні, розпливчасті силуети, які зникали просто перед їхнім носом, а туман оживав від мерехтливих контурів, які виринали і зникали, розтікаючись навсібіч. То були селяни, які добре орієнтувались у знайомій місцевості. Проте карги

гадали, що здолають погано озброєних супротивників, і кидалися услід, намагаючись наздогнати примарні постаті. Але ті продовжували свій невагомий біг, розчиняючись у зникаючому тумані. Таким чином карги переслідували їх аж до Високого Урвища, допоки раптом не вилітали зі страшними зойками з туману під сліпуче сонце, і, наче важкі каменюки, падали вниз — у холодні гірські озера, розбиваючись насмерть. Ті, котрі відстали, залишалися цілими, зупинялися на гребені гори і прислухалися до того, що діється навкруг.

На схилі горба карги збилися докупи, а примари й надалі не давали їм спокою. Несподівано з'являючись за спиною, вони кололи ворогів списом чи ножем і знову наче розчинялися. Тепер у серцях каргів запанував жах, і в цьому зловісному тумані вони вже шукали не селян, а один одного, а потім мовчки кинулися втікати. Чужинці бігли швидко, спотикаючись та падаючи, доки не вибралися із сірої непроникної запони і не побачили перед собою залиті яскравим ранішнім сонцем річку та балку за селом, без жодного натяку на туман. Тоді вони зупинилися й озирнулись. Позаду маячила щільна стіна виткого, сірого мерехтіння, що перетинала стежку, приховуючи все, що знаходилося за нею. Незабаром звідти вигулькнуло ще декілька воїнів. Вони бігли, і так само спотикались, і списи гоїдалися в них за плечима. І тоді всією ордою карги поспішили вниз, подалі від зачарованого місця.

Проте коли вони добралися до Північної Долини, то досхочу втамували свою жагу бою, оскільки розкидані між Оварком і узбережжям міста Східного Лісу вирядили своїх мужчин проти завойовників Гонту. Загін за загоном гонтійці спускалися з гір — і через два дні відкинули каргів аж до Східного порту. Там чужинці побачили лише згарища, що залишилися від їхніх кораблів. Притиснуті до моря, вони мусили битися, доки не загинули всі, а приплив у гирлі Ари відмив від крові довколишні піски.

Того самого ранку в селищі Десять Вільх і на Високому Урвищі вогкий сивий туман певний час ще тримався, але згодом несподівано розтанув, розсіявся і зник. Люди здивовано озиралися навкруги, вдихаючи ранкову свіжість. Ось лежить убитий карг із жовтавим, розпатланим і закривавленим волоссям. Ось — тіло мертвого сільського кожум'яки, вбитого в бою — смерть, гідна короля.

У нижній околиці селища ще догоряла підпалена каргами хатина. Селяни відразу ж кинулися гасити полум'я. На вулиці, біля величезного тиса, вони побачили самотнього Д'юні, ковалевого сина.

Хлопець був цілий і неушкоджений, але мав ошелешений вигляд і не промовив жодного слова. Люди зрозуміли, яку ціну заплатив він заради них. Вони привели Д'юні додому і пішли шукати знахарку, щоб вона покинула печеру, спустилась у село і зцілила хлопця, котрий врятував їм життя та майно — всіх і все, якщо не брати до уваги чотирьох односельців, убитих каргами, й одного згорілого будинку.

Д'юні не мав на тілі жодних ран, але не міг ні говорити, ні їсти, ні спати. Здавалося, що він не чує, коли до нього звертаються, та не бачить, коли до нього підходять. І не було в тих краях чаклуна, який спромігся би зняти з нього чари.

— Він витратив усю свою силу, — пояснила знахарка, безсила зцілити хлопця.

Поки він лежав отак, сліпий і німий, новина про хлопця, котрий накликав туман і за допомогою чарів відвадив каргських воїнів, прокотилася по всій Північній Долині, досягла Східного Лісу та через найдальші гірські селища докотилася до великого гонтського порту. І сталося так, що на п'ятий день після бойовиська в гирлі Ари до Десяти Вільх завітав мандрівець. То був чоловік не молодий і не старий, загорнений у плащ та з непокритою головою. Його рука легко тримала важкого і довгого дубового ціпка. Він не прийшов за течією Ари, як більшість прибульців, а спустився з лісів, що росли на схилах гір побіля селища. Сільські пліткарки відразу ж розгледіли в ньому чародія, а коли він сказав їм, що знається на травах і вміє лікувати, то відразу ж повели його у хатину коваля. Виставивши за двері всіх, крім хлопця, його батька та тітки, незнайомиць схилився над ліжком Д'юні. Гість тільки те й зробив, що поклав руку на хлопцеве чоло і торкнувся його губ.

Д'юні поволі сів, роззираючись навкруги. Через деякий час він заговорив, сила та голод враз повернулися до нього. Хлопцеві дали трохи попити й попоїсти, і він знову ліг, ні на мить не відводячи від чужинця зацікавлених чорних очей.

— Ти, мабуть, не простий чоловік, — сказав незнайомцю коваль.

— Цей хлопець також буде не простим чоловіком, — відповів той. — Переказ про його подвиг з туманом дійшов до моєї оселі в Ре-Альбі. Я прийшов сюди, щоби дати йому ім'я, якщо є правдою те, що він не переступив ще порогу зрілості.

— Брате, — зашепотіла знахарка ковалеві на вухо, — присягаюся, це, мабуть, Маг Ре-Альбійський, Огіон Мовчазний, той самий, котрий зупинив землетрус...

— Добродію, — сказав коваль, якого важко було збити з пантелику гучними іменами, — цього місяця моєму синові виповниться тринадцять літ, але ми хочемо відкласти його Посвячення до зими, до свята Сонцестояння.

— Хлопцеві чимшвидше потрібно дати ім'я, — заперечив маг, — бо воно йому необхідне. Зараз на мене чекають справи, але я повернуся сюди тоді, коли ви скажете, і з вашої згоди заберу його з собою. Якщо він виправдає сподівання, я залишу його підмайстром, або ж подбаю, щоби він здобув освіту, гідну його здібностей: тримати у пільмі розум природженого мага — справа небезпечна.

Огіон говорив спокійно і впевнено, говорив так, що навіть не вельми метикуватий коваль зрозумів усе до останнього слова.

У день, коли хлопцеві виповнилося тринадцять років, а він припав на початок осені, Огіон після мандрів гонтськими горами повернувся у селище, і Д'юні пройшов церемонію Посвячення. На березі холодної гірської річки, у міжгір'ї, поміж жовтизни та багрецю дерев, хлопець голим увійшов у крижані води Ари. Тієї самої миті хмари заступили сонце, і плетиво тіней замиготіло навколо нього. Здригаючись від холоду, Д'юні повільно попрямував крижаною стрімкою водою до протилежного берега. Коли він сягнув землі, Огіон подав йому руку і, стиснувши долоню, прошептав йому його Істинне ім'я: Гед.

Так Д'юні отримав справжнє ім'я від дуже великого і мудрого мага.

Свято було в розпалі. Селяни веселилися, вгощаючись розмаїтими наїдками та пивом, а трубадур, котрого запросили з Долини, наспівував балади із “Подвигів Повелителя драконів”.

Врешті Огіон тихо промовив:

— Ходімо, хлопче. Попрощайся із односельцями, і хай вони собі святкують.

Гед зібрав свої пожитки, що склалися з бронзового ножа, викутого батьком, шкіряної куртки, яку вдова кожум'яки підігнала під його зріст, і вільхового ціпка, якого йому заворожила тітка. І це було все, якщо не брати до уваги сорочки та штанів. Він попрощався з людьми, крім яких нікого у світі не знав, — своїми односельцями. Обвів поглядом селище — жменьку хат, розкидану і зусібіч оточену гірськими вершинами та жвавими потічками, і рушив із новим наставником угору по стрімкій стежці, крізь яскраві барви і тіні осені.

“ТІНЬ”

Гед сподівався, що, ставши учнем чародія, відразу ж візьметься за опанування таємниць і мистецтва магії, почне розуміти мову звірів та перешіптування листя в лісі, навчиться приборкувати вітри та перетворюватися за допомогою заклять у що тільки душа забажає. Гед навіть уявляв, як він зі своїм учителем біжать разом, перетворившись в оленів, чи линуть на орлиних крилах понад гірськими вершинами до Ре-Альбі.

Але все виявилось зовсім не так. Вони йшли пішки, спочатку вниз, у Долину, потім, обходячи гору, повернули на південний захід. Ночували в невеличких сільцях, а то й просто неба, як мандрівні фокусники, лудильники чи волоцюги. Ніяких чарівних місць вони не бачили. Вони не проникли в царину таїн. Усе йшло своїм звичаєм. Дубовий ціпок чаклуна, на який Гед спочатку поглядав із благоговійним жахом, виявився нічим іншим, як міцним кийком для мандрів. Збігло три дні дороги, потім промайнуло ще чотири, та Гед не почув від Огіона жодного закляття, чародій не навчив його жодного слова, жодної руни.

Огіон був дуже тихий, сумирний і миролюбний чоловік, і невдовзі Гед втратив усе своє благоговіння перед ним, а ще через день чи два вже осмілів настільки, що зважився запитати свого наставника:

— Коли розпочнеться моє навчання, шановний?

— Воно вже розпочалося, — відповів Огіон.

Запанувала тиша. Гед ледве стримувався від того, щоб не бовкнути щось зайве. Проте не показати свого здивування він не зміг:

— Але я геть нічого не навчився за цей час!

— Бо ти не розумієш моєї науки, — відповів маг, продовжуючи іти твердим замашним кроком по стежці, що пролягала через високий перевал між Оварком і Вісом.

Огіон, як і більшість гонтійців, мав смагляве, аж до мідно-брунатного, лице, був худорлявим, жилавим і невтомним, як хорт. Він мало говорив, мало їв і ще менше спав. Мав надзвичайно гострі зір і слух, і часто на його обличчі несподівано з'являлася якась незвичайна зосередженість, наче він до чогось прислухався.

Гед промовчав, тому що важко відповідати магові.

— Ти хочеш вивчити якомога більше заклинань, — озвався згодом Огіон, прямуючи вперед. — Ти й так зачерпнув забагато води

з цієї криниці, зачекай. Змужніння — це терпіння. А майстерність — це у дев'ять разів більше терпіння. Що це за трава он там, біля стежки?

— Жовтоцвіт.

— А ця?

— Не знаю.

— Її називають чотирилисником.

Огіон зупинився і встромив обкутого міддю ціпка в землю, вказуючи на маленьку билінку.

Гед уважніше роздивився рослину, відірвав сухий стручок, і на решті запитав, оскільки Огіон нічого не говорив:

— Яке її призначення, Наставнику?

— Ніяке, наскільки я знаю.

Вони вирушили далі, і Гед, трохи потримавши стручок у руці, жбурнув його геть.

— Коли ти можеш упізнати чотирилисник о будь-якій порі року за запахом, листям, квітками, коренем і за насінням, ти зрозумієш його сутність. А це більше, ніж його призначення. Зрештою, яке твоє призначення? Або моє? А яка користь із Гонтської гори чи з Потаємного моря? — запитав Огіон. Пройшовши близько півмилі, він додав: — Щоби чути, потрібно мовчати.

Гед спохмурнів. Йому не подобалося, коли його пошивали в дурні. Він притлумив свої почуття, намагаючись бути слухняним, щоб Огіон нарешті згодився його чогось навчити. Він так палко прагнув знань, так хотів бути могутнім. Однак Гедові уже починало здаватися, що він навчився би значно більшого, подорожуючи з яким-небудь чаклуном чи звичайним знахарем. Отож, коли вони, обійшовши гору, проминули Віс і заглибилися у первісні ліси, він дедалі частіше задумувався над тим, чому Огіона вважають великим магом. Коли пускався дощ, чародій не вдавався навіть до тих заклинань, які знав кожен приборкувач погоди, щоби відігнати грозу. У краях, де чаклуни траплялися часто, як, приміром, на Гонті чи островах Гирлищ, ви можете побачити, як хмари, гнані закляттями різних ворожбитів, повільно тиняються з одного місця в інше, аж доки вітер не відганяє їх у море, де вони, не контрольовані нічиєю волею, тихо проливаються дощем. Натомість Огіон дозволяв дощеві йти там, де він мав іти. Чародій просто знаходив розлогу ялицю і лягав під нею, щоби сховатися від негоди. Гед так само тулився в мокрих кущах і думав, який сенс мати силу, коли ти надто мудрий, щоби нею скористатися, і шкодував, що не став учнем того старого

заклинача вітрів з Долини, де він, принаймні, спав би сухим. Жодної зі своїх думок Д'юні не висловлював у голос, а його наставник лише посміхався і засинав під дощем.

Коли вершини гір укрилися першим снігом, мандрівники дісталися до Ре-Альбі. Це місто примостилося на гребені перевалу, і його назва у перекладі з гардійської означала “Соколине Гніздо”. Звідти можна було розгледіти внизу вежі порту, глибоку бухту, кораблі, що заходили у гавань, а ще далі за протокою ледь мріли оповиті блакитною імлою гори найсхіднішого острова Архіпелагу — Ораней.

Невеликий дерев'яний будинок Огіона хоч і мав усередині добротний камін замість ями для вогнища, чимось нагадував непоказні житла Десяти Вільх, і складався лише з однієї кімнати та прибудованого до бічної стіни хлівця для кіз. У кімнаті була маленька ніша, де спав Гед. Над його солом'яним лежаком знаходилося вікно з видом моря. Майже всю зиму віконниці були зачинені через сильні північно-західні вітри. У теплих сутінках цієї оселі Гед провів цілу зиму, слухаючи, як тихо падає сніг, як періщить дощ чи завиває вітер. Увесь цей час він навчався читати та писати шістсот рун гардійської мови. Магії у гардійській мові було не більше, ніж у будь-якій іншій мові жителів Архіпелагу, проте вона вела свій родовід від Прамови, у якій усі речі мали лише Істинні імена. Шлях до розуміння Прамови починався з рун, створених ще тоді, коли острови Земномор'я тільки постали з морської безодні. І Гед був щасливий від того, що вивчає їх, тому що без знання рун йому ніколи не стати майстром своєї справи.

За весь цей час у житті Геда не трапилося нічого магічного чи дивовижного. Упродовж усієї зими він тільки перегортав важкі сторінки Книги Рун та вслухався у шамотіння снігу чи крапотіння дощу за вікном. Коли Огіон повертався після мандрівок засніженими лісами а чи з хліва, де порався біля кіз, він, струсивши сніг із одягу, нечутно всідався біля вогнища. І тоді бездонне, але сторожке мовчання мага повнило кімнату, аж поки хлопцеві не здавалося, що він забув, як звучать слова. А коли Огіон нарешті озивався до нього, здавалося, ніби він щойно вигадав мову. Та й слова, які він говорив, були найзвичайнісінькими, вони означали лише необхідні речі — хліб і воду, погоду і сон.

Із настанням весни, ранньої та сонячної, Огіон часто посилав Геда збирати трави на схилах Ре-Альбі. Хлопець, цілими днями полишений на самого себе, бродив біля переповнених дощами рік,

мандрував зеленими лісами та сонячними луками. Гед любив ці прогулянки і блукав до ночі, хоча не забував і про трави. Він видивлявся їх, коли дерся схилами, коли блукав лісами, коли переходив убрид струмки, коли щось вивчав і запам'ятовував. Він ніколи не приходив додому з порожніми руками, а завжди щось приносив. Якось Гед натрапив на галявину між двома струмками, де густо росли “білотрунки”. Вони надзвичайно рідкісні і тому їх особливо цінують цілителі. Наступного дня він знову прийшов сюди, проте, як виявилось, його випередили: раніше за нього сюди прийшла дівчина, донька старого Володаря Ре-Альбі. Вона підійшла до нього і приязно привіталась:

— Я знаю тебе. Ти — Яструб, учень нашого мага. Розкажи мені про чаклунство!

Хлопець втупився у білі квіти, що торкалися мережаного подолу сукні дівчини. Ніяковіючи, шаріючи і затинаячись, він бовкнув якусь нісенітницю. Однак дівчина продовжувала розмову, наче була знайома з Гедом віддавна. Говорила відверто, охоче і безтурботно. Її невимушена поведінка помаленько вивела його із заціпеніння.

Дівчина була його ровесницею, з довгим і прямим волоссям, що чорним водоспадом спало на її на спину, та з білою, майже прозорою шкірою. Подейкували, що її мати походила з острова Оскіль, а чи ще із дальших країв. Гедові дівчина не сподобалась і видалася дуже негарною. Однак, незрозуміло чому, йому закортіло викликати її захоплення чи здивувати чимось. І чим довше вони розмовляли, тим дужче йому цього хотілося. Розговоривши хлопця, дівчина витягла з нього всю історію про дивовижу з туманом, який змусив утікати каргських воїнів. Слухала зачудовано, захоплено, проте утрималась від гучних похвал. Невдовзі вона повернула на інші теми.

— Ти вмієш прикликати птахів і звірів? — запитала дівчина.

— Авжеж, — відповів Гед.

Він знав, що на кручах, що височать над лугом, є соколине гніздо, і прикликав птаха, назвавши його істинне ім'я. Сокіл прилетів, але на руку не сів. Присутність дівчини завадила йому наблизитись. Птах пронизливо крикнув, ляснув повітря широкими смугастими крилами і злинув у височінь.

— Як ти називаєш те чаклунство, що змушує сокола летіти до тебе?

— Закляття Заклику.

— Ти й душі мертвих міг би закликати сюди?

Дівчина була його ровесницею, з довгим і прямим волоссям, що чорним водоспадом спадало їй на спину, та з білою, майже прозорою шкірою.

Гед подумав, що вона глузує з нього, можливо, тому, що сокіл не зовсім підкорився його волі. Глузувати із себе він їй дозволити не міг, тому впевнено відповів:

— Зміг би, якби захотів!

— То, мабуть, дуже важко і страшенно небезпечно — прикликати душі, правда?

— Що важко, то так. А от чи небезпечно? — і хлопець знизав плечима.

Цього разу Гед був майже впевнений, що вона захоплено дивиться на нього.

— А ти вмієш готувати любовний чарунок?

— У цьому немає нічого складного.

— Авжеж, — згодилася дівчина, — будь-яка сільська ворожка з цим упорається. А тобі відомі закляття Перевтілень? Ти можеш змінити свою подобу, як це вміють чародії?

Він знову не був упевнений, глузує вона з нього чи ні, тому відповів:

— Зможу, якщо захочу.

Дівчина знову почала благати Геда, щоб той перекинувся у кого-небудь — яструба, буйвола, вогонь чи дерево... Щоби якимось відволікти її, Гед прошептав потаємні слова, які використовував у таких випадках Огіон, проте через якусь мить дівчина продовжувала свої вмовляння. Гед уже й сам не вірив у те, чим хвалився, тому пішов додому, сказавши, що на нього чекає чародій.

Наступного дня він залишився вдома, проте через день знову подався на галявину, переконуючи себе, що йому доконче потрібно назбирати отих рідкісних білих квіток. Дівчина була там. Вони бродили босоніж по росяній траві, зриваючи важкі суцвіття білотрунку. Сяяло весняне сонце, і дівчина щебетала так само весело та невимушено, як і будь-яка пастушка з його села. Вона знову розпитувала про чаклунство і з широко розплющеними очима слухала все, що розповідав Гед, а він знову задавався. Коли дівчина вкотре запитала, чи може Гед перекинутись у кого-небудь, а він вкотре відмовився, то вона поглянула на нього і, відкинувши назад чорні коси, запитала:

— Ти що, боїшся?

— Не боюся.

Вона ледь зневажливо посміхнулася і сказала:

— Мабуть, ти занадто молодий.

Такого Гед уже не міг стерпіти. Хлопець не сказав нічого, проте вирішив, що неодмінно покаже їй свою силу. Він повернувся додому,

призначивши зустріч завтра на галявині. Огіона в будинку не було. Тож хлопець підійшов просто до книжкової полиці і зняв два томи *Книги Мудрості*, які Огіон навіть не розкривав при ньому.

Гед почав шукати заляття Перевтілення. Проте йому було важко читати руни, він не завжди розумів прочитане, тому не знайшов шуканого. Книги були дуже давніми, адже Огіон успадкував їх від Хелета-Провидця, свого наставника, а Хелет — від свого, мага Перрегальського, і ця вервечка сягала часів, коли тільки починали створювати перші легенди. Незвичайні то були письмена, написані дрібним почерком уздовж і впоперек сторінок, руками різних людей, котрі вже давно перетворились у тлін. Однак дещо із прочитаного Гедові все ж вдавалося розібрати. Ні на мить не йшла у нього з голови глузлива посмішка дівчини. От він зупинився на сторінці, де були заляття, якими викликають душі мертвих.

Хлопець читав, розбираючи символ за символом, руну за руною, немов прикипівши поглядом до книги. Він не міг відірватися від неї, аж поки не прочитав усього заляття. Поступово його охопив жах.

Коли Гед відірвав погляд від книжки, то побачив, що він знаходиться у цілковитій темряві, вже й сам зробившись частиною пільми. Глянувши на розкриті сторінки, Гед не міг розгледіти ні слова. Його охопив ще більший жах, він наче впав у якесь заціпеніння, тим часом як тіло його лихоманило. Згодом, оглянувшись, він помітив, що біля зачинених дверей причаївся чорний, наче сама пільма, і безформний згусток тіні. Здавалося, що це щось тягнеться до Геда, і шамотить, і тихесенько кличе його, от тільки цих слів хлопець не розумів.

Зненацька двері розчинилися навстіж. У кімнату увійшов високий і міцний чоловік, огорнений яскравим сяйвом. Він голосно, різко і нестримно щось проказав. Пільма та шепіт почали зникати, аж поки не розвіялися геть.

Жах відпустив Геда, проте він злякався ще більше, коли побачив, що цим чоловіком був маг Огіон, і це його дубовий ціпок поменів білим сяйвом.

Маг мовчки пройшов повз Геда, запалив лампу і поставив книги на полицю. Тоді повернувся до хлопця і промовив:

— Запам'ятай, ніколи не проказуй цього заляття, щоби не завдати шкоди власному життю! Це заради нього ти відкрив книгу?

— Ні, наставнику, — промимрив хлопець, і, червоніючи від сорому, розповів Огіонові, що шукав і навіщо.

— Ти забув, що я говорив тобі? Мати цієї дівчини, дружина Володаря, — чаклунка.

Огіон насправді колись казав про це Гедові. Тільки хлопець не надав його словам великої ваги, хоч і знав, що учитель без серйозних підстав ніколи нічого не каже.

— Дівчина сама вже наполовину відьма. І хто знає, чи не мати послала її до тебе, щоби розговорити. Може, це вона сама розкрила книжку саме на тій сторінці, з якої ти читав. Сили, яким вона служить, — це сили, над якими я не владний. Не відаю її думок, але знаю, що добра вона мені не зичить. А тепер слухай, Геде! Чи задумувався ти хоч раз над тим, що кожна сила оточена небезпекою, як світло — пільмою? Магія — то не іграшка, якою ми бавимося задля власної втіхи чи марносластва. Подумай — кожне слово, кожна магічна дія приховує або Добро, або Зло. Перш ніж щось сказати чи зробити, ти мусиш знати, яку ціну за це доведеться заплатити!

Не в змозі більше терпіти сором, Гед вигукнув:

— Але яким чином я дізнаюся про це, коли ви нічого не навчаєте! Відколи я з вами живу, я нічого не робив і нічого не бачив...

— Зате тепер ти вже щось бачив, — мовив маг. — Там, біля дверей, у пільмі, коли я зайшов у дім.

Гед промовчав.

Огіон став навколішки і почав розводити вогонь у каміні — в хаті було холодно. Потім, стоячи навколішках, він промовив своїм тихим голосом:

— Геде, мій юний, яструбе, ти не прив'язаний до мене і ти не наймався мені прислужувати. Не ти прийшов до мене, а я відшукав тебе. Ти надто юний для такого вибору, проте його ніхто, крім тебе, не зробить. Якщо ти хочеш, я пошлю тебе на острів Роук, де навчають мистецтва Високої Магії. І ти без зайвого клопоту засвоїш ту науку, бо маєш величезну силу. Сподіваюся, що навіть більшу, ніж твоя гординя. Я залишив би тебе побіля себе, бо маю те, чого тобі бракує, але не хочу силувати тебе. Тож вибирай: Ре-Альбі чи Роук.

Збитий з пантелику Гед стояв мовчки. Він прихилився до цього чоловіка, котрий зцілив його одним дотиком руки і котрий ніколи не сварився. Він любив Огіона, але не здогадувався про це аж дотепер. Гед поглянув на дубовий щіпок мага, притулений у кутку, пригадав, як він племенисто сяяв, випалюючи з пільми Зло, і йому закортіло залишитися з Огіоном, бродити лісами, навчатися мистецтву мовчання. Проте у ньому нуртували й інші, непогамовані прагнення — слави, діяльності. Навчання під орудою Огіона видавалося йому безмежно довгим; а щоби стати справжнім Майстром,

на це піде ціла вічність... Натомість він, змагаючись наввипередки з вітрами, може завиграшки дістатися через Потаємне море до Роука, острова Мудреців, де повітря пронизане чарами, і де, осяяний дивами, походить Архімаг.

— Наставнику, — озвався хлопець, — я вибираю Роук.

Через кілька днів сонячним весняним ранком вони з Огіоном прямували схилами до найбільшого гонтського порту, що знаходився за п'ятнадцять миль від Ре-Альбі. Біля міської брами, яку прикрашали дві кам'яні колони у вигляді драконів, стояла варта. Лиш угледівши мага, вартові впали навколішки й оголили мечі. Вони знали Огіона і віддавали йому шану не стільки скоряючись наказові Володаря, скільки з власної волі. Десять років тому Огіон врятував Ре-Альбі від землетрусу, який міг би зрівняти місто із землею та перегородити прохід у гавань між Сторожовими скелями. Чародій тоді говорив із горою Гонт, наче заспокоював перелякану тварину, і таким чином вгамував двигіння у надрах перевалу. Коли вартові схилили коліна перед його мовчазним наставником, Гед згадав усе почуте про цю подію. Він боязко поглянув на Огіона, однак обличчя мага, котрий зупинив землетрус, було таким самим спокійним, як завжди.

Вони зайшли у гавань. Старшина порту привітав Огіона, поцікавившись, чим може прислужитися. Маг пояснив, що учневі потрібно добратися на острів Роук, і старшина відразу ж назвав корабель, що лаштувався плити до Потаємного моря і міг узяти Геда на борт.

— На судні немає заклинача погоди і капітан охоче візьме хлопця приборкувачем вітрів, — сказав старшина, — якщо він вміє це робити.

— Він трохи дає раду з туманом і хмарами, але не з морськими вітрами, — відказав маг, поклавши руку Гедові на плече. — Яструбе, не пробуй жартувати з морем або з морськими вітрами. Вони ще не відкрили тобі своїх таємниць. — А як називається корабель? — звернувся він до старшини.

— “Тінь”. З Андрадських островів. Везе хутро та слонову кістку і тримає курс на Горт. Непогане судно, Майстре!

Обличчя мага спохмурніло, коли він почув назву корабля.

— Що ж, так тому і бути. Передай, Яструбе, цю записку Архімагу Роукської школи. І попутного тобі вітру. Прощай!

Таким було прощання мага зі своїм учнем... Крутнувшись, Огіон швидко попрямував вуличкою, подалі від пристаней, а Гед оторопіло дивився йому вслід.

— Ходімо, хлопче, — мовив старшина і повів його вниз до причалу, де лаштувалася відпливати “Тінь”.

Видається дивним, що на острові завбільшки у п'ятдесят миль, у гірському селищі, що одвіку височить понад морем, міг вирости хлопчина, котрий жодного разу в житті не сідав у човен і ніколи не обмочив навіть ніг у солоній морській воді. Однак то була правда. Плугатар, чабан, мисливець чи ремісник, — одним словом, жителі Долини, — дивляться на море, як на плакучу калиточку для солі: рідку, непостійну, рухливу, що не має жодного стосунку до них. Селище, яке лежить у двох днях ходьби від їхнього житла, — це вже чужа земля, а острів, до якого треба плисти цілий день, — лише мара, примарні пагорби, оточені зусібіч водою, а не та тверда земля, якою вони ходять.

Тож Геда, котрий ніколи не покидав гір, порт Гонт водночас лякав і дивував своїми величними будинками та витесаними з каменю вежами, береговою лінією з пірсами, доками, бухтами та пристанями; морською гаванню, в якій біля причалів погойдувалися кораблі, де на березі лежали витягнуті та перевернуті догори дном для ремонту галери та човни, а вдалині на рейді бовваніли заякорені судна зі згорнутими вітрилами та задраєними отворами для весел. Повсюди перегукувалися незнайомими говірками моряки; між барилами, ящиками, сувоями тросів і купами весел снували портові вантажники з важкими ношами; а бородаті купці в отороченому хутром одязі тихо перемовлялися, пробираючись між слизькими каменюками край берега. Рибалки вивантажували свій вилов, бондарі вибивали залізні обручі, корабельники раз у раз гупали молотами, продавці молюсків наспівно пропонували свій товар, а корабельні шкіпери гучними голосами порядкували на своїх кораблях — і за всім оцим гармидером мовчки купалась у сонці простора бухта. У цілковитому сум'ятті Гед плентався за старшиною порту до широкого доку, де була пришвартована “Тінь”. Нарешті вони зійшли на борт і його показали капітану.

Старшина перемовився кількома словами з капітаном і той згодився взяти Геда на острів Роук, адже за хлопця особисто просив маг Огіон. Капітан “Тіні” був кремезним здорованем, одягненим у червоний, обшитий хутром пелаві плащ, як зазвичай одягалися всі андрадейські купці. Він навіть не поглянув на Геда, лише запитав владним голосом:

- Хлопче, ти вмієш заклинати погоду?
- Умію.
- Викликати вітер зможеш?
- Гедові довелося сказати: “Ні”.

Капітан відправив його шукати місця подалі і не плутатися під ногами.

На борт уже підіймалися веслярі. Корабель збирався знятися з рейду завидна, щоб із настанням відпливу на світанку вирушити в дорогу. Знайти місце було непросто, проте Гед влаштувався на кормі, на складених, перев'язаних і накритих тюках, і причаївся, спостерігаючи за тим, що коїлося навкруги. Веслярі — здоровані із дужими руками та міцними м'язами — стрибали просто на борт. Вантажники з гуркотом викочували барильця води і ставили їх під лавами для гребців.

Форштевень¹ судна було вирізано у формі давнього андрадейського Змія. Зроблений на совість, корабель, здавалося, не зважав на вантаж, витанцьовуючи на дрібних хвиляках. Стерновий зайняв своє місце праворуч ахтерштевня², чекаючи наказів капітана, котрий стояв на містку. Нарешті шкіпер гучним голосом віддав наказ і “Тінь” відчалила. Пара веслових човнів, важко розтинаючи морську гладінь, вивели її з гавані. Потім пролунав рев капітана:

— Весла на воду!

Борти враз наїжачилися веслами, по п'ятнадцять із кожного борту. Гребці нахилили свої дужі спини, а юнга, котрий стояв над капітанським містком, глухо забив у барабан. Корабель понісся легко, ніби чайка, і гомін та метушня міста вмить zostалися позаду. Судно вийшло в тихі води бухти, над якою білів пік гори Гонт. Здавалося, що він навис над морем. У мілководді протоки, під захистом південної Сторожової скелі, підняли якір і корабель поринув у ніч.

Із сімдесяти членів команди деякі, як Гед, були зовсім юними, щоправда, всі вже пройшли обряд посвячення. Вони часто кликали Геда до себе обідати, і загалом були приязні з ним, хоч інколи й не обходилося без кпинів чи грубуватих жартів. Через те, що він походив із Гонту, вони охрестили його Козопасом. Проте більшого собі не дозволяли, оскільки зростом і силою Гед не пас задніх, за словом у кишеню не ліз і відповідав жартом на жарт так само легко, як і на будь-яке добре слово. Тож він припав їм до душі і вже з першого вечора став дотримуватися їхнього розпорядку, з належною старанністю опановуючи їхнє ремесло. Капітана це цілком влаштовувало, оскільки місць для пасажирів-дармоїдів на кораблі не було.

¹ Форштевень — крайня носова частина судна, носовий брус, що є продовженням кіля.

² Ахтерштевень — нижня кормова частина судна, що є продовженням кіля.

На тій галері, переповненій людьми, вантажем та корабельною оснасткою, і для команди місця було обмаль, не кажучи вже про подорожніх. Та хіба Гед вимагав для себе особливих зручностей? Першу ніч він провів між тюками шкур із північних островів. Хлопець милувався весняними зорями над гаванню, жовтими вогнями далекого прибережного міста. Він заснув щасливим і щасливим прокинувся. Перед світанком розпочався відплив. Підняли якір, і корабель повільно пішов на веслах між Сторожовими скелями. Як тільки світанкове сонце забagliaрило гору Гонт, матроси підняли високе вітрило і “Тінь” понеслася на південь через Гонтійське море.

Гнані легким вітерцем, вони пройшли між островами Барнік і Торхевен, а на другий день перед ними замаячів Хавнор — великий острів, серце і центр Архіпелагу. Три дні вони любовалися зеленими пагорбами Хавнору, поки корабель, не наближаючись до берега, обходив його східне узбережжя. І мине ще багато літ, перш ніж Гед ступить на цю землю і побачить білі вежі величезного Хавнору — найголовнішого порту і центрального міста їхнього світу.

Одну ніч вони провели в Кембермуті, північному порту острова Вей, а наступну — у невеличкому містечку біля виходу із Фелквейської затоки. Через день проминули північний мис острова Оу і вийшли до Ебавнорської протоки. Там вони згорнули вітрила і взяли за весла, ані на мить не втрачаючи землю з очей, лавіруючи поміж іншими кораблями — великими та малими, торговими та вантажними, тими, що після багаторічних мандрів повертались із Закрайніх широт, везучи дивовижний товар, і тими, що, наче горобці, стрибали Потаємним морем від одного острова до іншого. Зрештою, повернувши на південь, “Тінь” проминула Хавнор і пройшла між островами Арк та Іліен, забудованими вежами та терасами, а далі, крізь дощ та шалений вітер, почала прокладати шлях через неспокійне море до острова Роук.

Уночі, коли вітер подужчав до штормового, довелося прибрати вітрило та щоглу і цілісінький наступний день іти на веслах. Довге судно впевнено трималося на хвилях, велично знімаючись над стихією. Згідно компаса, корабель тримав курс на південний захід, проте ніхто напевне не знав, у яких водах вони знаходяться. Стерновий на кормі, крім непроникної стіни дощу, не бачив нічого. Гед чув, як моряки подейкували про мілководдя на північ від Роука і про небезпечні Борейські гори на сході, а деякі взагалі доводили, що вони збилися із курсу і знаходяться у відкритому морі на південь від острова Камері. Вітер дужчав, шматуючи гребені величезних

Несподівано до Геда підійшов чоловік і направив його до капітана. Дощ потоками стікав по дощовику шкіпера, проте він уперто не покидав свого містка, наче це була пивна бочка. Побачивши Геда, він закричав крізь буревій:

— Хлопче, вгамуй цей вітер!

— Не можу, капітане!

— А з залізом можеш чаклувати?

Йшлося про те, чи зможе Гед змусити стрілку компаса вказувати їм дорогу до Роука, незалежно від того, де зараз знаходиться північ. Це мистецтво — одна з таємниць. Хлопцеві знову довелося віднікуватись.

— Що ж, гаразд, — перекиваючи бурю, проревів капітан, — тоді тобі доведеться шукати інший корабель, який доставить тебе до Роука з острова Горт. Бо Роук, мабуть, західніше від нас, і тільки чари змогли би провести нас по такому морю. Мусимо повертати на південь.

Гедові це не припало до душі, бо хлопець уже наслухався матроських історій про Горт, у якому процвітають чорні промисли і де викрадають людей із тим, щоби продати у рабство на островах Південних широт. Повернувшись на веслярську лаву, хлопець став гребти поряд з напарником, кремезним андрадським юнаком, слухати, як вибиває барабан, і дивитися, як гасне і спалахує на вітрі ліхтар на кормі — жалюгідна краплина світла у залитій дощем пільмі. Наскільки дозволяв важкий ритм веслування, Гед невідривно дивився на захід. Коли корабель укотре знісся на гребінь хвилі, крізь дощову запону він несподівано вгледів поміж хмар проблиск світла. Спочатку йому здалося, що це останній сонячний промінь на заході, однак світло було світлим і яскравим. Попри те, що його напарник того світла не побачив, Гед закричав на все судно. Стерновий, який уважно вдивлявся у небо щоразу, коли корабель здіймався на хвилях, також запримітив сяйво, проте йому здалося, що то було просто сонце, яке заходить. Тоді Гед попросив, щоб його підмінили, а сам пробрався до стернового містка. Вхопившись за різьблену фігуру на носі корабля, він закричав капітанові:

— Капітане! Оце світло на заході — це і є острів Роук!

— Я не бачу ніякого світла, — відказав шкіпер.

Та він ще й рота стулити не встиг, як Гед, махнувши рукою, показав на захід, і всі побачили чистий світлий спалах над бурхливим морем.

Не заради свого пасажира, а щоби врятувати корабель від бурі, капітан негайно наказав стерничому взяти курс на світло — на захід. Однак Геда попередив:

— Хлопче, ти говориш впевнено, наче морський чародій, але присягаюся, якщо це виявиться неправдою, я викину тебе за борт, тоді добиратимешся до Роука вплав!

Тепер їм доводилося гребти не за вітром, а проти нього, і це було нелегко. Хвилі, б'ючи в борт корабля, раз у раз збивали його з курсу: хитавиця була жажливою, воду доводилося вичерпувати безупинно. При цьому гребці пильнували, щоби не випасти за борт. Штормові хмари закрили небо і все навколо огорнула майже безпросвітна темрява. Час від часу на заході змигував промінчик, і тоді корабель виправляв курс. Нарешті вітер трохи вщух, а світла попереду побільшало. Вони гребли і гребли, аж поки після чергового удару веслами не вирвалися з пелени дощу, і корабель не опинився у царстві тиші та спокою. Над ними у небі догорав захід сонця, за помережаною баранцями хвиль затокою зеленів округлий пагорб, а біля його підніжжя, на березі, лежало місто, де на якорі мирно спочивали кораблі.

Керманич, налягаючи на довге весло, закричав:

— Капітане! То насправді земля чи марево?

— Тримай на землю, ти, безмозкий бовдуре! А ви, нікчемні сини рабів, давайте гребіть! Це Твільська бухта і Роукський пагорб, якщо якийсь йолоп цього не бачить! Гребіть!

Отак, під биття барабану, стомлено налягаючи на весла, вони увійшли у затоку. Тут панувала така тиша, що згори, з міста, вчувалися людські голоси, подзвін, і лише віддалеки доносився штормовий рев і гуркіт.

Небо зусібіч було затягнене грозовими хмарами, які не досягали острова. Над Роуком у чистому та безхмарному небі одна за одною спалахували зорі.

ШКОЛА ЧАРОДІВ

Шю ніч Гед провів на борту “Тіні”, а вранці попрощався зі своїми морськими побратимами. Коли хлопець сходив на берег, йому услід неслися щонайкращі побажання. Твіль був невеличким містечком. Уздовж його небагатьох вузьких і стрімких вуличок тісно скупчились високі будинки. Гедові, проте, здавалося, що він потрапив у велике місто. Не знаючи дороги, він запитав першого перехожого, як знайти Архімага Роукської школи.

— Мудрому не треба запитувати, а дурень розпитує марно, — відповів перехожий, змірявши хлопця швидким поглядом, і пішов собі далі.

Гед попрямував вуличкою вгору і вийшов на площу, з трьох сторін оточену будинками з гостроверхими шиферними дахами, а з четвертої — величезною кам'яницею, схожою на середньовічну фортецю чи замок, із високою стіною на площу. Наверху цієї стіни знаходилися маленькі віконечка, що височіли над дахами міських будинків. Унизу, на майдані, до стіни притулилося декілька крамарських яток, між якими туди-сюди снували люди. Гед запитав у бабусі з кошиком мідій, чи не знає вона, де знаходиться Архімаг школи, на що старенька відповіла:

— Ти ніколи не знайдеш Архімага там, де він є насправді, та інколи зможеш знайти його там, де його немає, — і жінка заходила-ся далі гучно пропонувати свій товар.

Біля рогу стіни Гед побачив дерев'яні дверцята, підійшов до них і сильно постукав. Двері відчинив дідок. Хлопець запитав:

— Скажіть мені, де Архімаг школи, але без жодних загадок, заради Бога! У мене до нього лист від мага Ре-Альбійського, Огіона!

— Це школа, — відповів лагідно дідок. — А я — воротар. Заходь, якщо зможеш.

Гед зробив крок, і йому здалося, що він зайшов у двері. Проте виявилось, що він, як і раніше, стоїть на бруківці знадвору. Хлопець знову ступив уперед і знову залишився перед дверима.

Воротар доброзичливо спостерігав за ним.

Гед не розгубився, він скоріше розлютився. Йому все більше здавалося, що з нього кепкують. Словами і жестами хлопець створив закляття на відчинення дверей, якого колись навчився у тітки. З-поміж усіх відомих йому заклять це вдавалося Гедові найкраще, і тепер він створив його не гірше, ніж будь-коли. Однак це були лише чари сільської ворожки, і вони не подужали тих могутніх сил, що охороняли вхід.

Після невдалої спроби зайти Гед певний час стояв на бруківці. Врешті-решт, поглянувши на старого, котрий чекав по той бік дверей, неохоче зізнався:

— Я не можу зайти, допоможіть мені.

— Назви своє ім'я, — мовив воротар.

Гед трохи завагався, адже людина ніколи не вимовляє вголос просто так своє ім'я, хіба що тоді, коли її життю загрожує смертельна небезпека.

— Я — Гед, — голосно мовив він.

Зробивши крок, хлопець увійшов у відчинені двері. І тут йому здалося, що хоча площа позаду була осяяна сонцем, услід за ним майнула ледь помітна тінь.

Коли він озирнувся, то побачив також, що вхідні двері зроблені не зі звичайного дерева, як йому видалося раніше, а зі слонової кістки. Причому, із суцільного шматка, без жодних швів. Згодом він дізнався, що їх вирізали із зуба Великого Дракона. Крізь них тьмяно просвічувалося знадвору сонячне світло, а на одвірках красувалось вирізьблене тисячолісте Дерево Життя.

— Ласкаво просимо у цей дім, хлопче, — сказав воротар і мовчки провів його нескінченними залами та коридорами у внутрішній двір, що ховався у незбагнених закутках будівлі.

Двір був вимощений бруківкою, вгорі височіло безкрає небо, а на газоні під молодими деревцями у сонячному промінні мінливо вигравав фонтан. Деякий час Гед залишався сам. Він мовчки стояв і серце його тривожно калатало. Хлопець відчував, що навколо нього кипить якась незрима та копітка робота невідомих і могутніх сил. І несподівано для себе він осягнув у цьому загадковому місці чиюсь незриму присутність. Потаємний голос підказував, що це місце вибудоване не лише з каменю, а й з магії, яка сильніша за камінь. Гед знаходився у самому центрі Обителі Мудреців, а над ним — тільки небо.

Несподівано він побачив чоловіка в білому, що стояв у другому кінці двору й дивився на нього крізь струмені фонтану. Їхні погляди зустрілись, і в цю мить у гіллі дерев голосно заспівала пташка. На своє здивування Гед розумів і той пташиний спів, і шепіт води, що дзюрчала у фонтані, і чому хмари в небі змінюють свою форму; він знав, звідки прилетів і де втишитися вітерець, що тихо шурхотів у листі дерев. Хлопцеві здалося, що й сам він є лише словом, промовленим сонячним сяйвом.

Ця мить промайнула, і Гед, як і навколишній світ, стали такими, як і раніше. Гед ступив уперед і схилив коліна перед Архімагом, подаючи листа від Огіона. Архімаг Немерле, наставник Роукської школи, приязно привітав хлопця. Він був дуже старим, казали, що найстарішим з-поміж усіх у Земномор'ї. Його голос нагадував пташиний спів, а волосся, борода й одяг були такими білосніжними, що здавалося, ніби час вимив із цього чоловіка все важке і темне, як океан за сотню літ вимиває шматок дуба.

— Мої очі втомились, і я не прочитаю, що написав твій наставник, — сказав він своїм переливчастим голосом. — Прочитай мені листа, синку.

Гед слухняно почав читати послання, написане гардійськими рунами. Ось що було у ньому:

“Володарю Немерле!

Я посилаю вам хлопця, і якщо посприє вітер, він стане найвеличнішим з усіх магів Гонту”.

Огіон підписав лист не Істинним ім'ям, якого Гед поки що не знав, а лише власною руною, що означала зімкнуті вуста, тобто Мовчазний.

— Тебе прислав той, хто тримає на прив'язі землетрус, і це ще приємніше. Молодий Огіон став дорогим мені відтоді, як прийшов сюди з Гонту. А тепер, юначе, розкажи мені про моря та дива своєї мандрівки.

— Чудова подорож, Володарю, якби тільки не шторм.

— Який корабель доставив тебе сюди?

— “Тінь” — торгове судно з Андраду.

— Чия воля привела тебе сюди?

— Власна.

Архімаг поглянув на Геда, відвернувся й забурмотів незнайомою мовою, наче дідуган, чий глузд заблукав десь між роками та островами. Однак маг вплітав у те бурмотіння вже знайомі слова із пташиної пісні та із шепотіння води у фонтані. Він не ворожив і не заклинав, однак у його голосі відчувалася така сила, яка вразила Геда до самої глибини душі.

Через мить він побачив себе — самісінького серед незнайомого, незорого, порожнього місця, сповненого рухливих тіней. Водночас Гед усвідомлював, що стоїть на залитому сонцем дворі і слухає дзюркотіння фонтана.

Великий чорний крук, птах із острова Оскіль, вийшов на кам'яну терасу і заходився ходити туди-сюди по газону. Чорніший від смоли, з гостролезим дзьобом й очима, схожими на самоцвіти, птах сягнув рясина Архімага, і застиг, подивившись скося на Геда. Потім тричі дзьобнув білий ціпок, на який спирався Немерле, і старий чародій перестав бурмотіти та посміхнувся.

— Побігай, пограйся, хлопче, — сказав, ніби до малої дитини, чародій.

Гед знову схилив голову перед ним, а коли звів її, Архімаг уже пішов. Лише крук стояв і поглядав на нього, виставивши дзьоба так, ніби ще раз хотів дзьобнути зниклий ціпок.

Архімаг Немерле був дуже старим, казали, що найстарішим з-поміж усіх у Земномор'ї.

Потім птах заговорив, і Гедові знову здалося, що то мова острова Оскіль:

— Тер-р-ренон усбук! — каркнув він. — Тер-р-ренон усбук ор-р-рек! — і зник звідси так само несподівано, як і з'явився.

Гед розмірковував, куди б йому звідси податися, коли раптом під аркою побачив високого юнака, котрий, схиливши голову, поважно привітав його.

— Мене звати Бурштин, я син Енвіта, з уділу Фольг, що на острові Хавнор. Сьогодні я до ваших послуг, покажу Обитель Мудреців і, якщо зможу, відповім на ваші запитання. Як мені вас називати, добродію?

Гедові, горянину з глухого селища, якому ніколи не доводилося бувати навіть у товаристві купецьких синів, не кажучи вже про нащадків вельмож, здалося, що хлопець отим своїм “до послуг” і “добродієм” глузує з нього, а його уклін — не більш як кривляння.

Хлопець різко відповів:

— Мене називають Яструбом!

Бурштин трохи зачекав, немов сподіваючись шанобливішої відповіді, але, не почувши більше нічого, випростався і відвернувся. Він був десь на два чи три роки старший від Геда, дуже високий, і тримався з неймовірною грацією. “Немов танцівник,” — подумав Гед.

Юнак був зодітий у сірий плащ із відкинутим каптуром. Перше, що він показав Гедові, була шатовня, де Гед, як учень школи, знайшов собі необхідний одяг. Він вибрав темно-сірий плащ, і Бурштин промовив:

— Ось тепер ти — один із нас.

Бурштин зазвичай розмовляв з людьми ледь посміхаючись, однак Гед у цій ввічливій посмішці вбачав приховане глузування.

— Хіба одяг чародія робить його чародієм? — запитав він похмуро.

— Ні, — відповів юнак. — Але я чув, що манери роблять людину людиною. Тепер куди бажаєте?

— Куди скажеш. Я цього місця не знаю.

Бурштин повів його коридорами Обителі Мудреців униз, показуючи відкриті дворики, розкішні зали, з-поміж яких особливо вражала зала Великого коминка, де у святкові дні збиралися всі учні. Гед побачив бібліотеку, де зберігалися сповнені найнеможливіших премудрощів фоліанти та старезні томиська, змережані рунами. Потім Бурштин привів свого підопічного нагору, у вежі та мансарди,

де в невеличких келіях спали учні та Наставники. Гедова кімната знаходилась у Південній вежі, з її вікна виднілися стрімкі дахи Твіля, а ще далі — море. Як і в інших кімнатах, у ній не було жодних меблів, якщо не брати до уваги набитого соломною матраца.

— Живемо ми тут дуже просто, — сказав Бурштин. — Та, гадаю, ти не заперечуватимеш проти цього.

— Я до цього звик. — І, намагаючись довести занадто ввічливо-му юнакові, що його не проведеш, Гед додав: — А тобі, напевно, спочатку довелося довго звикати?!

Бурштин поглянув на Геда, і його погляд промовляв без слів: “Що ти можеш знати про те, до чого я, син Володаря землі Фолг з острова Хавнор, звик, чи не звик?” Уголос він тільки сказав:

— Ходімо далі.

Ударили в гонг, і вони спустились у трапезну, де пообідали разом із сотнею інших юнаків. Тут кожен сам набирав їжу в тарілки, часом перекидаючись жартами з кухарями крізь кухонне віконце, біля якого апетитно парувало, а потім сідав, де заманеться за Довгу Кафедру.

— Кажуть, що байдуже, скільки людей сяде за цю кафедру, — пояснив Гедові Бурштин, — за нею завжди знайдеться вільне місце.

І, справді, тут вистачало місця і галасливим гуртам хлопчаків, котрі апетитно наминали обід, весело перемовляючись між собою, і старшим юнакам, котрі мовчки, парами чи поодиноці, сиділи із серйозними, замисленими обличчями, у сірих плащах, що до шиї були застібнуті на срібні пряжки. Бурштин із Гедом всілися біля кремезного хлопця на ймення Ветч, який мало говорив, проте швидко поглинав наїдки. Його акцент свідчив про те, що він — вихідець із Східних широт. Шкіра у нього була темною, майже чорно-брунатою, а не мідно-смаглявою, як у більшості мешканців Архіпелагу, чи у Геда або Бурштина. Ветч був простим хлопцем, і його манери були не надто вишуканими. Він пробурчав щось про якість обіду, а тоді повернувся до Геда і промовив:

— Принаймні, це не ілюзія, яких тут вистачає. Воно хоч пристає до ребер.

Гед не зрозумів, що хлопець хотів сказати, але відчув до нього симпатію і був радий, коли після обіду той приєднався до них.

Задля ознайомлення Геда з містом вони втрьох пішли на прогулянку. Нечисленні та куці вулички Твіля кумедно звивалися і в'юнилися між гостроверхими будинками, тому заблукати тут було простіше простого. Це було незвичайне місто, і люди в ньому також

були незвичайні: рибалки, робітники та ремісники, як і будь-де, але вони настільки звикли до чар, які постійно зустрічалися на цьому острові Мудреців, що вже й самі здавалися майже чарівниками. Вони розмовляли, у чому Гед уже встиг переконатися, загадками, і ніхто з них навіть би оком не змигнув, якби, приміром, хлопець перетворився на рибу чи якийсь будинок злинув у небо. Вони знали, що все це школярські витівки, і продовжували би, наче нічого не трапилося, човгати кам'яною бруківкою чи нарізати баранину.

Гед і його супутники вийшли крізь двері задньої стіни, проминули сади Обителі Мудреців та дерев'яний міст через швидкоплинну річку Твільбурн і попрямували на північ, де на рівнинах розкинулися пасовища та ліси. Підіймаючись звивистою стежкою вгору, вони проминули діброву, в якій, незважаючи на яскраве сонце навкруги, панував напівморок. Неподалік була ще одна діброва, але Гед, хоч і дуже намагався, все ж не міг розгледіти там дерев. Йому весь час здавалося, що стежка, якою вони йшли, от-от приведе туди, проте вони навіть не наближалася до того місця. Ветч помітив його здивування і пояснив:

— Це Примарний сад. Ми не можемо в нього зайти, поки що... Під палючим сонцем на лузі цвіли жовті квіти.

— Іскрівки, — сказав Бурштин. — Вони ростуть у тих місцях, де у давнину вітер зронив попіл від спалених селищ Ілієна. Це було у ті часи, коли Ерет-Акбе відстояв Внутрішні острови перед Повелителем вогню.

Ветч дмухнув на суху голівку квітки, і насінини, схожі на полум'яні іскорки сонця, легко полинули за вітром. Стежка повела їх угору, обминаючи великий, зелений від трави пагорб, на якому не росло жодного дерева. Саме його бачив Гед із корабля, коли "Тінь" зайшла у зачаровані води острова Роук. Піднявшись на схил, Бурштин зупинився:

— Вдома, на Хавнорі, не раз чув про гонтську магію, і мене ще відтоді цікавило, чи насправді це так. Зараз серед нас є гонтієць, і ми знаходимося на схилі Роукського пагорба, чиє коріння сягає центру землі. Тут набувають сили всі закляття. Здивуй нас, Яструбе! Покажи, на що ти здатний.

Гед, захоплений зненацька, зникнув.

— Не поспішай, Бурштинне, — втрутився прямодушний Ветч. — Дай хлопцеві трохи привичаїтися до нашого життя.

— Він має силу, інакше би воротар його не пропустив. То чому б не продемонструвати її зараз? Ну то як, Яструбе?

— У мене є і сила, і майстерність, — відповів Гед. — Але що ти хочеш від мене?

— Звісно ж, ілюзій, фокусів чи міражів. Ось поглянь!

Бурштин промовив кілька незнайомих слів, підняв палець і вказав ним у землю, і на тому місці, серед зеленої трави, проточилася цівка води, потім поширшала, поки не перетворилась на струмок, що ринув схилом униз. Гед занурив туди руку — вона стала мокрою; він сьорбнув води — і відчув її прохолоду. Проте вода не тамувала спраги, бо була лише манною. Бурштин промовив ще одне слово і вода перестала текти, а під палючим сонцем знову заколихалася суха трава.

— Твоя черга, Ветче, — мовив він з холодною посмішкою.

Ветч почухав потилицю і похмуро поглянув на нього. Однак узяв жменьку землі і почав монотонно над нею співати, розминаючи, стискаючи, припліскуючи та надаючи форми. І раптом з'явилася маленька істота, схожа на джмеля чи волохату муху, яка трохи подзижчала і полетіла геть, розчинившись над пагорбом у повітрі.

Гед тільки вражено дивився. Що він знав, окрім примітивного селянського чаклунства, заклять для збору отари кіз, пересування важких предметів, лагодження посуду та лікування бородавок?!

— Я не займаюсь такими фокусами, — відказав він.

Ветчу цього цілком вистачило, і він уже намірився іти, однак Бурштин наполягав на своєму:

— Чому ж? — поцікавився він.

— Магія — не гра. Ми, гонтійці, не користуємось нею для втіхи чи вихваляння, — поважно відповів Гед.

— А з якою ж тоді метою ви нею займаєтеся? — допитувався Бурштин. — Задля грошей?

— Ні!.. — сказав Гед.

Хлопець не міг вигадати чогось кращого, щоби приховати необізнаність і порятувати свою гідність. Однак Бурштин весело засміявся й повів їх далі навколо Роукського пагорба. Гед, подумки звинувачуючи Бурштина у всіх смертних гріхах, з роз'ятреним серцем понуро плентався услід.

Вночі, загорнувшись у плащ, хлопець лежав у холодній і темній кам'яній келії, оповитій непроникною тишею Обителі Мудреців. Його охопили важкі та невідступні думки, які, очевидно, були відгомном усіх заклять і чарів, що будь-коли творились у цьому незвичному місці. Хлопця оточувала пітьма, жах переповнював його серце. Він шкодував уже, що потрапив у Роук, а не деінде. Аж тут у двері

постукав Ветч, він зайшов і запитав, чи можна трохи поговорити з Гедом. Над його головою миготіла невеличка блакитна кулька чарівного вогника, освітлюючи дорогу.

Розпитавши Геда про Гонт, він заходився захоплено розповідати про свою батьківщину — острови Східних широт, про те, як дим від домашніх вогнищ тихими вечорами стелиться над морем, перебираючись із острівця на острівець. Називалися острови дуже кумедно: Корп, Коп, Холп, Венвей, Веміш, Іфіш, Копіш і Снег. Ветч пальцем виводив їхні обриси на кам'яній долівці, щоби показати Гедові, де вони знаходяться. Лінії, наче накреслені срібною паличкою, світилися і через хвилину згасали. У школі Ветч навчався уже три роки і незабаром мав стати чаклуном. Отже, демонструючи зразки простої магії, він не задумувався над тим, що робить, як пташка не замислюється над тим, як вона літає. Проте Ветч мав і значно видатніший талант, якого не навчають ніде — талант доброти. І з цієї ночі Ветч завжди ставився до Геда дружньо та приязно, і хлопцеві не залишалося нічого іншого, як відповідати йому взаємністю.

Водночас Ветч дружив і з Бурштином, котрий у день їхнього знайомства зробив із Геда посміховисько там, на Роукському пагорбі. Гед не забував того випадку. І Бурштин, здавалося, пам'ятав його теж, хоча завжди розмовляв із ним ввічливо, посміхаючись. Гед поклявся довести Бурштина і всім решта, для кого той був ватажком, чого варта сила Яструба — не зараз, а колись. Бо нікому з них, незважаючи на всі їхні хитромудрі витівки, не доводилося чарами рятувати селище від ворогів. І ні про кого з них Великий Маг Огіон не писав, що він стане найвеличнішим чаклуном Гонту. Ніхто не насміхатиметься з нього, він не дозволить принижувати свою гідність!

Втішаючи себе такими марнословними думками, Гед усі свої сили та волю віддавав навчанню: урокам і вправам, яких навчали зодіті у сірі плащі Майстри Роукської школи, влучно прозвані “Великою Дев'яткою”.

Щодня він декілька годин присвячував заняттям із Майстром-Менестрелем, вивчаючи давні пісні про подвиги видатних героїв, балади із “Законів мудрості”, починаючи із найдавнішої у світі пісні — балади “Створення Еї”.

Усю весну та початок літа вони провели у Роукській бухті, на човні, схожому на видовжену кішку. Там вони навчалися розмовляти з вітрами, приборкувати хвилі та піднімати чарівний вітер. Гед разом з іншими учнями під керівництвом Майстра-Вітровода вправ-

лявся у цьому складному мистецтві. Часто Гедові аж паморочилось у голові від переливчастого гудіння вітру, що крутив човном або зіштовхував його з іншим. Інколи їх накривала величезна хвиля, і всі, хто знаходилися у човні, несподівано опинялись у воді.

У непогожі дні вони займалися на березі спокійнішими заняттями. Тоді Майстер-Знахар роз'яснював властивості рослин і їхні секрети, а Майстер-Ілюзорник навчав спритності рук, жонглюванню і простим перетворенням. Гед був здібним учнем, і не збігло навіть місяця, як він випередив тих, хто провчився на Роуці вже цілий рік. Особливо легко йому вдавалося створювати ілюзії, складалося враження, начебто він народився разом із цим талантом, і тепер лише все пригадає. Майстер-Ілюзорник був доброзичливим і безтурботним старцем, котрий захоплювався витонченістю та красою свого мистецтва. І невдовзі Гед перестав відчувати благоговійний страх перед ним, і просто запитував про те чи інше закляття. Майстер, посміхаючись, завжди показував усе, про що хлопець хотів дізнатись. Якось, знаходячись у Світлиці Ілюзій і замисливши присоромити Бурштина, Гед запитав у Майстра:

— Учителю, усі дива зі створення ілюзій багато в чому схожі; знаючи одне, ти знаєш усі інші. Та як тільки ослабне дія слів, то зникне і предмет, який видавався реальним. Якщо я перетворю камінець у діамант, — що він і зробив, махнувши рукою та промовивши належне закляття, — то що мені потрібно здійснити, аби цей діамант залишився діамантом назавжди? Як зробити чари вічними?

Майстер-Ілюзорник поглянув на камінь, що ніби коштовний трофей із драконових скарбів виблискував у Геда на долоні, пробурмотів єдине слово — “*Тоук*” — і на долоні виявився дикий камінь, а не самоцвіт. Маг узяв його і зважив у руці.

— Це — граніт, його назва Істинною мовою — “*тоук*”, — сказав він, лагідно поглянувши на Геда. — Шматочок каменю, з якого створено острів Роук. Мізерна часточка суходолу, на якому живуть люди. Він — це він, незмінна частина Всесвіту. Створивши ілюзію, ти можеш надати йому вигляду діаманта, квітки, мухи, ока чи полум'я...

Він вимовляв ці назви, і граніт змінював одну форму на іншу, аж поки знову не став каменем.

— Усе це тільки ілюзії. Вони впливають лише на відчуття людини, змушуючи її сприймати, бачити, чути та відчувати зміну предмета. Для того, щоби перетворити камінь у самоцвіт, необхідно змінити його справжню назву. І здійснити це, мій сину, навіть із таким

крихітним шматочком світу, означає змінити світ. Зробити це можна, звичайно. Це чудово вміє Майстер-Перетворець, і ти також навчишся цього, коли прийде час і ти будеш готовий. Проте ніхто не має права змінити жодного предмета на землі — ні камінчика, ні зернятка, ні піщинки, доки не знатиме напевне, добро чи зло спричинять його дії. Наш світ перебуває у рівновазі — Еквілібрумі. Перетворення та привороги чаклуна можуть порушити світову рівновагу. Тому вони приховують багато небезпек. Будь-які дії повинні підпорядковуватися знанням і слугувати необхідності, тому що запалена свічка неодмінно створює тінь...

Він знову перевів свій погляд на камінець.

— Знаєш, дикий камінь — також непогана річ, — мовив він розважливіше. — Якби всі острови Земномор'я були зроблені з діамантів, непереливки нам було б. Радій ілюзіям, синку, і дай змогу каменю залишатися каменем.

Він усміхнувся, але Гедові це не сподобалось. Адже він звернувся до мага з надією, що Майстер допоможе досягнути таємниці, а той, як і Огіон, почав відбуватися балачками про рівновагу, небезпеку та пільму. Але, напевне, міркував далі хлопець, справжній чародій, котрий перейшов від дитячих забавок з ілюзіями до високого мистецтва Закляття та Перетворення, вже може робити те, що йому подобається, підтримуючи при цьому оту Рівновагу та власним сьйвом відганяючи пільму.

У коридорі він зустрів Бурштина, котрий, відколи у школі почали розхвалювати Геда, розмовляв з ним, може, і приязніше, але ще насмішкуватіше.

— Щось ти похмурий, Яструбе, — сказав він цього разу, — не даються чари-бари?

Як завжди, намагаючись не поступитися Бурштин, Гед відповів, удавши, що не помічає іронії:

— Мене вже нудить від фокусів та ілюзій, спроможних потішати лише ліних вельмож, котрі вмирають від нудьги у своїх фортецях і вотчинах, — сказав він. — Єдине, чого мене навчили на Роуці, — це створювати чарівні вогники та трохи керувати вітрами. Інше — маячня.

— Навіть маячня буває небезпечною, якщо її застосовує дури-світ, — відповів Бурштин.

Після цих слів Геда ніби лягнули по обличчю, і він з викликом підступив до Бурштина. Але той лише посміхнувся, немовби й не хотів нікого ображати, як завжди, з холодною вишуканістю вклонився та пішов геть.

Зі сповненим ненавистю серцем Гед, закликавши на місці, дивився услід Бурштину. У цю мить він заприсягнувся колись таки подолати свого суперника у справжньому двобої, а не в творенні простих ілюзій. Він нікому не дозволить так зверхньо, пихато та зневажливо ставитися до себе, він ще покаже, хто він такий, і вкаже Бурштину його місце.

Зараз Гед навіть не замислювався над тим, чому Бурштин його не любить. Проте чітко усвідомлював сам, за що він ненавидить юнака. Решта учнів швидко зрозуміли, що їм важко зрівнятися з Гедом у будь-яких заняттях, і тому — хто щиро, а хто — заздрісно, казали про нього:

— Він народився чаклуном, ми ніколи не зможемо перевершити його.

Лише Бурштин жодного разу не похвалив його, і водночас ніколи й не уникав його, а тільки зверхньо споглядав, ледь усміхаючись.

Отже, Бурштин був єдиним суперником Геда, котрого той хотів присоромити. Гед не помічав, ба не хотів помічати, що в цьому суперництві, до якого припав душею і яке плекав як вияв шанобливого, тайлося щось небезпечне — пійма, від якої завбачливо застерігав його Майстер-Ілюзорник.

Коли Гед був урівноважений і йому не застилав очі сліпий гнів, він чудово розумів, що не може бути суперником Бурштину чи будь-якому старшому учневі, і тоді знову продовжував наполегливо працювати і набиратися знань...

Наприкінці літа занять у школі поменшало, тому залишався вільний час, який учні витрачали на різноманітні конкурси та перегони на зачарованих човнах у бухті. Змагання із магічних вправ вони проводили у дворі Обителі Мудреців, а довгими вечорами на схилах пагорбів, у гаях розпочинала біготнечу та гру у піжмурки, і доходило до того, що не можна було зрозуміти, хто ховався, а хто шукав, бо всі учасники гри робилися невидимцями, із чарівними вогниками шмигаючи поміж деревами, перегукуючись, сміючись і наздоганяючи один одного.

Коли прийшла осінь, вони з новими зусиллями взялися за заняття, поповнюючи свої знання магії. Отож, сповнені вражень і див, перші місяці на острові Роук для Геда промайнули непомітно.

Узимку все було інакше. Геда та ще сімох учнів послали до найвіддаленішого північного мису острова Роук, де знаходилась Одинокка Вежа. Там самітником замешкував Майстер-Істинномовець, з дивним ім'ям Куремкармерук, яке не перекладалось жодною

мовою. Вежа похмуро здіймалася над північними кручами, і на багато миль від неї не було жодного заселеного містечка, села чи бодай хутора. Над зимовим морем клубочилися свинцеві хмари, а у самій Вежі на високому стільці врочисто сидів Куремкармерук та складав нескінченні переліки імен. Учні повинні були їх вивчити до опівночі, коли чарівне чорнило зникало і пергамент знову ставав незайманим. У Вежі панували напівморок, холод і вічна тиша, яку порушував тільки скрип пера Майстра та ще вряди-годи зітхання учня, котрий поспішав завчити назви кожного мису, вершини, бухти, затоки, протоки, мілини, ерика¹, рифу чи скелі на узбережжі Лоску чи іншого невеличкого острівця в Пельнському морі. Коли хто-небудь із учнів скаржився, Майстер міг мовчки подовжити список, а міг сказати: “Той, хто хоче панувати над морями, мусить знати справжню назву кожної краплинки води в них”.

Інколи Гед також зітхав, але не скаржився. Він розумів, що у цій невиразній каламуті слів Істинної Мови приховуються справжні імена всіх навіть найкрихітніших місцин, предметів та істот, приховується, наче скарб на дні висохлої криниці, та могутність, якою він марив. Магія і полягає в тому, щоби називати речі їхніми справжніми іменами. Про це ще першого вечора у Вежі сказав їм Куремкармерук. Цих слів він більше не повторював, проте Гед їх не забував:

— Не один із всемогутніх магів, — сказав він, — усе своє життя присвятив пошуку назви одного-однісінького предмета, одного-однісінького загубленого чи прихованого слова Істинної Мови. Та все ж перелікам імен ще не видно кінця, вони й до кінця світу не будуть закінчені. Прислухайтесь — і ви збагнете, чому це так. У нашому світі під сонцем, і в іншому світі, де сонця немає, існує багато такого, що не має нічого спільного ні з людьми, ні з людською мовою. Є сили, які значно могутніші від наших. Однак справжніми чародіями можна вважати лише тих, хто, крім гардійської мови Земномор’я, опанував ще й Істинну Мову, від якої вона бере свій початок. Цією мовою ще й зараз розмовляють дракони, за допомогою слів цієї мови Сегой створив острови Земномор’я, вона зустрічається в наших піснях і баладах, нею ми творимо закляття та чари. Її слова, невидимі та невпізнанні, загубилися між гардійськими словами. Морську піну ми називаємо “сук’ян”, і слово це походить від двох інших слів Прамови: “сук” — перо та “іньян” — море. “Пір’я морів” — це і є піна. Проте ви ніколи не зачаруєте піну, назвавши її

¹ Ёрик — невеличка протока, що з’єднує два озера або річку.

словом “сук’ян”, для цього потрібно скористатися її справжньою назвою з Істинної Мови — “есса”. Будь-який ворожбит знає кілька слів Істинної Мови, а справжній маг знає їх досить багато. Проте насправді їх безліч: деякі слова розчинились у пільмі віків, інші завжди були таємницею, окремі слова знають лише дракони та Одвічні Сили Землі, а є й такі, котрих не знає і не знатиме жодна жива істота. І немає такої людини, яка б могла знати їх усі, тому що Істинна Мова не має меж. У цьому й уся справа. Наприклад, ми називаємо море чудовим словом “іньян”. Однак Потаємне море має ще одну назву Істинною Мовою. Оскільки ніщо і ніхто не може мати двох істинних імен, тому “іньян” може означати — “всі моря, за винятком Потаємного”. Хоча, втім, його справжня назва зовсім інша, бо у світі існує безмежна кількість морів, бухт, рифів, скель тощо, і кожне з них має власні імена. Отже, якщо якийсь маг надумає накласти закляття на бурю чи втихомирити океан, він має вкласти у своє закляття не тільки слово “іньян”, а й назву кожної крапельки усіх морів і кожного прибережного камінця на просторах Архіпелагу аж до найдальших Меж, доки вистачить наймень. Таким чином, та сила, що дає нам магичну владу, її й обмежує. Магові підвладне лише те, що знаходиться поряд із ним, те, що він може назвати повним і точним іменем. І це слушно. Якби не існувало застережних меж, то будь-яке необдумане закляття добрих чарівників чи лихі умисли злих неодмінно змінили б те, чого змінювати не можна, не порушивши Рівноваги. Море б тоді вийшло із берегів і залило острови, де на нас і без того постійно чигає небезпека, і передвічна тиша поглинула б усі голоси та Істинні наймення безповоротно.

Гед довго думав над цими словами, і вони міцно засіли в його голові. Однак важливість отих занять не применшувала цілорічної рутини у Вежі. Наприкінці року Куремкармерук сказав Гедові:

— Ти непогано почав.

І жодного слова більше. Чародії кажуть лише правду, тож правдою було і те, що всі знання в царині імен, які важкою працею здобув Гед упродовж року, були лише початком того життєвого шляху, на який він ступив. Йому дозволили залишити Одинокую Вежу раніше, ніж іншим, бо він досяг успіхів у вивченні Істинної Мови значно швидше, але це була єдина нагорода за його старанність.

На початку зими Гед безлюдними стежками вирушив одинцем на південь острова. Коли на землю сходила ніч і пускався дощ, він не промовляв жодних заклять, аби його припинити, адже погодою

на острові Роук розпоряджався Майстер-Вітровод, і на нього слід було зважати. Хлопець знайшов притулок під розлогим деревом і ліг, загорнувшись у дощовик. Він згадав свого старого учителя Огіона, котрий, можливо, ще не повернувся із чергової мандрівки горами Гонту, і котрий також, можливо, ночує десь під голими деревами та дощем, що стіною обступив його. Ці думки, як і будь-які спогади про Огіона, завжди привносили у його душу спокій, тому Гед крізь напівдрімоту посміхнувся. Умиротворений, він заснув у сповненій шепотінням дощу холодній п'їтми. На світанку дощ припинився, і Гед, прокинувшись, побачив, що між складочками його плаща примостилося, згорнувшись клубочком, невеличке звірятко. Хлопець здивувався, побачивши його, бо то була дуже рідкісна тварина — отек.

Ці звірята зустрічаються тільки на чотирьох південних островах Архіпелагу — на Роуку, Енсмері, Поді та Ваторті. Вони маленькі та лискучі, з широкою мордочкою, темно-коричневим чи смугастим хутром і великими яскравими очима. В отеків гострі зуби і дика влада, тож приручити їх майже неможливо. Отеки не мають звички кричати чи перегукуватися, інколи здається, що вони взагалі безголосі. Гед погладив звірятко, воно прокинулося та позіхнуло, показавши маленького брунатного язичка і біленькі зубки, і навіть не злякалося.

— Отек, — промовив хлопець, а тоді, згадавши істинне ім'я отека Промовою, сказав: — Хойгу! Ти хочеш піти зі мною?

Отек вмостився на хлопцевій долоні і заходився вилизувати своє хутро.

Гед прилаштував його собі на плече, між зборками каптура, і вони пішли далі. Упродовж дня отек кілька разів зістрибував з плеча і втікав до лісу, однак щоразу повертався до Геда, і врешті приніс упольовану мишу. Геда це розважило, він усміхнувся і сказав звіряті з'їсти мишу самому. Треба було поспішати, вночі розпочиналося свято Сонцестояння. І ось крізь вологі сутінки, минувши Роукський пагорб, він побачив чарівні вогники, що вигравали на даху Обителі Мудреців. Коли Гед увійшов у освітлену яскравими вогнями залу школи, його привітали Майстри і друзі.

Гедові здалося, що він повернувся з далеких мандрів додому, адже, якщо подумати, рідної домівки він не мав. Хлопець був щасливий зустріти знайомі радісні обличчя, а найбільше він зрадів Ветчу, котрий, широко усміхаючись, поспішив назустріч. Годі описати, як він цілий рік сумував за другом. Цієї осені Ветча посвятили в

чаклуни і він більше не вважався учнем школи, та це не завадило їм відразу ж заговорити. Гедові здалося, що в першу годину їхньої зустрічі він сказав більше слів, ніж в Одинокій Вежі за цілий рік.

Коли вони всілися за довгий стіл, встановлений з нагоди свята у залі Великого коминка, отеке примостився у Геда на плечі, у зборках плаща. Ветчу сподобалося звірятко і він навіть захотів погладити маленьку істоту, але отеке вишкірив свої гострі зуби. Хлопець засміявся.

— Знаєш, Яструбе, кажуть, що з тим, кого люблять дикі звірі, людськими голосами говоритимуть Одвічні Сили.

— Подейкують, що на Гонті чаклуни часто приручають тварин, схожих на себе, — сказав Бурштин, котрий сидів побіля Ветча. — Наш володар Немерле має прирученого крука, а з пісень відомо, що Рудий Маг Аркський водив на золотому ланцюгу дикого вепра. Та щось мені ні разу не доводилося чути про чародія, котрий би носив шура у своєму каптурі!

Усі засміялися з дотепу, і Гед сміявся разом з усіма. То була весела ніч, і радість переповнювала його груди, і йому було приємно святкувати у компанії товаришів. І все ж таки жарт Бурштина, як і завжди, зачепив його гордість.

Того вечора в Обителі гостював володар острова Оу, котрий також був знаменитим чарівником. Колись він учився в Архімага, а тепер інколи навідувався на Роук на свято Зими, чи на Довгий Танець улітку. Поряд з ним сиділа дружина, юна, струнка, вродлива, наче намальована жінка. Її чорні коси вінчала діадема з опалів. Нечасто траплялося, щоби жінці було дозволено сидіти у цій залі, і дехто із Майстрів осудливо позирав на неї. Однак молодь не зводила з красуні очей.

— Заради такої кралі, — зізнався Ветч, — я б які завгодно чари навів...— Він посміхнувся і зітхнув.

— Вона лише жінка, — відповів Гед.

— Принцеса Ельфاران теж була тільки жінкою, — заперечив Ветч, — а через неї загинув великий Маг Хавнорський, весь Енлад став пустою, а острів Солея зник у морській безодні.

— Старі казочки, — промовив Гед, однак і собі почав поглядати на володарку Оу, намагаючись зрозуміти, чи насправді буває така фатальна краса, як розповідають давні легенди.

Майстер-Менестрель заспівав баладу “Подвиг юного короля”, і незабаром увесь зал дружно підхопив зимовий хорал.

Перед самим закінченням гостини настала невелика пауза. Бурштин підвівся і підійшов до каміна, де сиділи Майстри та гості, і щось

сказав володарці Оу. Жінка всміхнулася, і на її чорному, як вороняче крило, волоссі зблиснули опали. Бурштин був уже цілком дорослим чоловіком — високий, вродливий, у плащі, застібнутому під шиєю на срібну пряжку. Цього року юнак став чаклуном, і пряжка засвідчувала це. Зі згоди Майстрів Бурштин створив для жінки диво: з кам'яної підлоги виросло біле дерево. Його гілля простягнулося до стелі, і всі гілки, до найменшої галузки, наче крихітними сонцями, вкрилися сяйливими золотими яблуками — це було саме Дерево Життя. Несподівано з-поміж листя випурхнула біла пташка з хвостом, наче снігова віхола, а золоті яблука, розтанувши, перетворилися у насінини, схожі на кришталеві краплини. З тихим дзвоном, схожим на стук дощу у шибки, вони падали вниз, і світлицю відразу сповнили солодкі пахощі, а дерево гойднулося, на ньому розпустилися листочки рожевого вогню і розквітли білі, схожі на зірки, квіти. Відтак ілюзія зникла. Володарка Оу від захоплення скрикнула, і на знак поваги схилила перед юним чародієм голову.

— Поїдемо з нами, житимеш в Оу-Токне. Чи можна йому поїхати з нами, мій володарю? — по-дитячому скоромовкою запитала жінка у свого поважного чоловіка.

Однак Бурштин відповів швидше:

— Коли я навчуся майстерності, гідної моїх Учителів і достойної ваших похвал, моя Повелителько, тоді я радісно пристану на ваше запрошення і вічно слугуватиму вам.

Слова Бурштина потішили всіх, окрім Геда. Він разом з іншими хвалив його майстерність, та про себе думав: “Я зробив би краще”. І в його душі кипіла невтішна заздрість, яка затьмарила всю радість від того вечора.

ТІНЬ НА ВОЛІ

Тієї весни Гед рідко бачився з Ветчем і Бурштином, бо вони вже стали чаклунами і з ними займався Майстер-Формотворець у таємничому та недоступному Примарному саду, який залишався загадкою для кожного учня до кінця навчання. Гед продовжував осягати магічні ремесла в Обителі Мудреців, він навчався заклинати вітри та бурі, знаходити загублені предмети та заплутувати сліди; він студював цілющі властивості трав і їхнє застосування; засвоював химерні мистецтва заклиначів і знахарів, — все, що потрібно знати чарівнику, котрий уже чаклує, але ще не має чарівного ціпка. А вечорами Гед

сидів над книжкою у своїй келії під світлом чарівного вогника та вивчав давні руни та руни Еї, якими творять Великі Закляття. За що б він не брався, все давалося йому легко, і серед учнів пішов погolos, нібито Майстри вважають гонтійця найздібнішим учнем з-поміж усіх, хто коли-небудь навчався у школі. А про отека подейкували, ніби це прихований дух, який нашіптує слова мудрості Гедові на вуха; пліткували, що коли тільки-но Гед прибув до школи, крук Архімага голосно привітав його як майбутнього Архімага. Чи так воно було, чи ні, проте цьому вірили; чи любили хлопця, чи ні — невідомо. Проте більшість учнів обожнювали Геда і визнавали його за ватажка, особливо під час веселих ігор довгими весняними вечорами, коли на нього інколи находили нестримні веселощі. Однак більшість часу він був зайнятий навчанням, тримався гідно, незалежно і трохи остеронь від інших. Крім Ветча, він ні з ким із шкільних товаришів не дружив, утім, Гед ніколи і не відчував потреби в друзях.

Йому було п'ятнадцять років. Це замало, щоб опанувати Високі Мистецтва, стати чародієм і отримати чарівний ціпок. Однак Гед так швидко засвоював усі тонкощі мистецтва ілюзій, що Майстер-Перетворець, сам ще досить молодий чоловік, почав займатися з ним окремо від інших учнів, навчаючи справжніх закладь формотворення. Він пояснив, як, називаючи предмет по-іншому, змінити його, перетворивши на деякий час у бажаний. Він розповів, як ця зміна впливає на природу навколишніх предметів. Він застерігав від небезпек, які криються у таких змінах, а особливо тоді, коли чародій перевертіюється сам, ризикуючи потрапити в пастку власних заклинань. Мало-помалу, пересвідчившись у здібностях хлопця, Майстер не тільки розповідав йому про ці таємниці, а й навчав їх — спочатку найлегших, а згодом і складних перетворень із Високого Мистецтва, і, врешті-решт, дав ознайомитися із “Книгою Змін”. Він зробив це без відома Архімага, і це було необачно з його боку, хоча він і не хотів заподіяти нічого злого.

Займався з Гедом і Майстер-Приворотник, поважний, суворий, навчений життям і мудрий мудрістю свого високого мистецтва, якого він навчав інших. Майстер-Приворотник навчав зовсім не ілюзій, а справжньої магії, яка прикликала світло, тепло, силу магнітного притягання, яка могла змінити вагу, форму, колір, звук. Ця магія видобувала із незбагнених безодень Усесвіту могутні невичерпні сили, які непідвладні жодним закладям. Учні вже вміли трохи керувати вітрами та бурями, однак саме Майстер-Приворотник

вперше показав їм, чому справжній чародій вдається до цих заклять дуже обережно, лише у випадку доконечної потреби, тому що закликати такі могутні сили Землі — означає змінювати і саму землю, частиною якої є кожен із них.

— Дощ над Роуком може спричинитися до посухи на Оскілі, — говорив Наставник, — а штиль у Східних широтах — штормом і лихом у Західних. Потрібно чітко уявляти мету заклинань.

Щодо чар, з допомогою яких викликають живих людей, душі померлих чи невидимі сили, — про всі ті закляття, що засвідчують вершинну майстерність Майстра-Приворотника, то він у своїх розмовах лише натякав на них. Гед декілька разів сам заводив розмову про це, та учитель лише мовчав, пильно дивлячись йому у вічі, поки хлопець не бентежився і не замовкав.

Інколи на заняттях Майстра-Приворотника Геду робилося моторшно навіть при вимовлянні найпростіших заклять. На деяких сторінках “Книги Змін” він читав руни, які видавалися йому знайомими, хоча він не пам’ятав, у якій книжці йому доводилося бачити їх раніше. Час від часу він зустрічав там слова та фрази, які йому не хотілося вимовляти. Вони на якусь мить пробуджували в ньому лише непевні згадки про сутінки та тіні, що тягнулися до нього з тьмяного кутка у темній кімнаті з замкненими дверима. Гед квапливо відганяв ці спогади і продовжував займатись. “Ці миті страху та п’їтьми, — заспокоював він себе, — лише відгомони мого невігластва. Чим більше я знатиму, тим менше буду боятися, доки не стану справжнім магом, і тоді страх назовсім залишить мене”.

У липні вся школа знову зібралася в Обителі Мудреців святкувати Місячну Ніч і Довгий Танець, які цього літа збігалися, що траплялося один раз у п’ятдесят два роки, і тому їх святкували дві ночі підряд. У першу ніч, найкоротшу в році, з місяцем уповні, на вузьких вуличках Твіля палали смолоскипи та гриміли барабани, поля острова Роук повнилися ніжними мелодіями флейт, а над плесом Роукської бухти лилися протяглі пісні. Зі сходом сонця роукські трубадури затягли довгу баладу “Подвиг Ерет-Акбе”, у якій ішлося про побудову білих веж Хавнору, про подорож лицаря Ерет-Акбе через весь Архіпелаг до Західних широт, де у Відкритому морі він зустрів дракона Орма і зітнувся з ним. Лицар загинув, здолавши ворога, і тепер його прах та обладунки упереміш з кістками дракона спочивають на берегах пустельного острова Селідор, а меч пишається на вершині найвищої вежі Хавнору. Він ще й до сьогодні палає кривавим сяйвом, коли сонце заходить за Потаємне море. Як тільки

баладу доспівали, чоловіки та жінки, міщани та селяни, учні та Майстри під гуркотіння барабанів, ніжний спів флейт і надсадний вереск волинок, укутані в сутінки та пилюгу доріг і стежок, що збігали до морського узбережжя, — усі пішли у Довгий Танець. Люди танцювали всю ніч, і, посріблені місяцем, заходили просто у море, де музика розчинялась у шемранні бурунів. Коли на сході почало сіріти, люди нарешті покинули морське узбережжя, супроводжувані ніжними переливами флейт... Так само святкували ту ніч на всіх островах Архіпелагу — в такому самому танці, під звуки такої самої мелодії, що наче об'єднувала розділені морем землі.

Коли Довгий Танець закінчився, усі відсипалися цілий день, а ввечері знову зібралися, щоби продовжити свято за спільним столом. Декілька учнів, серед яких були вже посвячені у маги, усамітнілись в одному із внутрішніх двориків Мудреців, щоби відзначити цей день у вужчому колі. Тут були Ветч, Гед, Бурштин та ще кілька хлопців, яких ненадовго відпустили з Одинокі Вежі, бо навіть Куремкармерук облишив свої справи заради свята. Вони їли, пили, сміялися та розважалися, створюючи різні дива, які цілком могли би стати окрасою королівського двору. Наприклад, один учень осяяв двір сотнею чарівних зірочок, які, палаючи, мов самоцвіти, химерно переплітались і миготіли у провітках між справжніми зірками на фоні нічного неба. Двоє інших хлопців грали в кеглі, що підскакували та відлітали геть, коли до них наближались зелені осяйні м'ячі. Ветч висів у повітрі, схрестивши ноги та смакуючи смажене курча. Якийсь хлопець, промовивши закляття, спробував опустити його на землю, однак Ветч підлетів вище, щоби його не дістали ніякі чари. Час від часу він жбурляв униз обсмоктану кістку, яка миттю перетворювалася у сову, й, ухкаючи, літала між переплетеними чарівними зірочками. Гед шпурляв по совах стріли, які робив із хлібної м'якушки. Падаючи на землю, птахи і стріли знову ставали кістками та крихтами, оскільки чари розвіювалися. Гед також спробував повисіти у повітрі разом із Ветчем, однак він неправильно наклав закляття і, щоби утриматися над землею, тільки махав руками. Всі реготали щоразу, коли він злітав і падав додолу. Гед навмисне вдавав із себе незграбу, сміючись із усіма, бо дві довгі ночі танців, музики та чародійства під місячним сяйвом налаштовували його на шалений настрій і він був готовий до будь-яких несподіванок.

Нарешті він легко спустився на землю біля самісінького Бурштина, і той, як завжди, з посмішкою на вустах, уїдливо промовив:
— Яструбок, що не літає...

— А хіба Бурштин — коштовний камінь? — відрізав Гед і також посміхнувся. — О, Діаманте серед чаклунів, о, Перлино хавнорська, засяй для нас!

Учень, що змушував танцювати чарівні зірочки, послав одну із них Бурштину. Зірочка, виблискуючи, закрутилася над головою хлопця. Бурштин, утративши звичні впевненість і спокій, відкинув вогник геть і загасив його єдиним рухом.

— Обридли мені дитячий гамір і дурисвітські витівки, — заявив він.

— Ти стаєш дідуганом, — зауважив зверху Ветч.

— Якщо ти шукаєш тиші та сутінків, — додав інший хлопець, — то міг би знайти місце у Вежі.

— Так чого ж ти хочеш, Бурштин? — запитав його Гед.

— Я хочу бути в товаристві рівних собі, — відповів Бурштин. — Ходімо, Ветче, облич дітей із їхніми забавками.

Гед повернувся до Бурштина.

— Чим же такі видатні молоді чаклуни і чого бракує тим, хто лише вчиться на них? — запитав він.

Говорив він спокійно, проте інші учні враз замовкли, бо у словах хлопців звучала взаємна і неприхована злість, зрима, наче лезо, видобуте з піхов.

— ...магічної сили, — відповів Бурштин.

— Я позмагаюся з тобою силою, якщо ти цього хочеш.

— Ти викликаєш мене на поєдинок?

— Так.

Ветч ледь не впав на землю і рішуче став між ними.

— Магічні поєдинки в Обителі заборонені. І ви це чудово знаєте. Перестаньте сваритися!

Ні Гед, ні Бурштин нічого не відповіли, бо знали закон острова Роук, як знали й те, що Ветч був сповнений любові, а вони — ненависті. Проте застереження не охолоджувало їхньої люті. Відвернувшись убік, наче для того, щоби щось сказати Ветчу, Бурштин із холодною посмішкою промовив:

— Гадаю, тобі краще ще раз нагадати твоєму другові-козопасу про закон, який захищає його. Він занадто впертий. Невже він справді думає, що я прийму його виклик? Виклик, кинутий хлопчиськом, від котрого тхне цапом, котрий не знає навіть Першого Перетворення?

— Бурштин, — мовив Гед, — звідки тобі відомо, що я знаю і чого не знаю?

І, не промовивши жодного слова, Гед несподівано зник, а на місці, де він стояв, бив крильми великий сокіл із гачкуватим дзьобом. Через якийсь час, освітлений мерехтливим полум'ям смолоскипа, з'явився Гед, як раніше, похмуро дивлячись на Бурштина. Той вражено відсахнувся, але потім низав плечима і процідив:

— Ілюзія.

Інші заціпеніли, бурмочучи собі щось під ніс.

— Це була не ілюзія, — заперечив Ветч. — Це було справжнє сіньке перетворення. Досить, Бурштіне, послухай...

— Цього було достатньо, щоби довести, як за спиною Майстра він нишком зазирнув у “Книгу Змін”. Ну так що ж? Давай, Козопасе. Мені подобається, як ти готуєш собі пастку. Чим більше ти доводи-тимеш, що не гірший за мене, тим більше переконуватимешся у протилежному.

При цих словах Ветч відвернувся від Бурштина і пошепки сказав Гедові:

— Яструбе, будь людиною, облиш це негайно! Ходімо зі мною...

Гед поглянув на свого друга й усміхнувся.

— Приглянь за моїм Хойгом, — попросив він товариша.

Гед віддав Ветчеві маленького отека, який, як завше, сидів на його плечі. Хоча звірятко нікому з чужих не дозволяло до себе доторкатися, однак зараз пішло до Ветча і теж умостилося в нього на плечі, не зводячи з господаря великих яскравих очей.

— Ну, — з таким самим спокоєм озвався Гед до свого суперника, — що ти збираєшся робити, Бурштіне, щоби переконати себе у власній вищості?

— Мені не потрібно нічого робити, Козопасе. Однак я піду на це. Я дам тобі шанс, бо заздрість точить тебе, наче хробак яблуко. Давай-но випустимо цього хробака. Колись на Роукському пагорбі ти хвалився, що гонтійці не бавляться в дитячі забавки. Ходімо зараз туди і ти покажеш нам, у що ж вони граються. Можливо, тоді я теж покажу тобі трохи магії.

— Дуже хочеться це побачити, — відповів Гед.

Молодші учні, що звикли бачити, як Гед спалахує, наче свічка, за будь-якого натяку на глузування, тепер дивувалися його спокою. І тільки Ветч відчував страх. Він ще раз спробував утрутитися, проте Бурштин зупинив його:

— Ветче, тримай свої побоювання подалі. А як ти, Козопасе, використаєш той шанс, що я тобі даю? Може, покажеш фокус? Наприклад, вогняну кулю? Або скажеш закляття, що виліковує кіз від корости?

— А що б ти хотів побачити?

Бурштин лише знизав плечима.

— Мені буде достатньо, якщо ти викличеш душу мерця!

— І викличу.

— Не викличеш, — Бурштин втупив у Геда погляд, і його звичне презирство раптом заступила лють. — Не викличеш. Ти не зможеш. Ти лише хвалишся і хвалишся...

— Присягаюся своїм ім'ям, що я це зроблю!

На якусь мить усі завмерли.

Вирвавшись від Ветча, котрий щосили намагався його затримати, Гед, не озираючись, пішов із двору. Чарівні вогники, що танцювали над головами учнів, згасли й опустилися долі. Повагавшись мить, Бурштин подався услід за Гедом. Зрештою, і всі інші рушили на пагорб, мовчазні, налякані та зацікавлені.

* * *

Лише юнаки піднялись на вершину пагорба Роук, як відчули, що його корені дуже глибокі, глибші, ніж море, і що вони тягнуться аж до самісіньких надр землі, туди, де в її вогненних надрах нуртують Одвічні Сили. Усі зупинилися на східному схилі. Панувала безшелесна тиша. Над пагорбом, над його чорною травою, над ними самими непорушно застигли зорі. Місяць ще не з'явився — і непроглядну темінь літньої ночі ще більше підкреслювала темінь роукських схилів. Ці схили, які за своє існування бачили стільки дивовиж, гнітили їх, лягаючи на душу важким тягарем.

Гед відійшов на кілька кроків убік, повернувся і сказав чітким голосом:

— Бурштинне! Чий дух викликати?

— Викликай будь-чий. Однаково жоден тебе не послухається, — голос Бурштина тремтів, можливо, від гніву.

Гед, удаючи ніжність, іронічно запитав:

— Невже ти боїшся?

Якщо Бурштин щось і відповів, Гед однаково нічого не чув. Йому було вже байдуже. Не варто нікому заздрити. Тут, на роукському пагорбі, лють і ненависть зникли без сліду, а на їхнє місце прийшла надзвичайна впевненість у собі. Він знав, що саме цієї ночі, на цій темній вершині чарівного пагорба, його сила зросла і переповнила його. Хлопець ледве стримував її, щоб вона не перелилася через край. Тепер він чітко усвідомлював, що Бурштин йому ніякий не суперник, що він не спроможний дорівнятися до нього,

що він лише посланий долею, аби саме цієї ночі здійснилося те, що має здійснитися. Гед відчував під ногами коріння пагорба, яке тяглося кудись у пільму, а в небі над головою бачив холодні, далекі вогники зірок. А над простором, обмеженим пільмою та зірками, панував він. Гед стояв у центрі світу.

— Не бійся, — сказав він, усміхнувшись. — Я викликатиму дух жінки. А тобі ж не личить боятися жіноцтва. Я викличу прекрасну Ельфاران, про яку співають у “Подвигах Енлада”.

— Але ж вона померла тисячу років тому, її тлін спочиває в глибинах Ейського моря. І хтозна, може, такої жінки ніколи й не було...

— Хіба мертві зважають на відстані й літа? Чи, може, брешуть нам пісні? — запитав Гед із ледь відчутною іронією, а відтак додав: — Стеж за тим, що з’являтиметься між моїми руками...

Величним, урочистим жестом він повільно випростав руки і промовив слова закляття, викликаючи душу мертвої Ельфاران. Якось, понад два роки тому, Гед потемки вичитав ці руни в Огіоновій книжці. Відтоді йому не доводилося їх бачити. І от тепер, як і тоді, у густій нічній пільмі, Гед немовби знову читав зі сторінки, розгорнутої перед ним у темряві. Одначе тепер він розумів те, що читає, всотуючи кожне слово, і бачив знаки, що вказували на те, як це належить промовляти вголос, відтворювали послідовність магічних жестів і рухів.

Решта хлопців, як заціпенілі, мовчки спостерігали за тим, що відбувалось. Але невдовзі вони почали дрібно тремтіти, слабкі та безпорадні перед силою Великого закляття. Голос Геда і досі лунав тихо, але тепер він якось змінився: у його глибинах начебто бриніла музика, що відлунювала у словах, яких жоден із присутніх не відав. Гед замовк. І тоді з трави, завиваючи, вирвався вітер. Гед упав навколішки і заволав не своїм голосом, відтак долілиць прикипів до землі, наче намагаючись обійняти її розведеними руками, як велетенський оберемок. Коли ж підвівся, то тримав у руках якийсь темний клубок — такий важкий, що Гед аж тремтів від натуги, спинаючись на ноги. У чорному різнотрав’ї, що буяло на схилах пагорба, знову застогнав вітер. Якщо зірки й жевріли у небесах, то тепер їх уже ніхто не бачив.

Слова закляття з шипінням і сичанням зривалися з уст Геда, аж нараз він голосно і виразно вигукнув:

— Ельфاران!

І повторив:

— Ельфаран!

Безформний клубок мороку, що його він щойно тримав у руках, почав розпорозуватися і розлітатися на клапті. І зненацька між долонями Геда засяяло бліде веретено, сплетене зі світла — тьмяний овал, що снувався з-під землі, спинаючись до здійснених угору рук Геда. На мить у світлі з'явився людський силует. То була висока жінка, яка озиралася через плече. Її обличчя було прекрасне, сумне і затьмарене страхом. Відтак обриси незнайомки через мить розтанули, і яскравий жовтий овал спалахнув між долонями, поступово перетворюючись на широкий отвір у п'їтмі між землею та ніччю, зі стогоном роздираючи сувій світу. Через той вилом вирвалося сліпуче світло. А разом із ним покрадьки сковзнула якась невиразна бридка тїнь, — нараз вона шугнула Гедові просто в обличчя. З жахом відсахнувшись від потвори, Гед хрипко скрикнув. Крихітний отек, який незворушно спостерігав за всім, що коїлося, з Ветчевого плеча, раптом також заверещав, як навіжений, і кинувся на невидимого ворога.

Гед, борсаючись в обіймах тїні, упав на землю. А яскравий пролом у нічній п'їтмі над його головою дедалі більшав. Учні, які спостерігали за Гедом, злякалися й кинулися врозтїч, а Бурштин припав до землі, ховаючи очі від жахливого світла. Тож лише Ветч відважився прийти другові на допомогу. І саме він добре розгледїв потвору, котра увіп'ялася в Гедове тіло. Страшна істота була завбільшки, як немовля, хоча раз-у-раз пульсувала, то зменшуючись, то збільшуючись у розмірах. Тїнь не мала ні голови, ні лица — лише чотири лапи з кігтями, які хижо шматували Гедову плоть. Ветч волав від жаху, і все ж спробував голїруч відтягнути бестію від Геда. Але щойно він торкнувся її тьмяних обрисів, як заціпенїв, не в змозї бодай поворухнутися. Поступово сліпуче світло згасало, і діра у тканині світотвору поволї стулила свої розірванї краї. Поряд зажебонїв тихий, ніби шепїт листя на деревї чи дзюрчання маленького водограю, голос.

Знову засяяли зорї, зїйшов місяць, посрїбливши траву на схилах пагорба. Рївновага між світлом і темрявою відновилася у тихому плїні ночі. Тїнь-потвора зникла. А Гед непорушно лежав горїлиць, піднявши руки до неба, немов і досї вичакловував когось із п'їтми. На його обличчі чорно запеклася кров, сорочка також просякла нею. Крихітний отек дрїбно тремтїв, ховаючись у травї. А над Гедом у плащі, що блїдо іскрився у місячному світлі, стояв старий чоловїк. То був Архімаг Немерле.

Слова закляття з шипінням і сичанням зривалися з уст Геда.

Срібно виблискуючи у місячному промінні, його патериця зупинилася над грудьми Геда. Маг м'яко торкнувся до грудей хлопця, потім до його вуст. Гед судомно ворухнувся, розтулив губи і став пожадливо ковтати повітря. Старий Архімаг, ледве тримаючись на ногах, схилив голову й відвів патерицю убік. Тоді поставив ціпок на землю й важко на нього сперся.

До Ветча знову повернулася здатність рухатися. Огледівшись довкола, він зауважив у натовпі постать двох чарівників — Майстра-Приворотника і Майстра-Перетворця. Серйозна магія ніколи не лишається поза увагою таких поважних чаклунів. Тож коли десь коїться щось особливо небезпечно, вони негайно опиняються там, де це необхідно. Зараз вони прибули, щоби допомогти Архімагові. А Ветч разом з іншими учнями поніс Геда до Майстра-Знахаря.

Решту тієї ночі Майстер-Приворотник провів, пильнуючи схилю роукського пагорба. Однак там, де вночі було розпанахано сувій світотвору, вже нічого не відбувалося, і жодна Тінь не нипала у місячному світлі, намагаючись віднайти шпарину, щоби повернутися у потойбічний світ. Вочевидь, вона втекла від Немерле, зневаживши суворі заляття, що замикають і захищають острів Роук, а відтак причаїлася десь у реальному світі. Тепер Тінь ховалася десь на землі, і якби тієї ночі Гед помер, вона б неодмінно подалася за ним у потойбіччя — туди, звідки й прийшла, через зроблену хлопцем шпарину. Тож саме тому Приворотник охороняв Роукський пагорб, аби Гед залишився серед живих. І юнак, зрештою, вижив.

Його поклали в окремому покої, і Майстер-Знахар оглянув рани на обличчі, шиї, плечах Геда. Глибокі, рвані та страшні, вони безупину сочилися чорною кров'ю, і жодні чари (навіть загорнуте в павутиння листя періоту) не могли спинити кровотечу. Гед лежав, нічого не чуючи і не бачачи, лихоманка пожирала його, наче сухий хмиз, що спалахує від вогню, і жодне заляття не могло згасити те полум'я.

Неподалік, у відкритому дворі біля водограю, так само непорушно лежав Архімаг. Але він був геть холодним, дуже холодним, живими залишалися тільки очі, яких він не зводив зі сріблястої від місячного саява води та з мерехтливого листя на нічних деревах. Ті, хто в ту мить був біля нього, навіть не намагалися лікувати старого мага. Вряди-годи вони пошепки перемовлялися між собою, а тоді знову звертали уважні погляди на свого наставника.

Архімаг лежав непорушно. Його орлиний профіль, високе чоло та біле, як молоко, волосся осявав місяць. Для того, щоб опанувати некероване заляття і відігнати від Геда страхітливу Тінь, Немерле

пожертвував своєю чарівною силою, а відтак його покинули й фізичні сили. Він помирав. Проте Архімаг, котрий не раз уже блукав безживними крутосхилами потойбіччя, покидаючи цей світ, певна річ, не йшов наосліп, а ясно бачив свій шлях. Поглядом Немерле сягав у височінь, крізь листя дерев, але його друзі не знали, що саме він бачить: земні зорі, які вже зникали з досвітнього неба, чи ті зірки, які вічно сяють над пагорбами, що не знають світанків. Невідомо куди зник оскільський крук, що впродовж тридцяти років був улюбленцем Немерле.

— Він летить попереду, — сказав Майстер-Формотворець, який не відходив від смертного одра Архімага.

Починався теплий і ясний день. В Обителі Мудреців і на вулицях Твіля панувала тиша, і жоден звук не порушував безгоміння, лише опівдні гучно озвалися дзвони у Вежі Менестрелів.

Наступного дня у затінку темних дерев Примарного саду зібралася “Велика Дев’ятка”, щоб обрати нового Архімага Земномор’я. Однак навіть там Майстри звели кругом себе дев’ять стін тиші, щоби жодна душа, жодна ворожа сила не могли втрутитися в їхню розмову і вплинути на вибір. Архімагом обрали Геншера Вейського з острова Вей. А відтак негайно спорядили корабель, який рушив через Потаємне море, щоби доставити новообраного Архімага на Роук. Майстер-Вітровод стояв на кормі, напинаючи вітрила чарівним вітром. Корабель швидко відплив із гавані і невдовзі зник за обрієм.

Але Гед не мав навіть гадки про все це. Чотири спекотні літні тижні минули у забутті: він не промовив жодного слова, нічого не чув і не бачив, лише часом стогнав або ж ревів, наче дикий звір. Утім, терпіння та вмлі руки Майстра-Знахаря, зрештою, далися взнаки — рани почали гоїтися, відтак минулася й лихоманка. Поступово до Геда повернувся слух, хоча він надалі продовжував мовчати. Одного погожого осіннього дня Майстер-Знахар відчинив віконниці у кімнаті, де лежав Гед. Від тієї страшної ночі на роукському пагорбі перед очима хлопця стояла темрява. Тепер його засліпило яскраве денне світло — він побачив сонце, що сяяло в небі. Гед затулив руками понівечене обличчя й заплакав...

Навіть узимку хлопець говорив іще затинаючись, насилу вимовляючи слова, і Знахар тримав слабого у себе, намагаючись поступово відновити його духовні та фізичні сили. Лише рано навесні Майстер дозволив Гедові вийти надвір, передусім пославши його присягнути на вірність Архімагові Геншеру, оскільки через хворобу хлопець не брав участі у загальній церемонії.

Під час недуги жодному з Гедових приятелів не дозволяли відвідувати хворого, тому тепер, коли юнак простував шкільними коридорами, дехто здивовано запитував: “А хто це?” Раніше Гед був спритним, гнучким і сильним. Тепер же — скалічений, кульгавий, зі спотвореним білими шрамами обличчям — він уникав усіх, кого знав і кого не знав, прямуючи до внутрішнього дворика, де колись біля фонтану зустрів Архімага Немерле. Тепер там само чекав на нього Геншер.

Архімаг, як і більшість вейських острів’ян, мав дуже темну шкіру. Відповідно до свого сану, Геншер був у білих шатах. Його чорні очі ховалися під густими бровами. Гед став навколішки і смиренно присягнув Архімагові. Той якусь хвилю мовчав, наче щось обмірковуючи.

— Я знаю, що ти накоїв, — сказав нарешті Архімаг, — але не знаю, ким ти став. Зараз я не можу прийняти твоєї присяги.

Гед звівся з колін і схопився рукою за стовбур молодого деревця, що росло біля фонтану. Ще й досі йому було важко добирати слова:

— Мені належить покинути Роук, володарю?

— А ти хочеш цього?

— Ні.

— Чого ж ти хочеш?

— Залишитися. Вчитися. Знищити... оте зло...

— Це виявилось не під силу самому Немерле. Ні, я гадаю, що тобі не варто покидати Роук, адже тільки тут ти у безпеці. Ніщо не захистить тебе, крім магічної сили Майстрів, яка оберігає цей острів і змушує зло триматися подалі. Якщо ти залишиш зараз острів, то потвора, яку ти пустив у світ, умить відшукає тебе, проникне у твою душу і підкорить своїй владі. Ти станеш перевертнем, слухняною лялькою в руках зла. Тому тобі варто залишитися тут, набратися мудрості та знань, щоб захиститися від цього породження мороку, якщо це взагалі можливо. Тепер Тінь постійно чигатиме на тебе. Скажи мені, чи бачив ти її після тієї ночі?

— У снах, володарю — Гед помовчав, а далі, долаючи сором і біль, продовжив: — Я не знаю, пане, що за потвора з’явилася на мій заклик, і чому вона кинулася на мене...

— Я теж цього не знаю, адже Тінь не має імені. Ти був необережним і викликав її з мороку та пільми, тому тепер Тінь має владу над тобою. Вона — лише відображення твоєї самовпевненості й невігластва. Це твоя власна Тінь. А хіба вона має ім’я? Ти від народження

наділений великою силою, але застосував її марно, промовляючи закляття, над яким не мав влади, не знаючи, як це позначиться на Рівновазі світла і темряви, життя та смерті, добра та зла. Тобою керували зарозумілість і ненависть. Тож нема нічого дивного в тому, що сталася біда. Ти викликав дух із потойбіччя. Але разом із ним у наш світ проникла Сила Небуття. Вона свавільно прийшла звідти, де ніщо не має Істинного імені. Породжена злом, вона жадає творити зло, тому неодмінно захоче використати тебе у своєму лиходійстві.

Ледве тримаючись на ногах, приголомшений Гед промовив:

— Краще б мені було загинути...

— Хто ти такий, аби вирішувати це? Ти, за кого віддав своє життя Немерле!.. Тут, в Обителі Мудреців, ти принаймні у безпеці. Тому тобі належить жити і навчатися далі. Кажуть, що досі ти був здібним учнем. Тож продовжуй займатися своєю справою. І будь старанним. Це все, на що ти зараз здатний.

Сказавши це, Геншер закінчив розмову і несподівано зник, як це зазвичай роблять усі маги. Водограй іскрився у сонячному промінні, і Гед, милуючись його мінливими струменями і слухаючи спів води, задумався про Немерле. Колись саме в цьому дворі він відчув себе словом, вимовленим сонцем. Тепер своє слово промовила п'ятьма, і було несила змусити її замовкнути.

Покинувши дворик, Гед подався до своєї старої кімнати, яку залишили для нього у північній Вежі. Там він і самотував, доки не вдарив гонг, що сповіщав про вечерю. За Довгою Кафедрою хлопець сидів осібно, не піднімаючи голови, не озиваючись навіть до тих, хто намагався приязно привітатися з ним. Відтак за кілька днів йому дали спокій. Та й сам він прагнув якомога більше залишатися на самоті, бо страшенно боявся несамохіть заподіяти зло, — чи то словом, а чи ділом.

Ні Ветча, ні Бурштина вже не було у школі. Та Гед і не намагався зустрітися з ними. Ті учні, серед яких він колись вважався найкращим, уже давно випередили його у навчанні. Тепер Гед учився з молодшими учнями. Проте навіть серед них він був непомітним — слова і заклинання зривалися з його уст невпевнено, Гед затинався, його руки тремтіли, навіть найпростіші чари були для нього надто складним завданням.

Восени він знову мав вирушити до Одинокі Вежі — на черговий вишкіл до Майстра-Істинномовця. Колись ці заняття не подобалися йому, тепер же навпаки — приносили втіху. Адже він прагнув

тиші та спокою, а ще знань, але таких, щоб не було потреби вдаватися до заклинань і використовувати силу, яка — і він це знав — все ще таїлася у ньому.

Увечері напередодні походу до Самотньої Вежі у Гедову кімнату зайшов гість у коричневому дорожньому плащі. У правиці він тримав дубову палицю із залізним наконечником. Побачивши патерицю чаклуна, Гед підвівся.

— Яструбе... — тихо звернувся до нього незнайомиць.

Голос видався Гедові знайомим: стриманий, спокійний, як завжди, перед ним стояв Ветч. Його темне, дещо грубувате обличчя тепер змужніло, подорослішало, але посмішка зовсім не змінилася. На плечі у Ветча принишкло маленьке смугасте звірятко з блискучими очима.

— Він жив у мене, доки ти хворів, а тепер навіть шкода з ним розлучатися. Та ще прикріше прощатися з тобою, Яструбе, одначе я мушу їхати додому. Іди, Хойгу! Іди до справжнього господаря!

Ветч погладив отека й пустив звірятко на підлогу. Хойг підбіг до ліжка, вмовився на ньому і почав умиватися швидким коричневим язичком, схожим на невеличкий сухий листочок. Ветч засміявся, але Гед не спромігся навіть посміхнутися. Він низько схилив голову, щоби сховати своє обличчя, і тільки мовчки гладив отека по спині.

— Я гадав, що ти вже не навідаєшся до мене, Ветче, — видушив із себе Гед, зовсім не збираючись докоряти друзів.

Але Ветч відповів:

— Я не міг прийти до тебе. Мене не пускав Майстер-Знахар. Крім того, я всенюку зиму провів у Примарному саду — доки не отримав чарівної патериці. Слухай-но: коли ти теж отримаєш свою чарівну патерицю, приїжджай до мене на острів Іфіш. Я чекатиму тебе. Наші невеличкі міста завжди раді гостям, а чаклунів там приймають з особливою пошаною.

— Отримаю патерицю... — промимрив Гед, стенивши плечима і намагаючись посміхнутися.

Ветч уважно поглянув на Геда. Але не так, як колись, а поновому. І хоча любові у його очах не поменшало, однак це вже був погляд зрілої людини і мудрого мага. Він приязно підбадьорив друга:

— Тебе ж не триматимуть на острові вічно...

— Ну... я сподівався залишитися тут і допомагати Майстрові-Істинномовцю в Самотній Вежі. Я міг би стати одним із тих, хто серед старовинних книг і туманних зірок шукає загублені Істинні Імена... Можливо, що лише так я більше нікому не заподію лиха...

— Може й так, — озвався Ветч. — Я не віщун, проте бачу трохи далі, ніж ти. І мені ввижаються не схимницькі келії з папірусами, а далекі моря, величні вежі заморських міст, вогнедишні дракони і ще багато чого з того, що бачить яструб, ширяючи у високому небі.

— А що ти бачиш у моєму минулому? — запитав Гед, підводячись з ліжка, й у світлі вогнів, що освітлювали кімнату, впала на стіну його тінь. Але за мить, він знову відвів погляд убік, затинаючись, промовив: — А куди власне, сам зібрався, чим плануєш займатися?

— Я їду додому, щоби побачитися зі своїми братами та сестрою. Я тобі про них розповідав. Ну, а потім, либонь, стану чарівником десь на невеличкому острові... Коли я залишав домівку, моя сестра була ще зовсім малою, а незабаром її вже наречуть Істинним ім'ям. Тільки подумати!.. Ах, друже, я б говорив із тобою і говорив, але час підганяє — мій корабель вирушає ввечері, а вже почався відплив. Яструбе, якщо коли-небудь твій шлях стелитиметься біля Східних широт, навідайся до мене. А якщо я буду тобі потрібен, поклич мене моїм іменем: Естаріол.

Почувши це, Гед уперше підняв своє понівечене обличчя і поглядом зустрівся з очима друга.

— Естаріоле, — озвався він, — моє ім'я — Гед.

Потім вони попрощались. Ветч кам'яними коридорами Дому рушив до виходу і невдовзі назавжди покинув острів Роук.

Коли Гед залишився сам, він спершу навіть не міг поворухнутися, приголомшений і глибоко зворушений тим неоцінним дарунком, який залишив йому Ветч, відкривши своє справжнє ім'я. Адже ніхто не знає Істинного імені людини, окрім неї самої та того, хто дав їй це ім'я. Іноді цю таємницю можна довірити дуже близькій людині — братові, дружині чи другові. Однак і найближчі ніколи не повинні вживати його таємне ім'я при сторонніх. Прилюдно вони, як і всі інші, послуговуватимуться повсякденним ім'ям або прізвищем: Яструб, Ветч, Огіон (це, до речі, означає “ялинова шишка”). Якщо навіть прості люди приховують свої справжні імена, довіряючи їх лише найближчим, то що вже казати про чарівників, які постійно наражаються на небезпеку з боку темних сил. Вони мусили бути особливо обережними до свого імені. Той, хто знає Істинне ім'я людини, по суті, тримає в руках усе її життя. Тож дарунок Ветча був не лише свідченням щирої дружби, а й доказом непохитної віри у майбутнє Геда.

Обитель Мудреців поринула у тишу. Гед сів на ліжку і погасив чарівний вогник, який, гаснучи, наповнив кімнату ледь відчутним

болотяним духом. Юнак погладив отека, який зручно вмовстився у нього на колінах, і спав так, ніби ніколи і не полишав цього місця. Хлопець згадав, що завтра минає чергова річниця його Посвячення, яке здійснив Огіон. Відтоді збігло вже чотири роки. Гед пригадав крижану воду гірського джерела, через яке він ішов убрид, оголений і безіменний. Далі його думка полинула до тих прозорих затонів у річці Ар, де він любив купатися, до рідного селища, що ховалося під лісистими скелястими кручами гори Гонт; згадав ранкові тіні на закурених вулицях Десяти Вільх, язика полум'я, що танцюють опівдні взимку у горні батькової кузні, похмуру та наповнену п'янкими ароматами трав хатину тітки з важким від диму і заклять повітрям. Він так давно вже не згадував про це!.. А сьогодні, коли йому виповнилося сімнадцять, усі події минулих літ ожили перед очима. Усі ті місця, де він побував за своє коротке, але вже скалічене життя, за одну мить промайнули в голові, сплітаючись в єдине ціле. І зараз, після стількох гірких, змарнованих літ, Гед нарешті знову зрозумів, хто він такий і де знаходиться. Але куди ж поведе його життєвий шлях далі? Цього він не знав і знати не хотів, боявся дізнатися.

Наступного ранку юнак пішки вирушив через увесь острів до Одинокі Вежі. Отек, як завжди, зручно вмовстився у нього на плечі. Цього разу Гедові довелося добиратися не два, а три дні; і коли нарешті вдалині забовваніла Вежа, що височіла на самому північному мисі, над пінявими бурунами моря, то хлопець ледь не падав з ніг від втоми. У самій Вежі, як і колись, було темно і холодно. Куремкармерук так само сидів на своєму високому стільці, складаючи нескінченні переліки імен. Він кинув на Геда швидкий погляд і, не вітаючись, наче той і не полишав Одинокі Вежі, звелів:

— Іди спати. Хто втомлений, той дурний. А завтра візьмеш “Книгу Звершень” і вивчатимеш звідти імена Творців.

Наприкінці зими Гед повернувся в Обитель Мудреців і був посвячений у чаклуни. Цього разу Архімаг Геншер прийняв його присягу. Відтоді Гед почав вивчати Високі Мистецтва магії й набагато складніші закляття. Це було вже не просте маротворення, а справжня магія — все те, що потрібно знати, щоб отримати чарівну патерицю. Злигодні та хвороби, які занапали на його у той злосчастний вечір, з плином часу минулися, і Гедові руки знову здобули давню спритність. І все ж тепер він уже не був таким тямовитим, як колись, бо знав ціну страхів. І хоча, вимовляючи навіть найнебезпечніші закляття Творення та Перетворення, Гед не зауважував жодних

Наприкінці зими Гед повернувся в Обитель Мудреців і був посвячений у чаклуни.

лихих наслідків, проте в глибині душі він розумів, що марно й сподіватися на щасливе завершення пригоди з Тінню. Навіть попри те, що деколи йому здавалося, ніби потвора, яку він пустив у цей світ, втратила силу або знайшла спосіб повернутися назад, у темряву, — принаймні вона більше не тривожила його сон.

Від Майстрів та зі старовинних книг юнак дізнався все, що міг, про bestій, схожих на визволену ним потвору. Втім, відомостей про них було не надто багато — здебільшого, лише невиразні натяки. Тінь не була ні приви́дом, ані виплодом Одвічних Сил Землі. І все ж вона напевне мала щось спільне і з тим, і з іншим. У книзі “Присутність драконів”, яку Гед студіював особливо ретельно, була розповідь про одного напівзабутого Повелителя драконів, котрий потрапив під владу невідомої Одвічної Сили — Каменя-речника, який і досі лежить десь у далекій північній землі. “Перебуваючи під владою каменя, — розповідала книга, — чоловік той викликав душу небіжчика із потойбічного світу, проте з волі Каменя закляття було спотворене, і разом з душею мерця у світ прийшла потвора, яка зжерла душу Повелителя, прибрала його подобу і ходила по землі, знищуючи людей”. Однак у тій книзі не розповідалося, що то була за потвора і чим закінчилась уся ця історія. Майстри теж не могли сказати про це нічого певного. Архімаг вважав, що потвора прийшла з небуття, Майстер-Перетворець — що з тієї частини світу, де панує Хаос. Майстер-Приворотник відповів просто: “Я не знаю”.

Приворотник часто навідувався до Геда, коли той хворів. Зазвичай був похмурий і суворий, але тепер Гед знав, що Майстер має добре серце, і щиро полюбив його.

— Я нічого не знаю про цю потвору, — сказав Майстер, — мені відомо лише те, що тільки одна могутня сила та єдиний неповторний голос були здатні викликати її сюди, тож можливо, що і голос, і сила належать саме тобі. Але чому це так і що це означає — я не відаю. Це ти маєш з’ясувати сам. Мусиш або розкрити таємницю, або померти... Можливо, навіть гірше, ніж померти... — Він говорив тихо, дивлячись спідлоба на Геда. — Ти, як звичайний хлопчисько, думав, що магові підвладне все. Колись і я був таким. І всі ми. Насправді ж коли людина набуває сили та знань, вона усвідомлює, що її життєвий шлях стає дедалі вужчим, допоки зовсім не перестане його бачити, і тоді вона робить лише те, що мусить.

Коли Гедові виповнилося вісімнадцять років, Архімаг послав його до Майстра-Формотворця у Примарний сад. Про те, чого там навчають, не заведено багато балакати. Подейкують, що в Саду не

промовляють жодних заклинань, а дерева там іноді видимі, а часом зникають. До того ж вони не тримаються одного місця, та й сам Сад щоразу перебуває в різних куточках острова. А ще кажуть, що тамтешні дерева наділені мудрістю, і сам Майстер-Формотворець пізнає від них найвище мистецтво магії. І якщо дерева колись загинуть, то з ними помре і його мудрість. І тоді оскаженіють морські води і затоплять острови Земномор'я, які Сегой ще в сиву давнину підняв з глибин океану. Відтак усі землі, де зараз живуть люди і дракони, зникнуть. Одначе то були лише чутки, а загалом чаклуни не люблять про це говорити.

Минуло кілька місяців і нарешті одного весняного дня Гед повернувся в Обитель Мудреців, навіть не уявляючи, чим займатиметься далі. Біля шкільної брами, там, де починається стежка, що біжить полями до вершини роукського пагорба, на нього чекав старий чоловік. Гед не відразу впізнав його. Але за якусь мить, напруживши пам'ять, він пригадав воротаря, котрий зустрічав його на порозі Обителі п'ять років тому.

Старий, посміхнувшись, привітався, назвавши хлопця по імені, а відтак запитав:

— Ти знаєш, хто я?

Гед якраз думав про те, що зазвичай завжди йдеться про “Велику Дев'ятку” з острова Роук, хоча сам він знав тільки вісьмох Майстрів: Вітровода, Ілюзорника, Знахаря, Менестреля, Перетворця, Приворотника, Формотворця й Істинномовця. Либонь, Дев'ятим мав би бути Архімаг. Але ж у виборах нового Архімага беруть участь дев'ять Учителів.

— Я думаю, що Ви — Майстер-Воротар, — сказав Гед.

— Так, Геде. П'ять років тому ти здобув право увійти в Обитель Мудреців, назвавши своє ім'я. Тепер ти зможеш вийти звідси й отримаєш свободу, якщо назвеш моє справжнє ім'я, — посміхаючись, промовив старий.

Гед мовчав. Він знав тисячі способів, щоби дізнатись імена предметів і людей. Ці знання були частиною тієї освіти, яку він здобував на острові Роук, і без них жодна магія не мала сенсу. Але дізнатися Істинне ім'я мага, Майстра — то зовсім інша справа. Ім'я чарівника приховане ретельніше, ніж лігво дракона. Відрізнити його від інших слів важче, ніж одного оселедця від іншого серед незліченного косяка у глибокому морі. Чарами цієї таємниці не вивідати, бо вони щоразу наражатимуться на ще могутніші захисні чари, а витончені хитрощі — на ще досконаліші. Не допоможуть жодні підступи,

а хто вдається до сили, щоб дізнатися правду, той, зрештою, і сам стає жертвою власного насильства.

— Ви стережете занадто вузькі двері, Майстре, — нарешті промовив Гед. — Я гадаю, що мені доведеться ще довгенько посидіти тут просто неба й добряче попостити, аж доки я не схудну настільки, щоби прослизнути в ці двері.

— Що ж, сиди, скільки хочеш, — посміхаючись, відповів Воротар.

Гед відійшов трохи вбік і сів під вільхою на березі Твільбурна, відпустивши отека погратися біля води, полюючи на раків, якими аж кишіла ріка. Весна була в розпалі. Сонце котилося до обрію. У вікнах Обителі Мудреців спалахували ліхтарі та чарівні вогники, а внизу, біля підніжжя пагорба, на вуличках Твіля вже панувала темрява. Над дахами будинків ухкали сови, понад річкою у присмерковому небі нечутно мигтіли кажани, а Гед усе сидів і думав, як би йому — силою, хитрощами чи чарами — дізнатись ім'я Воротаря. Та що більше він думав, то нездійсненнішим видавалося йому це завдання — принаймні, магія, яку він вивчав протягом п'яти років, була тут безсилою. Хлопець ліг на галявині просто неба і заснув під зорями. Отек спав у нього в кишені. Коли зійшло сонце, Гед швидким кроком підійшов до брами і постукав. Вартівник відчинив йому.

— Майстре, — сказав Гед, — я не маю такої магічної сили, щоби дізнатися ваше ім'я, але я готовий стати вашим учнем або служкою — на ваш розсуд. Можливо, тоді мені поталанить і колись, зрештою, трапиться нагода запитати у вас про одну-єдину річ...

— Що ти хочеш дізнатися? Запитуй.

— Скажіть мені Ваше Істинне ймення.

Воротар усміхнувся і назвав своє ім'я. Гед повторив його і востаннє увійшов в Обитель. А коли він знову покинув її, на ньому був важкий темно-синій плащ — дарунок мешканців містечка Лоу-Торнінг, де Гедові судилося бути чаклуном. У правиці він тримав чарівну патерицю, вирізану з тиса і підбиту бронзою. Палиця була така ж заввишки, як і сам Гед. Воротар побажав хлопцеві щасливої дороги і відчинив перед ним двері, зінкрустовані драконовим рогом та слоновою кістю.

Стрімкими вуличками Твіля Гед рушив до корабля, який уже чекав на нього, погойдуючись в осяяних ранковим промінням хвилях.

ДРАКОН З ОСТРОВА ПЕНДОР

а захід від острова Роук, між двома великими островами Хоск і Енсмер, розпоршені численні острови, які з давніх-давен називають просто Дев'яносто островів. Острів Серд розташований найближче до Роука, а найвіддаленішим вважається Сепіш, оточений водами Пельнського моря. Втім, ніхто достеменно не знає, скільки тих островів є насправді. Адже якщо лічити тільки ті з них, де є прісноводні джерела, то виходить лише сімдесят, а якщо вважати островом кожен клапоть землі, то й після ста їх не злічити. Крім того, кількість островів залежить від припливів та відпливів. Деколи під час припливу таких острівців утворюється аж три, але коли спінені хвилі Потаємного моря відступають від берегів, то на тому місці залишається тільки один острів. Але, незважаючи на бурхливі припливи і відпливи, кожна дитина тут, ледве навчившись ходити, вже має свого човника та вміє веслувати. Тутешні жінки нерідко човнами перебираються через протоку з острова на острів, щоби випити чашку чаю з приятельками. Небагаті купці просто з човнів нахваляють копійчаний крам, веслючи у ритм своїх голосів. Усі дороги у цьому краю проходять по солоній воді. Де-не-де їх перегороджують сіті, що, перетинаючи протоки, тягнуться від однієї хатини до іншої. Таким робом тут ловлять маленьку рибу туманку. З неї витоплюють жир, що складає основу добробуту мешканців Дев'яноста островів. Тут мало мостів і жодного великого міста, зате сила-силенна селянських та рибальських селищ. Зазвичай кільканадцять сусідніх острівців об'єднуються й утворюють щось на кшталт громади. Однією з таких громад і був Лоу-Торнінг — група островів на крайньому заході Потаємного моря. А далі, на захід від Лоу-Торнінга, простирався безмежний океан. Щоправда, неподалік був ще один острів Архіпелагу — Пендор, але його вже давно захопив дракон.

Острів'яни для нового чаклуна приготували будинок — на схилі пагорба, серед зелених ячмінних полів. Від західних вітрів дім був захищений садом, дерева в цю пору року буяли рясним червоним цвітом. З порога будинку було видно солоні стріхи хатин, розкиданих серед садів і дібров. А далі виднілися інші острови з такими самими стріхами, полями та пагорбами. Між островами яскравими синіми стрічками звивалися протоки. Нове житло Геда, хоч і вбоге —

без вікон, із земляною долівкою, — все ж було кращим, ніж халупа, у якій він народився. Мешканці Лоу-Торнінга, охоплені благоговійним страхом перед молодим чаклуном, що прибув з Роука, ніяковіючи, перепрошували за скромність оселі.

— У нас зовсім немає каменю, з якого будують житло, — сказав один із них.

— Багачів серед нас немає, але зате ми бодай не голодуємо, — зауважив другий.

Третій додав:

— Принаймні тут буде сухо, пане, бо я таки добре постарався, щоби стріха не протікала!

Але для Геда цей будиночок був не гірший від палацу. Він щиро подякував старійшинам громади. Відтак вони — всі вісімнадцять чоловік — задоволені подалися додому — кожен у власному човні до власного острівця, щоби розповісти сусідам-рибалкам і їхнім дружинам, що новий чаклун — дивакуватий хлопець, трохи похмурий і маломовний, але, здається, справедливий і не пихатий.

Зрештою, Гед і не мав чим особливо пишатися. Зазвичай чарівники з острова Роук ідуть на службу до багатих вельмож або селяться у великих містах. Натомість прості рибалки Лоу-Торнінга могли дозволити собі утримувати хіба що знахарку чи недолугого ворожбита, котрі здатні лише захищати оберегами рибальські неводи та човни, а принагідно — лікувати людей і тварин від найпростіших болячок. Але кілька років тому у старого дракона з острова Пендор з'явилося потомство. Подейкували, що вже дев'ять молодих драконів звили собі гнізда у зруйнованих вежах колишніх пендорських володарів. Тепер вони тягають свої, вкриті лускою черева по мармурових сходах і зруйнованих галереях замку. Але невдовзі настане час, коли змужнілі дракони, зголоднівши на мертвому острові, нападуть на сусідні землі. Чотирьох із них уже бачили в небі над південно-західним узбережжям Хоска і хоча вони поки що не приземлялися, та згори їм було добре видно кошари для овець, клуні та людські оселі. Дракони здатні обходитися без їжі дуже довго, але коли вже зголодніють, то ніяк не можуть наїстися. Саме тому жителям Лоу-Торнінга уклінно благали, щоби з острова Роук їм прислали справжнього чаклуна для захисту від драконів. І Архімаг вирішив, що побоювання острів'ян є небезпідставними...

— У тих краях ти не здобудеш ні слави, ні статків. А можливо навіть, що й ризикувати тобі не доведеться, — сказав Архімаг Гедові, коли вручав йому чарівну патерицю. — То як, поїдеш туди?

— Поїду, — відповів Гед, і не лише тому, що пам'ятав про необхідність покори Верховному Магові.

Після тієї ночі на роукському пагорбі його нехоть до слави та усього показного стала настільки сильною, наскільки великою була раніше його марнославність. Тепер Гед постійно сумнівався у своїх здібностях і боявся їх застосовувати. Одначе згадка про драконів одразу ж зацікавила його. На Гонті вже кількасот років не було драконів. Так само й до острова Роук жоден із них навіть не наближався. Не те, щоб їх зовсім ніхто не бачив, загалом драконячий дух тут майже вивітрився: по суті, ці дивовижні істоти тепер жили лише у переказах, про них оповідали казки та співали пісні. А самі вони перевелися та й квит! У школі Гед прочитав про драконів усе, що можна було знайти в старовинних книгах. Та одне діло книги, і зовсім інше — зустріч із драконом віч-на-віч. Тож молодий чаклун ані на мить не завагався, коли широко відповів Геншеру:

— Я поїду.

Архімаг хитнув головою на знак згоди. Проте в його погляді читався неспокій.

— Скажи мені, — озвався нарешті він, — ти боїшся покинути Роук? Чи, може, тільки й чекаєш нагоди, щоб залишити острів?

— І те, і друге, Володарю.

Геншер знову кивнув.

— Не знаю, чи правильно я роблю, відпускаючи тебе звідси, — сказав він дуже тихо. — Я не бачу твого майбутнього. Твій шлях ховається у пільмі. А десь у північних краях на тебе чигає щось незбагненне і смертельно небезпечне. Цей виплід зла походить з твого минулого і зазіхає на твоє майбутнє. Але я нічого не бачу, все вкриває темрява. Коли сюди прийшли прохачі з Лоу-Торнінга, я відразу ж згадав про тебе, бо той острів здається мені тихим місцем, де ти зміг би спокійно жити й набиратися сил. Але я не знаю, чи існує зараз на землі тихе та безпечне місце для тебе. Я не хочу посилати тебе у безвість, у пільму...

Попервах будиночок серед квітучих дерев та й сам острів, на якому він мирно жив, здавалися Гедові тихим раєм. Не раз він пильно вдивлявся у небо на заході, намагаючись вловити чаклунським слухом бодай найтихіше шемрання лускатих крил, проте дракони поки що не тривожили острів'ян Лоу-Торнінга. Тож Гед рибалив просто з берега і доглядав свій крихтний садочок. Інколи, сидячи під розлогими кронами дерев і насолоджуючись пахощами літа, він цілими днями обдумував одну-єдину сторінку, рядок чи слово

з книг Мудрості, які були у нього на острові. А отек спав поруч або полював на мишей поміж трав і квітів. А ще Гед лікував мешканців Лоу-Торнінга, передбачав погоду, приборкував бурі та вітри — завжди, коли до нього зверталися острів'яни. Йому ніколи не спадало на думку, що могутньому магові не личить виконувати такі примітивні прохання. Адже й тітка його була простою сільською чаклункою, та й люди, серед яких він виріс, були ще біднішими, ніж тут, на Лоу-Торнінгу. Зрештою, острів'яни турбували його рідко: почасти тому, що він був справжнім чаклуном з острова Мудреців, а почасти — через його мовчазну вдачу та понівечене обличчя. Було в Гедові щось таке, що, попри його молодість, змушувало людей ніяковіти.

І все ж Гед зумів знайти собі друга — Печварі, котрий був човнярем і жив на сусідньому острівці. Вони познайомилися, коли якось Гед, ідучи біля пристані, зупинився, щоби подивитися, як чоловік майструє човна. Зауваживши це, Печварі посміхнувся, подивився на чаклуна і сказав:

— Я робив цей човен цілий місяць. А вам, шановний, либонь, вистачило б і хвилини й одного чарівного слова, щоб упоратися з такою роботою, еге ж?

— Вистачило б, — погодився Гед, — а проте наступної хвилини, якби я весь час не шепотів закляття, човен, напевне, пішов би на дно. Хоча, якщо хочете... — він раптом зупинився.

— Що хочу, пане?

— Взагалі-то, вашому суденцю нічого не бракує. Але, якщо хочете, я міг би зробити так, щоб цей човен ніколи не протікав і завжди повертався з моря додому.

Він говорив це з належною повагою, щоби не образити вправного майстра. Однак обличчя Печварі аж засяяло від утіхи.

— Цей човник я зробив для свого сина, шановний. І якщо ви накладете на нього чари, то я довіку буду вашим боржником.

Печварі вибрався на берег і вдячно потиснув Гедові руку.

Згодом вони часто працювали разом. Гед за допомогою магії робив дерев'яні суденця Печварі ще кращими і міцнішими. Вони майстрували нові човни, лагодили старі. До того ж, Гед переймав у Печварі мистецтво керувати човном без застосування магії, адже на острові Роук цього не навчають.

Нерідко Гед, Печварі та його малий син Іоет на великих або й малих човнах, під вітрилами чи на веслах виходили у відкрите море — аж поки Гед не став справжнім “морським вовком”, а дружба між ним і Печварі не викликала більше жодних сумнівів.

Та якось восени син човняра дуже захворів. Мати привезла з острова Теск знахарку, яка лікувала людей травами. Але цього разу вона не змогла нічим зарадити, тож незабаром холодної штормової ночі у двері Гедові загримав важкими кулаками Печварі, благаючи друга-чаклуна врятувати дитину. Вони щодуху побігли до човна і, борючись із хвилями, погребли крізь пільму і дощ до хатини Печварі. Зайшовши в дім, Гед побачив хлопчика, котрий простягнувся на сіннику, мовчки схилена над ним матір і знахарку, котра, обкурюючи хату цілющим корінням, наспівувала тужливий нагійський гімн. То були, на її думку, — найкращі ліки. Одначе саме вона прошепотіла Гедові на вухо:

— Шановний пане чародію, здається мені, що у хлопчика червона пропасниця і цієї ночі він помре.

Коли Гед став навколішки і доторкнувся до чола хлопчика, то зрозумів, що стара знахарка не помилилася і на мить аж відсахнувся. За час, який він провів у ліжку, лікуючись після двоюбою на пагорбі, Гед дізнався від Майстра-Знахаря багато різних лікарських премудростей. А найголовнішим був припис: “Загоюй рани і лікуй хвороби, але якщо помирає душа, відпусти її”.

Мати, зауваживши його різкий відрух, зрозуміла все без слів і тужно заголосила з відчаю. Печварі нахилився до неї, примовляючи:

— Жінко, не плач! Яструб врятує нашого сина. Чарівник пере-
може смерть.

Відчувши, як сильно вірить у нього Печварі, Гед просто не міг його розчарувати — і хоча він не сумнівався в діагнозі, поставленому хлопчикові, проте наважився бодай спробувати подолати лихоманку. Гед сказав:

— Я зроблю все, що в моїх силах...

Гед заходився обмивати хлопчика холодною дощовою водою, яку батьки раз у раз міняли — дощівки було вдосталь, бо ж надворі лило, як із відра; відтак промовляв різні закляття проти гарячки, та нічого не допомагало. І нараз чаклун зрозумів, що хлопчик помирає у нього на руках. Тоді, залучивши всі свої магічні сили і зовсім не дбаючи про безпеку, він послав свою душу вслід за душею хлопчика, намагаючись повернути її у світ живих. Гед покликав хлопчика:

— Іоете!

Раптом йому здалося, що внутрішнім слухом він почув ледь чу-
тну відповідь. Тоді він ще раз повторив ім'я хлопчика і побачив, як по темному схилу якоїсь великої гори поперед нього швидко біжить малюк. Навкруги стояла непроникна тиша, над головою ряхтіли

невідомі зірки, яких він досі ніколи не бачив. У цих порожніх небесах вони ніколи не рухались і не гасли. Одначе Гед якимось чином знав назви цих чужих сузір'їв: Сніп, Брама, Дерево, Стерничий...

Наздоганяючи помираючого хлопчика, Гед забіг надто далеко в потойбіччя. Усвідомивши це, він побачив, що опинився на темному схилі сам-один. Повернутися назад було важко, дуже важко. Та Гед все-таки повернувся. Неймовірним зусиллям волі він примусив себе зробити перший крок угору, потім ще один. І так крок за кроком Гед ступав, прямуючи до вершини. І кожен наступний крок був важчий від попереднього.

Непорушно світили у небі зорі. Жодного разу не знявся вітерець над запорощеним схилом. У безмежному царстві п'тьми рухався тільки він один, повільно піднімаючись угору. А коли Гед вийшов на вершину гори, то побачив низеньку кам'яну стіну. А просто за нею, втупивши у нього погляд, стовбичила Тінь.

Вона не була схожою на жодну з живих істот, по суті, у неї взагалі не було певної форми. Шепочучи щось нерозбірливе, розповідаючись понад землею, Тінь намагалася дотягнутися до Геда. І була вона з того боку, де вирувало життя, а він стояв за межею смерті. Це означало, що тепер йому належить або зійти з вершини гори до пустельного підніжжя, у темні міста мертвих, або ж, переступивши через стіну, повернутися до життя, де на нього чигала безформна мара, породжена Злом.

Гед високо підняв чарівну патерицю, міцно тримаючи її в руках. І враз до нього повернулася сила. Коли він зважився перескочити через стіну просто на Тінь, то несподіваним білим сяйвом у цьому похмурому краї спалахнув його ціпок. Гед стрибнув, відчув, що падає, а далі в очах йому потемніло і він знепритомнів.

Печварі, його дружина і знахарка в ту мить побачили, що молодий чаклун замовк посеред заклинання. Якийсь час, тримаючи на руках дитину, він стояв непорушно. Потім обережно поклав маленького Іоета на ліжко, а тоді, міцно схопивши чарівну патерицю, випростався й тихо завмер. Відтак поривчасто підняв ціпок високо угору — палицю охопило біле полум'я. І раптом у сяєві блискавки всі предмети, які були в хаті, немов ожили й почали жваво стрибати...

Коли люди прийшли до тями, то побачили, що молодий чаклун лежить долілиць на підлозі біля ліжка, на якому вже упокоївся хлопчик. Печварі спершу навіть подумав, що чаклун також помер, тож не міг промовити й слова. Його дружина тихо заплакала. Але знахарка дещо знала про справжню магію і чула про ті таємничі

краї, у яких можуть подорожувати істинні чаклуни, тож вона подбала про те, щоб Геда, котрий лежав холодний, не виказуючи жодних ознак життя, не вважали небіжчиком. Чаклуна віднесли додому, і стара відьма залишилася біля нього, щоб доглянути за юнаком і з'ясувати, чи заснув він навечно, чи все-таки згодом очунає.

Маленький отек сховався десь на горищі — як завжди, коли в домі були чужі. Там він і сидів, допоки злива періщила по даху та по стінах. А в будинку поволі згасло вогнище і в кімнату тихцем заповзла ніч. Знахарка задрімала. І тоді зі свого сховку виліз отек, пробрався до Геда, котрий тихо й нерухомо лежав на ліжку. Звірок почав довго і терпляче вилизувати долоні та пальці господаря своїм сухим, схожим на коричневий листок, язичком. Далі отек підповз до Гедової голови — лизнув скроню, пошрамовану шоку, торкнувся до заплющених очей. І від цих ніжних дотиків Гед почав поволі приходити до тями.

Він прокинувся, не знаючи, де побував і де знаходиться, не розуміючи, що то за невиразне сіре світло мерехтить перед очима. То сходило холодне осіннє сонце. Отек, як завжди, згорнувся біля Гедового плеча і заснув. Пізніше, коли хлопець згадував події тієї ночі, то зрозумів, що якби хтось живий не доторкнувся до його тіла, що втратило душу, і не покликав назад у цей світ, то він цілком міг би залишитись у потойбіччі назавжди. І тільки сліпа інстинктивна мудрість змусила отека вилизувати рани. І саме в цій інстинктивній мудрості тварини Гед відчув щось схоже на власну чудодійну силу, яка брала початок від Одвічних Сил Землі. Відтоді він назавжди повірив у те, що по-справжньому мудра людина ніколи не відокремлює себе від інших живих створінь — байдуже, чи то люди, чи безмовні істоти. І згодом, під час своїх мандрів та пошуків, він доклав чимало зусиль для того, щоби навчитися розуміти те, про що можуть розповісти очі тварини, політ птаха, неквапливо величні жести дерев.

Тепер Гед уперше зробив той перехід через межу і назад, який із розкритими очима може здійснити лише справжній маг. Та навіть наймогутніший маг при цьому завжди наражається на страшну небезпеку. Однак у цей світ Гед повернувся назустріч горю і страхів. Горе прийшло до його друга Печварі, а страх — до нього самого. Тепер Гед розумів, чому Архімаг боявся посилати його далеко від острова Роук, і що чаїлося у його майбутньому, яке навіть Геншер не зміг розгледіти. Бо то сама пільма полювала на нього — потвора без імені та назви; істота, яка не належала цьому світові; Тінь, яку

він звільнив або й несамохіть породив. Вона довгі роки чигала на Геда на межі життя і смерті. І ось нарешті дочекалася його. Тепер вона до скону переслідуватиме його, намагаючись підступитися якомога ближче, щоби забрати силу, висмоктати життя й заволодіти його тілом.

Тінь знову почала йому снитись у подобі химерного ведмедя без голови і без очей. Гед не бачив подібних снів ще відтоді, як зарубцювалися рани, отримані під час нічного двобою з потворою. Тепер він щоразу прокидався мокрим від поту та вкрай знесиленим, а давні шрами на обличчі і плечах пекли, ніби свіжі рани. Йому здавалося, що Тінь снує навколо будинку, намагаючись навпомацки увійти всередину. Починалася лиха година.

Коли Тінь снилася йому, чи коли він думав про неї, то завжди відчував холодний жах. Сила та розум покидали його, а він почувався дурним і збентеженим. Гед відчував злість на себе через страх перед Тінню, але він не міг із ним нічого вдіяти. Хлопець потребував допомоги, але хто би міг її надати? Адже потвора, що переслідувала його, не належала ні до світу живих, ні до світу мертвих, не мала ні душі, ні плоті. Вона була нічим, навіть власного імені не мала. Єдине, чим він її наділив, так це жахливою силою, яка не корилася жодним законам земного світу. Все, що Гед тепер знав про Тінь, — це тільки те, що вона й надалі прагнутиме заволодіти ним. І тоді вже вершитиме свою волю через нього, водночас будучи його витвором. Але в якій подобі вона з'явиться у цей світ, не маючи власної форми, як і коли знайде його — цього він не відав.

Свій будинок і острів Гед оточив найсильнішими магічними оберегами, на які лише був здатний. Однак їх потрібно було постійно оновлювати, і невдовзі він зрозумів, що якщо витратить свою силу на утримання оберегів, то мешканцям Лоу-Торнінга не буде з нього пожитку. Особливо, якщо з острова Пендор таки прилетить дракон.

Якось Гедові знову наснився сон. Йому здалося, що Тінь проникла в дім і ворухнеться біля дверей, крізь пільму тягнеться до нього, нашіптуючи нерозбірливі слова. Він прокинувся, поинятий жахом, і чарівним вогником освітив кожен куточок, щоби пересвідчитись, що в будинку нікого немає. Тоді підкинув у вогнище дрова і вмотився біля нього, прислухаючись, як осінній вітер шарудить у солом'яній стрісі, стугонить поміж голого гілля високих дерев. Він довго сидів у задумі, а тоді у його серці прокинувся колишній гнів. Досить! Він не буде безпорадно чекати, залишаючись в'язнем невеличкого острова та бурмочучи марні закляття!

Але Гед не міг порушити угоду, укладену з жителями островів, і просто покинути їх на поталу драконам. Тому в нього залишався єдиний шлях. Наступного ранку Гед поплив човном вниз до головної пристані Лоу-Торнінга, розшукав старійшину острівної громади і сказав йому:

— Я мушу покинути ваш край. Мені загрожує небезпека, і через мене ви також можете потрапити в біду. Дозвольте мені вирушити на острів Пендор і знищити драконів. Лише тоді я з чистою совістю зможу поїхати звідси. Адже якщо мені судилося зазнати поразки, то це може статись і тут. Тож давайте вирішимо цю проблему раз і назавжди.

Приголомшений старійшина витріщився на Геда.

— Пане Яструбе, — мовив він, — адже там дев'ять драконів!

— Кажуть, що вісім із них ще молоді.

— Зате старий...

— Кажу вам, я повинен поїхати звідси. І прошу вашого дозволу зустрітись із драконом, щоби спробувати звільнити острови від страшної загрози. Сподіваюся, мені пощастить...

— Як собі знаєте, шановний, — сухо відповів старійшина.

Усі, хто чув цю розмову, подумали, що молодий чаклун або чваниться, або, не дай Боже, з глузду з'їхав. Похмурими поглядами проводили Геда острів'яни, не сподіваючись побачити його знову. Дехто навіть натякав, що чаклун просто хоче втекти від них, обминувши острів Хоск, вийти у Потаємне море, залишивши людей у біді. Але більшість (у тому числі й Печварі) вважали, що Гед утратив розум і шукає смерті.

Ось уже чотири покоління острів'ян прокладали курс своїх кораблів так, щоби триматися якомога далі від острова Пендор. Та й раніше біля його берегів не було морських шляхів, тому що колись островом володіли пірати і работорговці — безжалюгідні войовничі люди, яких ненавиділи всі мешканці південно-східного Земномор'я. Саме тому ніхто навіть не пробував помститися за загибель володаря острова, якого дракон заскочив під час гучного бенкету в одній із веж замку і за одну мить перетворив на попіл разом з усіма, хто там був. А решту городян, незважаючи на їхні жалібні волання, дракон загнав у море і потопив. Отак острів Пендор, завалений трупами його мешканців, зруйнований і невідомщений, перейшов під владу дракона. І він жив собі у тамтешніх руїнах, охороняючи нагробовані скарби, які колись належали не одному поколінню принців із островів Пальн і Хоск. Жоден маг досі не наважувався кинути виклик драконіві.

Гед знав про це, бо відколи прибув на Лоу-Торнінг, постійно згадував усе, що знав про драконів, обмірковуючи свої дії.

Тепер хлопець проводив свого невеличкого човна на захід, не користуючись ні веслами, ні тими мореплавними навиками, яких навчився від Печварі — Гед напинав вітрила чарівним вітром і тримав правильний курс, вдаючись до магії. Уважно вдивляючись у море, він, зрештою, побачив мертвий острів, що височів над холодними хвилями. Йому кортіло швидше зустрітися з неминучим, і тому він застосував чарівний вітер. Адже те, що залишилося позаду,

жахало його більше, ніж те, що чекало попереду. І вже під кінець першого дня його зачаєний страх змінився якимось радісним шаленством. Гед мчав на захід, вітрило його човника аж бриніло від чарівного вітру. Нарешті він за власним бажанням прямував назустріч небезпеці, і що ближчою вона ставала, тим сильніше зростало в ньому відчуття свободи. Морем котилися хвилі з білими баранцями, а по небу гнав сірі хмари північний вітер. Незабаром перед ним забовваніли скелі острова Пендор, німі вулиці міста і зруйновані замкові вежі. Тінь не наважувалась іти слідом за ним у пашу дракона.

Біля входу до вигнутої серпом неглибокої гавані Гед зупинив човна, що завмер, тихо погойдуючись на хвилях, а тоді голосно вигукнув:

— Драконе Пендорський, виходь! Захищай свої скарби!

Його голос потонув у шумі хвиль, що розбивались об білий, немов притрушений попелом берег. Але у драконів гострий слух. І от один із них, схожий на величезного чорного кажана, вилетів із якогось напівзруйнованого будинку. Махаючи широкими складчастими крилами, він, купаючись у потоках північного вітру, облетів навколо міста і почав приземлятися до того місця, де зупинився Гед. У хлопця аж мороз пішов по шкірі, коли він побачив живу істоту, яка немовби щойно вийшла із давніх легенд. Проте він лише засміявся і закричав:

— Гей, ти, летючий хробаче! Поклич старого дракона!

Гед зрозумів, що то був один із молодих драконів, які вилупилися зі шкірястих яєць, відкладених драконихою із Західних широт серед залитих сонцем зруйнованих палаців та веж. Коли малюки-дракони, як звичайнісінькі ящірки, повилуплювалися, самиця полетіла геть, залишивши доглядати за потомством старого дракона. Так-бо вже в них здавна ведеться.

Молодий дракон нічого не сказав Гедові. Він, власне, ще не був справді велетенським — завдовжки приблизно, як сорокавесельна галера. А широченні перетинчасті крила лише підкреслювали його незмужнїле хирляве тіло. По суті, він був іще підлітком і не мав ані жахливого голосу, ані хитрості, притаманної дорослим драконам. Роззявивши свою довгу зубату пашеку, він стрілою кинувся на Геда, який стояв у човні біля входу до бухти. Тож чаклунові залишилося тільки коротким закляттям зв'язати драконові крила, і той, наче камінна брила, шубовснув у море. Сірі хвилі вмиль зімкнулися над ним.

Услід за першим ще два дракони злетіли вгору від підніжжя найвищої міської вежі. І точнісінько так само, як і перший, вони напали на Геда. Тож і їх він зв'язав простим закляттям, а тоді потопив. Що ж, досі йому щастило — чаклун ще навіть жодного разу не застосував свого чарівного ціпка.

Через деякий час ще троє драконів налетіли на нього з острова. Один із них був набагато більший від інших, з його пащі виривалися язики полум'я. Двоє менших, залопотівши крилами, атакували чаклуна спереду, а більший, описавши в повітрі стрімке коло, обійшов Геда ззаду, щоби спалити разом із човном. Жодне закляття не змогло би подіяти одразу на трьох, тому дракони вирішили скористатися чисельною перевагою і налетіли з різних боків: двоє — з півночі, а ще один — з півдня. Усвідомивши це, Гед одразу промовив закляття Перетворення і тієї ж миті драконом шугонув у небо.

Розправивши широкі крила і випустивши гострі кігті, він полетів назустріч двом драконам, що атакували його з півночі, і обпалив їх своїм вогненным подихом. Потім розвернувся до третього, який був більшим, і так само, як і Гед, міг дихати полум'ям. У потоках вітру над сірими хвилями вони кинулись один на одного і почали двобій, зчепившись у клубок, охоплений вогнем і димом. Раптом Гед стрімко шугонув у небо; дракон, переслідуючи його, відстав. Гед знявся дуже високо, склав крила і, наче яструб, кинувся вниз, виставивши гострі кігті. Такого дракон не сподівався — чаклун увігнав смертоносні пазурі в шию та бік ворога. Чорні крила дракона затріпотіли, а його чорна кров задзюркотіла у море. Ледве вирвавшись із Гедових лабет, дракон важко полетів до острова, щоби сховатися у якомусь колодязі або в зруйнованій вежі.

Гед негайно повернув собі людську подобу і повернувся у човен, адже довго залишатися у драконовій подобі — дуже небезпечно. Його руки і голову обпекла отруйна драконяча кров, проте юнак не звертав на це уваги. Перевівши подих, він знову закричав:

— Я бачив шістьох, п'ятьох убив, а кажуть, що вас дев'ятеро! Нумо, вилазьте, хробаки!

На острові нічого не змінилося, не пролунало ані звуку, лише хвилі важко накочувались на берег. І тільки тоді Гед побачив, що найвища вежа міста, видовжуючись то в один бік, то в інший, змінює обриси, немов розправляючи величезні руки. У цю мить він боявся древньої магії, якою володіють лише дракони. Вони — могутні та підступні чаклуни, а їхня магія зовсім не схожа на магію людей. Та раптом Гед зрозумів, що побачене ним — не магія і не ілюзія,

створена драконом, а реальність. Те, що він спочатку прийняв за частину вежі, було плечем пендорського дракона, який повільно розправляв свої крила, важко зводячись із землі.

Коли він випростався над містом, його луската голова, увінчана гострими шипами, з роззявленою пащею і висолопленим розтрое-ним язиком, височіла над найвищою вежею, а передні лапи із стра-хитливими кігтями сперлися на руїни будинків, як на дрібну жорст-ву. Сталево-сіра луска дракона вилискувала на сонці, як дзеркало. А сам він був здоровенний, немов гора, і жилавий, зграбний, наче хорт. Гед із жахом дивився на дракона і розумів, що жоден героїч-ний епос, жодна казка не можуть належно передати відчуття люди-ни, яка споглядає отаку бестію. Він уже бачив очі дракона, мало не зазирнув у них, і це могло б його погубити, адже не можна зустріча-тися поглядом із драконом. Гед ледве відвернувся від масних зеле-них зіниць, що уважно стежили за ним, і підняв перед собою чарів-ну патерицю, яка тепер здавалася жалюгідною.

— У мене було восьмеро синів, маленький чаклуно, — проревів дракон. — П'ятеро загинуло, один конає. Годі! Хоч ти й убив їх, та до моїх скарбів тобі зась!

— Мені не потрібні твої скарби.

З драконових ніздрів із сичанням вирвався жовтий дим. Власне, отак він сміявся.

— То, може, вийдеш на берег і бодай подивишся на них, недо-лгий чародію? Мої скарби варті того, щоб на них подивитись!

— Ні, драконе.

Вітер і вогонь — природні соратники драконів, а от над водою вони не люблять вступати в бій. Тож, залишаючись у човні, Гед мав невелику перевагу, а тому й не наближався до берега. Щоправда, вузька смуга води між його човном і величезними сірими кігтями дракона не додавала Гедові особливої впевненості у власних силах. Важко було не дивитися і в зелені очі дракона, що пильно стежили за Гедом.

— Ти ще дуже молодий, чаклуно, — сказав дракон. — Я й не думав, що такі молоді вже мають силу.

Він так само, як і Гед, говорив Прамовою, що й досі залишилася мовою драконів. Розмовляючи Прамовою, людина змушена говори-ти тільки правду. А от драконів це правило не стосується, бо Пра-мова є для них рідною. Тож вони можуть брехати і змінювати зміст істинних слів, заводячи недосвідчених співрозмовників у такі лабі-ринти, де існують тільки віддзеркалення справжніх слів. Ці слова

нібито означають правду, але насправді є цілковитою нісенітницею. Гед знав про це давно, тому слухав дракона з недовірою, піддаючи сумніву кожне слово, хоча все сказане досі видавалося йому простим і зрозумілим.

— Може, ти прийшов до мене по допомогу, парубче?

— Ні, драконе.

— А все ж я міг би тобі допомогти, тому що незабаром тобі знадобиться поміч, щоби здолати потвору, яка полює на тебе у пільмі. Назви мені її ім'я!

Хлопець завагався.

— Якби я міг його назвати... — почав Гед, і лише силою волі примусив себе змовкнути.

Жовтий дим клубочився над довгою драконовою головою, вивираючи із ніздів, що були схожі на круглі отвори в печі, крізь які жевріло полум'я.

— Якби ти міг його назвати, то, може, зміг би й підкорити оту поторочу, чи не так? Що ж, можливо, і я міг би назвати тобі її ім'я, якби придивився до неї ближче. Але для цього треба, щоби Тінь прийшла по тебе. І це неодмінно станеться, якщо ти трохи зачекаєш біля мого острова. Потвора знайде тебе скрізь, куди б ти не подався. Тобі доведеться постійно втікати від неї. То що, ти хотів би знати її ім'я?

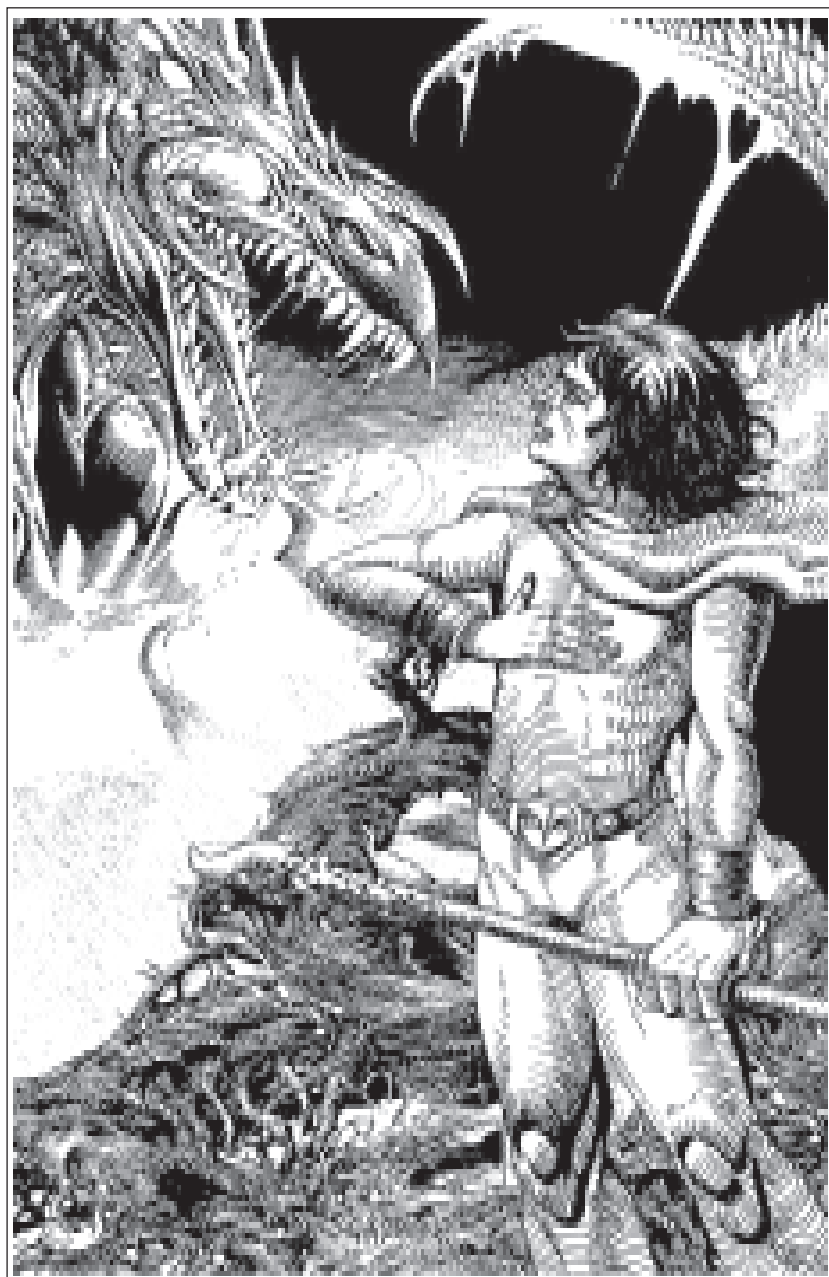
Гед отетерів. Звідки драконові відомо про Тінь, яку він визволив? Як він може знати її ім'я? Навіть Архімаг казав, що Тінь не має імені! Проте дракони наділені особливою мудрістю, вони живуть набагато довше, ніж люди. Тільки деякі смертні знаються на таємницях драконів. Таких людей називають Повелителями драконів. Але зараз Гед розумів лише одне: якщо дракон каже правду і справді може назвати ім'я потвори, то все це однаково тільки заради його власної вигоди.

— Рідко трапляється, — озвався нарешті юнак, — щоби дракони пропонували людям свої послуги.

— Зате ти, мабуть, не раз бачив, як кіт перед тим, як з'їсти мишу, грається з нею, — відповів дракон.

— Однак я прийшов сюди не для того, щоби в ката-мишки бавитися. Я хочу укласти з тобою угоду.

Гострий, наче меч, але вп'ятеро довший від будь-якого меча, кінець драконового хвоста, немов здоровенне жало скорпіона, здійнявся над лускатою спиною та над вежами міста. Дракон сухо промовив:

Гед уже бачив очі дракона, мало не зазирнув у них, і це могло б його погубити, адже не можна зустрічатися поглядом із драконом.

— Я не укладаю угод. Я просто беру те, що мені потрібно. А що ти можеш запропонувати мені? Що з того, чого я не можу взяти сам?

— Безпеку. Твою безпеку. Заприсягнися, що ти ніколи не літатимеш до островів, розташованих на схід від Пендора, і, слово честі, я ніколи не заподію тобі шкоди.

Немов далекий гуркіт гірської лавини, жахливий звук вирвався з горлянки дракона. І полум'я затанцювало у його пащі та на трьох розділених язиках. Він, здіймаючись над руїнами міста, випростався на повен зріст:

— То ти насмілюєшся говорити про мою безпеку? Ти погрожуєш мені? Але чим?

— Твоїм ім'ям, Евуде.

Коли Гед вимовив ім'я дракона, у нього ледь затремтів голос, одначе фраза пролунала чітко та голосно. Почувши своє ім'я, старий дракон принишк, наче миша. Пройшла хвилина, потім друга, і Гед, котрий стояв у своєму маленькому човнику, посміхнувся. Щойно він поставив на кін своє життя, адже у нього був лише непевний здогад про справжнє ім'я дракона. Гед тільки припустив, що перед ним — саме той дракон, який за часів Ельфаран і Моредда спустошив західні береги острова Оскіль. Потім його вигнав з острова чаклун Елт, котрий був неперевершеним знавцем Істинних імен. І от цей здогад виявився правильним.

— Ми рівні з тобою, Евуде. Ти маєш могутню силу, а я знаю твоє справжнє ім'я. То що, укладемо угоду?

Дракон продовжував мовчати. Упродовж багатьох літ був він володарем острова, походжаючи серед вкритих пилом руїн, людських кісток і розкиданих золотих нагрудних пластин, оздоблених смарагдами. Тут він тішився, спостерігаючи за іграми своїх, схожих на ящірок, дітей, тут вони вчилися літати, ширяючи з високих веж, тут він досхочу грівся на осонні, і жоден людський голос, жоден корабель у далекому морі не тривожив його спокій. На цьому острові він зустрів старість, і тепер йому було важко, скинувши тягар літ, зійтися віч-на-віч із цим непоказним противником, молодим магом, чарівна патериця якого змусила страшного дракона Евуда зіщулитися від жаху.

— У моїй скарбниці ти можеш вибрати дев'ять самоцвітів, — просичав врешті дракон, видихаючи клуби диму. — Тільки вибери найкращі. А тоді йди собі!

— Мені не потрібні твої самоцвіти, Евуде.

— Куди поділася людська жадоба? У давнину люди з півночі любили яскраві камінці... Чаклуна, я знаю, що тобі потрібне насправді. Адже я також можу запропонувати тобі безпеку, бо знаю те єдине, що захистить і врятує тебе. За тобою слідом іде жах, а я можу назвати його ім'я.

Серце ледве не вискочило з Гедових грудей і він міцніше стиснув чарівну патерицю. Так само, як перед тим дракон, він завмер на місці, борючись із несподіваною спокусою. Але він укладав угоду не заради власного життя. Тільки один раз він міг стати Повелителем дракона й отримати владу над ним. Тому Гед відкинув надію на власний порятунок.

— Я тебе прошу зовсім про інше, Евуде.

Коли Гед вимовляв ім'я дракона, йому здавалося, що він тримає величезну істоту на тоненькій шворці, яка зашморгом стягувала шию чудовиська. Здавалося, що в непорушних очах дракона зосередилися все прадавнє зло і достеменно знання людської природи. Гед бачив язика полум'я, що виривалися з пащі дракона, жадливі сталеві кігті, кожен з яких був завдовжки як рука людини... Однак невидимий ретязь дедалі тісніше стискав шию дракона.

І Гед знову промовив:

— Евуде! Присягнися своїм ім'ям, що ти і твої нащадки ніколи не з'являться біля островів Архіпелагу.

І нараз, видихнувши сніп полум'я, дракон проревів:

— Присягаюся своїм ім'ям!

Над островом запанувала тиша, і Евуд схилив свою величезну голову.

Коли він знову розплющив очі, чаклуна вже не було поблизу, лише на обрії білою стрічкою майоріло вітрило його човна, прямуючи на схід, до багатих скарбами островів Внутрішнього моря. І тоді розлючений Дракон піднявся у повітря, знищивши при цьому найвищу вежу, а його широкі крила накрили зруйноване місто. Але клятва, яку він дав Гедові, назавжди зв'язувала його, тож він більше ніколи не літав до островів Архіпелагу.

ЗМІСТ

Осадчук Г. Ле Гуїн, чарівниця Земномор'я 7

Чарівник Земномор'я

Воїни в тумані	14
“Тінь”	29
Школа чародіїв	43
Тінь на волі	60
Дракон з острова Пендор	81
У пошуках притулку	98
Політ яструба	110
Полювання	129
Острів Іфіш	144
Відкрите море	159

Гробниці Атуану

Передмова	176
Поглинута	177
Стіна навколо Гробниць	182
В'язні	195
Сни та розповіді	206
Світло в підземеллі	218
Пастка для злодія	228
Великий Скарб	242
Імена	252
Каблучка Ерет-Акбе	257
Гнів Темряви	266
Західні гори	274
Повернення	284

Останній берег

Горобинове дерево	294
Роукські мудреці	306
Місто Горг	324
Магічне сяйво	349
Морські сни	361
Лорбанері	369
Шаленець	384
Діти Відкритого моря	399
Орм-Ембар	415
Драконові Пасовища	434
Селідор	443
У мертвій пустелі	454
Камінь зі скорботних гір	470

Техану

Страшна пригода	480
Шлях до Соколиного Гнізда	485
Огіон	497
Калесин	506
Одужання	520
Недуга	537
Миші	546
Шуліки	561
Чарівні слова	576
Дельфін	590
Вдома	604
Зима	630
Хазяїн	650
Техану	664

Цю книгу надруковано на папері NOVEL,
виготовленому компанією Stora Enso у Фінляндії.
Папір має властивість зменшувати контрастність сприйняття тексту
і спеціально призначений для друкування дитячих видань.

Літературно-художнє видання

Бібліотека світової літератури для дітей у 100 томах

“СВІТОВИД”

заснована 2004 року

Серія третя. Література ХХ ст.

Урсула ЛЕ ГУЇН

ЧАРІВНИК ЗЕМНОМОР'Я

Фантастичний роман

Для середнього шкільного віку

Вступне слово *Ганни Осадчук*

Переклад з англійської *Анатолія Сагана*

за редакцією *Гордія Безкоровайного*

Ілюстрації *Яни Гавриш, Володимира Гавриша, Олега Кіналя*

Головний редактор *Б. Будний*

Відповідальний за випуск *Б. Щавурський*

Редактори *Г. Безкоровайний, Г. Осадко*

Дизайн *В. Басалиги, О. Кіналя*

Верстка *І. Демків*

Підписано до друку 12.02.2006. Формат 60×90/16. Папір офсетний.

Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк. 42. Умовн. фарб.-відб. 42.

Обл.-вид. арк. 33,64. Наклад 5000 пр. Зам.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців

ДК №370 від 21.03.2001 р.

Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м.Тернопіль, 46008

тел./факс (0352) 52-06-07; 52-05-48; 52-19-66

publishing@budny.te.ua

www.bohdan-books.com

Видавництво дитячої літератури «Веселка»

Мельникова, 63, МСП, Київ, 04050

e-mail: *veskiev@iptelekom.net.ua*

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру

серія ДК № 29 від 31.03.2000 р.

Надруковано з готових діапозитивів

на ВАТ «Львівська книжкова фабрика «Атлас»,

79005, м. Львів, вул. Зелена, 20